1882 TIZENHATODIK ÉVFOLYAM. 123. SZÁM. BUDAPEST, PÉNTEK, MÁJUS 5.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
KÉZIRATOKAT VISSZA NEM KÜLDÜNK.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva: Egy egész évre 20 frt | Egy negyedévre 5 frt
Egy fél évre ... 10 frt | Egy hóra 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 8 frt 70 kr. Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám 6 krajczár.

EGYETÉRTÉS

KIADÓ-HIVATAL:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
Hirdetéseket felvesz a külföldön:
Bécsben: Oppelik A., I. Stubenbastei Nr. 2. Mosse Rudolf, I. Seilerstätte Nr. 2. Haasenstein és Vogler, I. Wallfischgasse 10. Daube G. L. és Társa, I. Wollzeile Nr. 12. Stern Moritz, I. Wollzeile Nr. 22. Dukes Miksa, I. Riemergasse Nr. 12. Herndl Alajos, I. Wollzeile Nr. 25.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és Társa.
Párisban: R. Mosse, 40, r. Notre-Dame-d.-Vict. Agence Havas (place de la Bourse).

Elméleti kérdés.

Magyar legyen-e vagy osztrák a közös pénzügyminiszter: ezt a kérdést szellőztetik kissé a bécsi és budapesti lapok. Egyik előkelő bécsi lap egyenesen kimondja, hogy az már megállapodott régi tradiczió, hogy a közös miniszterek egyike magyar legyen s hogy ettől most Szlávy József lemondása után csak az esetben lehetne és kellene eltérni, ha alkalmas magyar államférfiu Szlávy állására vagy nem találkoznék, vagy nem vállalkoznék.

Mi ezt a tradicziót sem erősnek, sem biztosnak nem látjuk. Igaz, hogy három miniszter közt az egyik nagyon könnyen lehet magyar származásu is. A kvótának ez az arány megközelitőleg meg is felelne. A kiegyezéskor közös pénzügyminiszterről nem volt ugyan szó s ez az állás a tényleges állapotok közé csak később csempésztetett ép ugy, mint a közös számszék. A közös számszéki elnökség is felér körülbelül egy miniszteri állással, habár minden politikai befolyás és jelentőség nélkül. Pusztán osztozkodási szempontból s magán érdek sugallatából tehát miniszterségre vágyó államférfiaink egyenesen megkövetelhetik, hogy a közös kormányzat legfőbb javadalmazásu állásaiból egyre s néha kettőre is magyar ember alkalmaztassék.

A közösügyi törvény nem rendeli, jogi alapon tehát nem lehet szó az egész dologról. De igenis lehet méltányossági alapon, és mi, ha minden mástól eltekintünk, csak megelégedéssel vehetjük tudomásul, ha addig, mig a közösügyi törvény fennáll, az ez által teremtett állásokat magyar emberek foglalják el. A közös kormánynál, az udvarnál, a hadsereg vezérkarában bizonyára jó lenne, ha tulnyomó vagy csak megfelelő arányban is magyar emberek foglalnák el a tért.

Azonban van a dolognak más oldala is. Csodálatos lélektani jelenség az, hogy magyar ember, ha az udvar által befolyásolt legmagasabb kormányzati körökbe jut, egyenesen magyarságának háttérbe szoritásával törekszik bebizonyitani, hogy ő méltó az udvari körökben helyt foglalni. Századok óta ritkán fordult elő az a jelenség, hogy ugynevezett birodalmi magasállásra jutott magyar ember Magyarország érdekeinek s jogainak megmentésére használta volna fel befolyását. Talán több eset van arra, hogy idegenek jobban szemük előtt tartották azon a helyen a magyarság érdekét vagy legalább érzületét. Szavojai Eugén és Stahremberg gróf több kimélettel voltak egykor a magyarság iránt, mint a Pálffyak, Kohányak s a többi magyar nevü és származásu labancz generálisok. E század elején József nádor és Gentz jobb magyarok voltak, mint saját államférfiaink. Metternich keleti politikája jobban biztositá Magyarország jövendőjét, mint gróf Andrássy Gyula és Tisza Kálmán keleti politikája. Maga Beust, a szász államférfi, midőn Ausztriában befolyáshoz jutott, Magyarország jogait és érdekeit szélesebb körben akarta érvényesiteni, mint az Esterházy Móriczok és Apponyi Györgyök fényes nevü serege. Van logika, van okszerüség ebben. Osztrák államférfi az udvar körében gyakran a magyarság rokonszenvét törekszik megszerezni, tehát kész a tevékenységre ez érdekből. S viszont magyar államférfi az udvar körében rendszerint az osztrák és cseh befolyásokat törekszik a maga támogatására megszerezni, tehát saját nemzetének érdekeit czélzatosan háttérbe hajlandó szoritani.

E tüneményből mindamellett messzemenő következtetéseket kivonni nem akarunk. Csak azt akarjuk konstatálni, a mi különben negyedfélszáz évnek kétségtelen történeti tapasztalata, hogy nálunk Magyarország állami érdeke s a magyar fejedelem udvari érdeke ritkán azonos, ritkán fejlődik párhuzamosan is, ellenben nagyon sokszor, csaknem mindig ellentétes. A ki egész lélekkel szolgálja az egyiket: az kénytelen elejteni igen gyakran a másikat. S mert épen most is, a végzetes bosnyák politika korszakában a magyarság állami érdekei homlokegyenest ellenkeznek a fejedelmi udvar által támogatott érdekekkel: ezért nem fektetünk mi semmi sulyt arra, hogy magyar államférfi legyen Szlávy Józsefnek utódja. Rá, mint magunkéra, többé alig számithatnánk.

Az a tradiczió egyébiránt, hogy egyik közös miniszter magyar legyen, nem valami nagyon erős. A kiegyezés óta lefolyt tizenöt év alatt tizenhárom közös minisztere volt a két államnak s e közt csakis három magyar. Az első három évben egyetlen magyar közös miniszter sem volt. Lónyay volt az első, ki Becke örökségét átvette. De akkor még a közös pénzügyminisztérség inkább csak pénztári hivatal volt, mint államférfiui hatáskör. Becke, Lónyay, Holzgethan, Hoffmann csak szinekura gyanánt élvezék állásukat. Ez csak akkor lett fontossá, mikor a bosnyák kormányzat a közös pénzügyminiszterre bizatott s midőn Szlávy József a helyett, hogy elődje példájára az udvari operát dirigálta volna: Bosznia és Herczegovina kormányzatát vette át.

Négy közös hadügyminiszterhez volt tizenöt év óta szerencsénk, de ezek közt magyar egy sem volt. S nincs is kilátás, hogy legyen hamarjában. A mint a valódi török irtóznék attól a gondolattól, hogy a török hadsereg gyaur kézre bizassék, ép ugy irtóznak Bécsben attól, hogy közös hadügyminiszter esetleg magyar is lehessen.

Négy közös külügyminiszter közt az egyetlen Andrássy gróf volt magyar. Az osztrákcseh udvari magas arisztokráczia ezt sem tudta megbocsátani. Pedig Andrássyt Magyarországon Deák, a magas diplomácziában pedig Bismarck támogatta s iránta a korona demonstrative táplálta a legnagyobb bizodalmat. Mégis meg kellett csinálnia a fatális bosnyák politikát, hogy otthon találja magát a bécsi udvar légkörében. S bármint otthon találta is magát: a szerecsennek, a mint megtette kötelességét, bizony távoznia kellett.

Ez a sorsa a magyar államférfinak Bécsben. Tengeren vezetni rohamra lovasságot s bécsi udvar körében vezetni győzelemre magyarság érdekét: egyaránt képtelenség. Magyar államférfiiak nem Bécsben van működési talaja s küzdő ereje, hanem itthon. Ez az az igazság, mely a mostan fennálló államjogi rendszerben teljesen hiányzik. Hogy magyar az a közös miniszter egyszer-másszor: nem jelent az egyebet, mint a folt az elrongyollott gunyán. Minél több a folt: annál disztelenebb s annál romlékonyabb az a gunya.

A Barrére javaslata.

A Barrère-féle javaslat, melyet elvben minden hatalom elfogadott az egyetlen Románia kivételével, egész terjedelmében előttünk fekszik. Annak az élhetetlenségnek egyik ujabb tanubizonysága, melyet Ausztria-Magyarország diplomatái minduntalan elárulnak, mihelyt nemzetközi diplomácziai akcióról van szó. S ez alkalommal ez az élhetetlenség annál szembeszökőbb alakban mutatkozik, a hagyományos ügyetlenség annál kézzelfoghatóbban lép az előtérbe, minél világosabb volt egyrészt az ut, melyet a monarchiának követnie kellett, másrészt a jog, melyre ezen kérdés megoldásánál támaszkodhatott. Nem is emlitve azt, hogy Ausztria ez alkalommal apró államokkal állott szemben, a midőn minden egyes állam nemcsak a jogra, hanem arra a hatalomra is támaszkodik, melyet a többi országokkal szemben elfoglal, s melyet Ausztria oly fennen szokott mint «nagyhatalmi állást» hangoztatni, mindaddig, a mig csak szóbeszédről, s nem egyszersmind tettekről van szó.

Ausztria-Magyarország joga az aldunai kérdések megoldásába belészólani olyannyira természetes, hogy azt soha senki nem is vonta kétségbe, kivéve a legujabb keletü államokat, Romániát, Szerbiát és Bulgáriát. Európa leghatalmasabb folyama fölött nem lehet oly módon elosztozni, hogy mindenki csak a saját partjain föltétlen ur, ott más beavatkozást nem tür, s idegen partoknál e folyóvizhez jogokat nem vindikál. A viz elfolyik s magával viszi annak jogait is, a kinek földjéről jött. Minden nemzetközi jog «flunen communis»-nak tartja az efféle nagy folyókat. Másként nem is fejlődhet ki azokon nemzetközi kereskedelem, s elveszitik azon jótékony befolyásukat, melylyel mint a legolcsóbb s leginkább hozzáférhető közlekedési vonalok birnak. A levegőből és a vizből nem hasithatja ki senki a maga exkluziv birtokrészét, melyhez senki másnak joga vagy beleszólása nincsen.

Mindezeknél fogva világos dolog, hogy Ausztria-Magyarországot a Duna alsó részére nézve épannyi jog illeti, a mennyi a szabad kereskedelmet, mint azon tartományokat, melyeken a folyó keresztülhalad. A mint-hogy e kereskedelmi szabadalmat Ausztria-Magyarország eddig is élvezte ugyszólván háboritlanul. A berlini szerződés alapján a monarchia két állama még szerződési jogokat is vásárolt, még pedig nevezetes áldozatok árán, a természeti jogokhoz. Magára vállalta a Vaskapu szabályozását, a mi sok milliójába fog kerülni nevezetesen Magyarországnak, s meg fogja nyitni a felső Dunát az alsó tartományok hajói számára. S midőn ennek következtében azt gondoltuk, hogy Ausztria-Magyarország, mint a parti államok leghatalmasabbja, s mint a legtöbb áldozatokat hozó, bizonyos előnyökre is van jogositva, a nélkül, hogy a «quia nominor leo» elvét kellene alkalmaznia, most egyszerre azt kell tapasztalnunk, hogy diplomacziájának ügyetlensége folytán, még természetes jogait is feladja.

A Vaskapu és Galacz közötti vonalrészt illető szabályzat, mint tudvalevő, egy «commission mixte»-re bizatott rá, melyben Ausztria-Magyarország, Románia, Szerbia és Bulgária egy-egy küldött által lennének képviselve. Ausztria-Magyarország magának vindikálta, s csak joggal az elnöki széket, s az avval járó diriméló szavazatot. Szavazatok egyenlősége esetén a mi megbizottunk döntötte volna el a kérdést. Ezt kaptuk volna mindössze azon nagy áldozatért, mibe a Vaskapu szabályozása kerül. Az alsó tartományok érdeke nem szenvedett volna általa semmit. Mindannyiszor leszavazhatták volna Ausztriát, lévén nekik három szavazatuk, neki csak egy. Csupán akkor ment volna keresztül a monarchia óhaja, ha ezen három hatalomnak valamelyike hozzájárult volna az osztrák-magyar képviselő tervéhez, s azt szavazatával is kész lett volna támogatni. E nélkül pedig meg kellett volna mindig hajolnia.

Románia, mint tudjuk, ennek ellene szegült, s a nagyhatalmi állást arrogáló Ausztria-Magyarország diplomatái meghajoltak. Hozzájárultak maguk is a Barrère javaslatához, mely igazán különös módon oldja meg e feladatot. Az elnöki szék ezen javaslat szerint felváltva fogja illetni a parti államok képviselőit. Egyszer-egyszer elnökölhet ugyan Ausztria-Magyarország, de utána Romániát, aztán Szerbiát és végül Bulgáriát illeti ez a jog. S meg fog történhetni, hogy Románia és Bulgária kezet fogva leszavazhatják a Szerbiával szövetkezett monarchiánkat, mihelyt az elnökles sora valamelyiküket illeti. A monarchia elkövethet mindent, a mi csak tetszik, s ha két kis államocskának tetszeni fog összeszövetkezni ellene, kénytelen lesz nyugodtan türni, miként ejtik el az ő legfontosabb, talán épen életbevágó hajózási érdekeit.

S ehhez járul még egy igen érdekes rendelkezése a Barrère-féle javaslatnak. Szerinte a parti kapitányokat és a commission mixte végrehajtó közegeit mindenütt az illető parti állam nevezi ki. Ausztria-Magyarország tehát sehol sem nevez ki senkit, s erre befolyása nem is leend. Benne lesz a bizottságban, el is mondhatja a maga véleményét, még szavazhat is mellette, de sohasem hathat közre ahhoz, hogy oly végrehajtó közegek alkalmaztassanak, kik a bizottság határozatának szellemében járjanak el, s nem lesz sohasem abban a helyzetben, hogy a netán ellenszegülő hivatalnokot helyéről elmozdithassa. A mellett pedig, midőn a bizottság költségeinek fedezéséről van szó, akkor nagyon is megemlékeznek róla, hogy Ausztria-Magyarország nagyhatalom. A mig Szerbia vagy Bulgária ezen költségeknek csak egy-egy tizedrészét viselik, azalatt Ausztria-Magyarország négy résznek a fizetésére kötelezi magát. Szóval mindenkép egy oly szerződés ez, melyért a mi diplomatáinknak még akkor is szégyenkezniök kellene, ha egy fegyveres erejére támaszkodó hatalommal szemben kötötték volna, nem pedig Oláh- vagy Szerbországgal szemben.

ORSZÁGGYÜLÉS.

I.

A képviselőház ma az 1880-ik évi zárszámadást tárgyalta. Mivel Péchy Tamás 1880-ban még miniszter volt, az elnöki széket ma b. Kemény János alelnök vette volt át.

A *főrendiház* mai ülésében három törvényjavaslattal végzett. A véderőről s a közgazdasági előadókról szóló javaslatoknál felszólalások is történtek.

II.

A képviselőház ülése május 4-én.

Elnök: *Kemény* János báró; jegyzők: Péchy Jenő, Tibád Antal, Duka Ferencz.

A *kormány* részéről jelen vannak: Tisza Kálmán, Szapáry Gyula, Kemény Gábor b., Trefort Ágost, Pauler Tivadar, Ordódy Pál, Szende Béla, Orczy Béla b., Bedekovich Kálmán.

Elnök bemutatja Beszterecze-Naszódmegye közönségének folíratát, melyben a megyék háztartásáról beadott törvényjavaslat némely rá vonatkozó határozmányainak módositását kéri. A közigazgatási bizottsághoz utasittatik.

Bemutatja továbbá *Arva- és Mosonmegyék* közönségeinek felterjesztéseit, melyek szerint Zemplénmegyének feliratát pártolva, az amerikai kivándorlás megakadályozása czéljából megfelelő intézkedések tételét kérik.

Mosonmegye közönségének kérvényét, melyben Esztergommegyének felterjesztését pártolva, a megyei köztisztviselők és családjaiknak nyugdijaztatását törvényhozásilag rendszeresittetni kéri.

Kecskemét város közönségének felterjesztését, melyben a következtvám és helypénz jövedelmének adómentessége iránt esedezik.

Mindezek a kérvények a kérvényi bizottságnak adatnak ki.

Abonyi Emil az állandó igazoló bizottság előadója jelentést tesz gróf Pejacsevich Nándor és Kresztics György horvát-szlavon-dalmátországi képviselők s Prónay Dezső báró gyöngyöspataki képviselő igazolásáról.

Harmadszor felolvastatik s elfogadtatik a magyar korona országai közös törvényhozása alá tartozó viszonyoknak a Horvát Szlavon országokkal 1881. évben egyesitett Horvát-Szlavon határőrvidéken való rendezéséről szóló törvényjavaslat.

Következik a napirend második tárgya: A zárszámadási bizottság jelentése **az 1880. évi állami zárszámadások megvizsgálása** tárgyában.

Lukács László előadó ugy a bizottság által követett eljárás, mint a jelentés és annak tartalma, nevezetesen pedig az abban foglalt határozati javaslatokra vonatkozólag tesz megjegyzéseket. Behatóan indokolja a bizottság határozati javaslatát, különösen annak 3-dik pontját, melynek tartalma ez: «Mondja ki a képviselőház, hogy a költségvetési és az azt kiegészitő pótlóteltörvények keretén kivül a kormány által különös felhatalmazás alapján eszközölt kiadások és bevételek — habár azok a felhatalmazást nyujtó törvényben számszerüleg megállapitva nem is volnának — a zárszámadásokban a költségvetési törvény hasonló természetü kiadásai, illetőleg bevételei között, az utalványozásnak megfelelő előirányzattal, mint előirányzat szerinti összegek számolandók el. Czélja e határozati javaslatnak elérni azt, hogy a zárszámadások által nyujtott adatok alapján azoknak minden további rektifikácziója, csoportositása, kiegésztése nélkül azonnal megitélhető legyen, hogy vajjon valamely évben a pénztárilag foganatositott államháztartási eredmény mennyiben felel meg az ugyanazon évben engedélyezett bevételeknek és kiadásoknak, tehát hogy valamely évben a tényleg mutatkozó deficzit minő viszonyban áll a törvényileg előrelátott deficzittel szemben. A zárszámadásoknak jelenlegi szerkezete és beosztása szerint ezen czél igen tökéletlenül érhető el, a mennyiben ezen összehasonlitás csak azon esetben vezethet eredményre, ha a zárszámadási adatok utólagos kiegészités, rektifikáczió által ujonnan csoportositattnak. Ismeretes, hogy a zárszámadásokban, mint előirányzati összegek csak azon bevételek és kiadások vétetnek fel, melyek vagy az évi költségvetésben vagy pótlóteltörvényekben engedélyeztetnek, tehát azon bevételek és kiadások, melyek az engedélyt nyujtó törvényben számszerüleg vannak megállapitva, de tudva van másrészről, hogy minden évben alkottatnak törvények, melyekben a kormány különböző állami czélokra, különböző kiadások és bevételekre jogosittatik fel a nélkül, hogy a kiadandó összegek nagysága a törvény megalkotásakor előzetesen megtudható volna, tehát a nélkül, hogy azon összegek számszerüleg az engedélyt nyujtó törvénybe bevételtethetnének. Ilyen törvények az 1880: III, IV, XV, XIX, XX. XXXVIII, XL. és számos mások, melyek a budapesti Dunarész szabályozása, a tiszavidéki vasut megváltása, a Tisza-szegedi kölcsön, a szegedi árviz-kölcsön és számos más tárgyakra vonatkoznak. Nem helyeselhető az eddig követett azon eljárás, melynél fogva az ilyen, törvényes felhatalmazás alapján engedélyezett kiadások olyanoknak tekintettek, mintha azokkal a kormány törvényileg nyert felhatalmazása körét tullépte volna, tehát ennek következtében, mint előirányzat nélküli összegek volnának elszámolandók. Már pedig zárszámadásainkban jelenleg épen ez történik, a mennyiben ismeretes, hogy az ilyen, külön törvényes felhatalmazáson alapuló kiadások ugy tekintettek, mint előirányzat nélküli összegek s a zárszámadásokban csakugyan az előirányzat nélküli összegek rovatában jönnek elszámolás alá.

Madarász József: Az 1868. XXX. t.-cz. 28. §. azt tartalmazza, hogy Horvát-Szlavonországok jövedelmeit illetőleg a fentebbi szakaszban érintett elvek alapján készittetik el a leszámolás s a magyar korona összes országainak zárszámadásaival egyidejüleg terjesztetik a magyar korona országainak közös törvényhozása elé. Kérdi, hogy miért nem tettek eleget e § rendeletének? A számvitel megváltoztatásának kérdését illetőleg kérdi, hogy vajjon közöltetett-e akár a zárszámadási bizottság, akár a kormány részéről a számszékkel ezen határozatlag behozatni kivánt változtatás, igen vagy nem? (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Prileszky Tádé: Tökéletesen igaz az, a mit az 1868. XXX. t. cz. 28. §-áról Madarász mondott és ez nem került ki a zárszámadási bizottság figyelmét sem. Mi szintén sürgettük a horvátországi leszámolást; de teljes lehetetlenség volt elérni, hogy ez az 1880-dik évi magyarországi számadásokkal együttesen terjesztessék be, még pedig az időhiány miatt. Leszámolást bizonyos zárszámadások alapján eszközlésbe vezetni lehetetlen, mielőtt ezek lezárva nincsenek. A minisztérium ezeket lezárja, átküldi a számszékhez, ez megteszi észrevételeit. Ha igy megállapitva ide bejönnek, akkor ezek alapján kezdődik meg Horvát-Szlavonországokkal a leszámolás. Ezzel mindig igy voltunk, ugy vagyunk ma is, hogy t. i. az 1880-dik évi horvát-szlavon leszámolás csak az 1881-dik évi magyar zárszámadásokkal fog a ház elé kerülni, mert a fizikai idő teljesen lehetetlenné teszi azt, hogy a magyar zárszámadással egyidejüleg terjesztessék a horvát-szlavon zárszámadás a ház elé. Azt pedig, hogy a magyar zárszámadás, azért mert a leszámolás nem történt meg, a törvény ellenére ne terjesztessék be, kivánni nem lehet. Ez technikai akadály. Madarász második kérdését illetőleg megjegyzi, hogy a számvitelben tervezett változtatást közölték az állami számvevőszékkel, s a számszéknek ez ellen nincs semmi ellenvetése.

Szapáry Gyula pénzügyminiszter: Az kétséget nem szenved, hogy áll az, mit Madarász József felemlitett, hogy az 1868. XXX. törvényczikk 28. szakasza szerint a horvát leszámolás egyidejüleg terjesztendő be a magyar törvényhozáshoz a zárszámadással együtt. Ezzel szemben azonban egy később alkolott törvény, az 1870. XVIII. törvényczikk 22. szakasza ismét azt rendeli, hogy a magyarországi zárszámadások minden év szeptember havában nyujtandók be. Es pedig helyes azért, hogy a jövő évi költségvetés megállapitásánál a pénzügyi bizottságnak s a háznak tudomása legyen a mult évi zárszámadásokról. E két törvény intézkedése ellentétben áll egymással, mert szeptemberben a számszék még nincs azon helyzetben, hogy a horvátországi kezelésre nézve összeállithatta volna a tételeket. A kettőt együtt benyujtani tehát technikai lehetetlenség. A magyarországi zárszámadások alapján történik meg a Horvátországgal való leszámolás, ez közöltetik a számszékkel és csak ha ez által helyben hagyatott, van a kormány azon helyzetben, hogy annak eredeti hiteles példányát a törvényhozásnak bemutathassa.

Következik a *részletes tárgyalás*.

Tibád Antal jegyző olvassa a részletekre vonatkozólag a bizottság megjegyzéseit.

I. Az állami adósságoknál: a) Nem kerülhette ki a bizottság figyelmét az, hogy a szőlő-dezsmaváltság-kötelezettek hátralékai, daczára az 1880. évi VII. t. cz. által nyujtott kedvezményeknek, évről évre szaporodnak, és daczára a betáblázás általi biztositásnak, a kincstár még az eset-

A történelmi társaság ülése.

— május 4.

A mai ülésre szokatlanul nagy számmal jelentek meg a tagok, mert arra volt kilátás, hogy *Thaly* Kálmán kitüzött felolvasása vitát fog kelteni a *Lánczy* Gyula pályanyertes dolgozata fölött, mely Széchényi Pál kalocsai érsek életének és jellemének adja rajzát. De Ipolyi Arnold, a társaság elnöke azzal a jelentéssel nyitotta meg az ülést, hogy Thaly Kálmán felolvasása közbejött akadályok miatt elmarad. Ennek következtében Zilahi *Kiss* Béla, az országos levéltár fogalmazója ült a felolvasók asztalához s bemutatta a Tököli Imre nemrég kiadott leveleinek ismertetését, mely a «Századok» legközelebbi megjelenő füzetének lesz érdekes közleménye. Kiss Béla nagy elismeréssel adózik Deák Farkasnak, ki nagy szorgalommal és ügyességgel állitotta össze a kuruczvezér leveleit s ezek nyomán kimeritően vázolja Tököli Imre szerepét, kit 1675-ben, 17 éves korában vezetett a gondviselés a bujdosók közé.

Tököli már gyermekkorában bujdosónak vallotta magát, s hogy előbb nem fogott fegyvert a haza s szabadság védelmére, az az erőtelen gyermeki éveken mult. Viharos multja, családi neve, érdekei jó ajánló levél voltak a bujdosók táborában. Mint 13 éves fiu, álruhában két szolga kiséretében egy ostromlott várból menekült Erdélybe. A politikai és vallásos reakczió beteges atyját is áldozatul szemelte ki. Szerepe a Wesselényi-féle konspiráczióban, protestáns volta, óriás vagyona eléggé vádolták. Közbejött halála megmentette a vérpadtól vagy börtöntől; de árva leánykáit őrizet alá fogták, töméntelen kincsét Bécsbe vitték s nagyterjedelmü jószágait elkobozták. Az ifju Tökölit mindez csak ajánlhatta a bujdosóknak. Közöttük senki sem vesztett annyit, mint ő; senkinek sem volt több oka gyülölni a politikai és vallási abszolutizmust. Neki morális indokok mintegy parancsolták, hogy ragadja meg a boszu kétélü fegyverét. A bujdosók feje, ki huzalkodásaikat mérséklé viszályaikat kiegyenlité, köztük némi összetartást teremtett, már évek óta Teleki mihálykővári kapitány volt, de Szathmári kudarcza, midőn az ellenségtől üzetve, fél saruját elvesztő, népszerütlenné tette a fegyveres nép előtt. Többé nem is vállalkozott hadviselésre, bár ügyeiket még sokáig ő intézte.

A katonai főnökség Wesselényi Pálra szállott. Kényes tisztét ő sem tölté be egészen: nem birta a kurucz erőt valami derekasabb siker kivivására egyesiteni. A mezei hadak közt nagy népszerüsége volt, de a végbeliek nem kedvelték. Nehéz is volt fegyelmet, rendet tartani a hazáért és szabadságért bujdosásnak indultak között. A sanyaru elemek, a föld inséges népe egyaránt ellenségök volt. A török is, a hol csak kaphatta, fogyasztotta őket hite ellen. Zsold ritkán akadt, a büszke paripa elaszott a sovány tápon, a czifra ruha foltossá, kérgessé vált: a katonának nem volt kedve.

Tököli megjelenése a kuruczok közt uj reményeket magvait hinté el. Tudták, hogy mögötte Teleki áll, s bizton hitték, hogy a régi igéretek mihamar valósággá érlelődnek. A franczia segély nem tetszett többé puszta szónak; az erdélyi udvar komolyan alkudozott a XIV. Lajos megbizottjával. A diplomacziai összeköttetés XIV. Lajos és Apafi Mihály közt élénkebb volt, mint valaha s némi franczia zsoldos csapat is csatlakozott a kuruczokhoz.

Tököli pár évet töltött a kuruczok közt jó egyetértésben a bujdosók fejével: Wesselényi Pállal. Növekvő népszerüsége és növekvő becsvágya azonban elhinté köztük a meghasonlás magvát. A tisztábban látók előtt kezdet óta világos volt, hogy a fiatal Tököli csak addig játszhatik Wesselényi mellett másodrendü szerepet, mig megtollasodik, lévén régi igazság, hogy két kard egy hüvelyben nem fér meg. Az alig szenved kétséget, hogy midőn a meghasonlás köztük nyilvánvalóvá lett, elhatározták Wesselényit bezáratni. Tökölyinek Telekihez e tárgyban irott levelei azt mutatják, hogy Wesselényi megbuktatása szándékos csiny volt. A már megtollasodott Tökölit ugy akarták installálni bujdosók vezérévé. Teleki és Tököli a módozatokat is megállapitották.

Amaz az erdélyi udvart tette ellenségévé, emez a hadakat idegenitette el töle. A végbeliekkel könnyen elbánhatott, de a mezei hadak megkötötték magukat s makacs kitartásuk által néhány hónapra hátravetették a sikert. Wesselényi erőlködése a végbeliek hűségén Tököli ügyes praktikáin megtört.

Tököli huszonkét éves korában lett a bujdosók vezérévé.

A fáradsággal szerzett kurucz vezérség azonban nem volt «könnyü és gyönyörüséges iga», kivált az 1680-dik év telén. A franczia liliom, török hold s a kötött kezü erdélyi fejedelem egyesült pártfogása mélyre sülyesztő a szabadság és alkotmányosság ügyét.

Néhány év alatt az ifju vezér sok örvényt lábolt meg. Végre házasságra lépett s erre az időre esik a kurucz fegyverek diadala is. Ugy látszott, hogy Fortuna ujra kedvez a kurucz harczoknak, de ez a kedvezés csakugyan látszólagos volt csak. A kuruczok utóbb szegénylegényekké lettek és saját szakálukra harczoltak a társadalom ellen.

Kiss Béla tetszéssel fogadott felolvasása után *Nagy* Gyula olvasta fel Bernátsky Antal felolvasását a magyar helynevek keletkezéséről, mely szintén tetszésre talált.

Az ülés berekesztése előtt a tagságra ajánlottak lajstromát olvasta föl az elnök s a társaság azt egyhangulag jóvá hagyta. Az ujon választott tagok közt van *Eötvös* Károly országgyülési képviselő is, kit Szilágyi Sándor ajánlott megválasztásra.

Az ülés hét óra tájban ért véget.

A magyar földrajzi társaság ülése.

— máj. 4.

A társulat ma d. u. 5 órakor Hunfalvy János elnöklete alatt ülést tartott, melyen dr. *Háras* Rezső keleti utazásának egyik szakaszát, mely az ióni szigetekről szól, olvasta fel. Felolvasó megjegyzi, hogy munkájának e részéből is időszüke miatt csak a legfontosabb részletet fogja felolvasni. 1880-ban hozzá utazást tett felolvasó a tágabb értelemben vett Levanteban; a görög félszigetet elhagyva, az ióni szigetekre vezette utja, melyek eddigelé kevéssé vannak ismertetve. Tehát szolgálatot vél tehetni, ha az itt tett tapasztalatait szavakba foglalja. Az ióni szigetek a balkáni félsziget délnyugati, illetve déli részén terjednek el, számuk 14, és pedig 7 nagy és 7 kisebb sziget. Területük 1071 négyszög kilométer 244,733 lakossal. A történelemben kicsinységük daczára mint önálló szigetek szerepelnek. Felolvasó ezután a szigetek befolyását az ókori müvelődésre ecseteli. Azt, hogy ma már csak kopár partokat tüntetnek elő, tagadja, mert az olaj-, narancs- és czitromfák eléggé kielégitik az embert. Tizenhárom minachiából, illetve közigazgatási kerületekből állanak, kiknek lakói görög s részben albán törzsből származnak. A férfiak szépek, a nők is elég csinosak és különösen festői öltözetük által tünnek fel. Igen szellemesek, miveltek, s többre becsülik magokat a görögöknél. Van 197 iskola, 13 hirlap, a lakosok foglalkoznak bor- és olajtermeléssel, főkiviteli czikkük ezeken kivül a szappan. 16 kikötővárosuk van, ezek közt legjelentékenyebb Korfu. Régi lakói a pelaszgok, azaz görög eredetüek, kik előbb fejedelmek alatt állottak, majd a rómaiak, s később a velenczeiek hatalma alá kerültek. Később franczia, 1799-ben első orosz-török, 1820. márcziusban Pál czárnak a törökökkel kötött második szerződése szerint köztársasággá lett. 1811-ben az angolok szállták meg, majd Anglia védnöksége alatt szabad államá lett; de e védnökséget a polgárság nem türte s 1861-ben Görögországhoz csatolták. Angliai anyagi és szellemi fejlődéséért sokat tett meg, s mit ért el? Hogy a lakosság Anglia fenhatóságát magáról lerázta és kieszközölte magának Görögországhoz való csatolását. Ezután felolvasó áttér a többi szigetekre, különösen Zante, Morea és Kephalóniára; tárgyalja ezek lakossági, területi, vallás és közoktatási és nemzetgazdasági viszonyait. Zanteról felolvasó elmondja, hogy e sziget sokat szenved a földrengésektől, kiterjedése 428 nsz.-kilometer. Kephalónia területe 664 nsz. kilometer, 629,321 lakossal. Gabona e szigeten nem terem, de selyem-, méhtenyésztés és gyapot képezi főkivételi czikkeit. Ismerteti ennek vizügyi viszonyait a kyklopsz-falakat, szól azok eredetéről és szerkezetéről. Ithaka hegyes és sziklás sziget 9873 lakossal, hasonnevü fővárossal. Leokádia olasz neve santa Marka; értekező szól a Sappho szikláról, a tenger itteni szép kék szinéről s az e felől keringő népmondáról. A többi sziget jelentéktelen. Körutját Korfunál kezdte és oda vissza is tért. Bővebben foglalkozik e sziget éghajlatával, mely különösen mellbetegek és skrophulózusokra nézve üdvös hatással bir. Szól a sziget faunájáról és ásványairól. A lakosok életszükségleteikről nem gondoskodnak s alig termelik a legszükségesebb tápnövényeket. Legnevezetesebb olajtermelése, mely jövedelmi forrását képezi. Megterem itt a Szt.-János kenyér, datolya és a sárga dinnye óriási nagygyá nő. Végül azon kérdés megoldásával foglalkozik, vajjon Görögország képes-e ujjá születni? E kérdést kicsinyes intézkedésekkel nem véli megoldhatóknak. Az Ion-szigetek lakói a többi görögöknél könnyebben fognak a müvelődés felé közeledni. Felolvasót zajosan megéljenezték. Ezután még az elnök jelentette, hogy Becker cs. kir. udvari tanácsos és a császári kir. család hitbizományi könyvtárának megbizottja átküldte a társulatnak a csász. kir. hitbizományi család könyvtárában lévő térképek lajstromát. Ezzel a tavaszi ülések szaka véget ért.

lékes részleteket sem képes behajtani, annál kevésbé a hátralékokat. Szükségesnek találta tehát a bizottság e körülményekre a pénzügyminiszter figyelmét felhivni, kitől a következő nyilatkozatot nyerte: «A pénzügyminiszter beismeri, hogy a hátralékok emelkedésének megszüntetése iránt intézkedni kell. Intézkedett is oly irányban, hogy az adófelügyelőket szigoruan utasitotta, hogy az emlitett tartozásokat a legnagyobb erélylyel behajtsák. Ha ezen intézkedés eredménye várakozásának nem felelne meg, és az adófelügyelők részéről oly adatok szolgáltatnának, melyek a törvényhozás által már is nyujtott kedvezmények (1880. évi VII. tcz.) bővitését tennék szükségessé, nem fog késni a törvényhozásnak javaslatot előterjeszteni oly czélból, hogy egyfelől a váltságkötelezetteknek lehetővé tétessék tartozásaikat ingatlan vagyonuk megtámadása nélkül leróhatni, s hogy másfelől a tartozásoknak rendes befizetése is biztosittassék.» A bizottság e nyilatkozat tudomásul vételét ajánlja.

Veszter Imre: A zárszámadási bizottság jelentésének ezen pontjában konstatálva van, hogy a szőlődézsmaváltsági hátralék, daczára az 1880. VII. tvczikkben foglalt kedvezményeknek, évről évre mindinkább szaporodik és hogy a kincstár még az esedékes részleteket sem képes behajtani, annál kevésbé a hátralékokat. E hátralékok most már körülbelül 10 millióra rugnak, ámbár a szőlőváltsági törvény életbe léptetése óta még 12 év alig mult el. 12 év alatt körülbelül 10 milliónyi hátralék oly államadósságnál mely csak czirka 25 millióra rug s a váltságkötelezetteken 22 éven belül lett volna megveendő, valóban megdöbbentő egy jelenség. Megdöbbentő nemcsak mivel a váltságkötelezetteknek, tehát leginkább a volt parasztosztálynak végtelen elszegényedésére mutat, de különösen azért is, mivel ha ez tovább is ugy megy és ha a hátralékok a még hátralevő törlesztési időben is az eddigi mértékben és arányban tovább szaporodnak, akkor nagyon valószinü, hogy az egész szőlődézsmaváltsági államadósság egész tőkéjét végre is az állami kincstár fogja megfizetni. Hogy a szőlőváltság nálunk ily szomoruan és aggodalmatkeltőn bonyolódik le: ennek főleg két oka van. Az egyik a szőlő váltsági törvény anyagi dispoziczióra illetve ezen dispozicziók hiányaira vezethetők vissza; a másik pedig a szőlő váltság eljárását tárgyazó miniszteri szabályrendeletnek tulajdonitható. A törvény az országos közvetités melletti kényszerváltság eseteinek meghatározásánál egyedül és csupán csak a váltságjogosultak és kötelezettek között fennforgott jogviszonyra reflektált, de teljesen ignorálta az ezen jogviszonyokkal sokszor ellentétben álló tényleges viszonyokat és körülményeket. Azután következett a szőlő váltsági eljárás. Az esetek legtöbbjeiben választott birósági eljárásra került a dolog és itt érvényesül azután a szőlőváltsági eljárásra vonatkozó miniszteri szabályrendeletnek azon végzetes hibája, mely szerint a választott birósági eljárás részleteiben sehogy sem szabályoztatott és a tárgyalásokra meg nem jelent, vagy nem védekezett váltság kötelezettek érdekeinek és a kincstár érdekeinek megóvására egyátalán semmi gondoskodás nem történt.

Ezerekre megy azon szőlők száma, melyek elhagyatva ott hevernek gazdátlannl, miveletlenül és parlagon. Az ily szőlők aztán — pedig ezekből származnak a hátralékok — nem kellenek senkinek, nem veszi meg senki a végrehajtó akárhányszor veresse is dobra. Miért? Mert a ki az ilyen szőlőt meg venné, a jelenleg érvényben álló adótörvények és miniszteri rendeletek szerint a vétel által nemcsak az ezutáni annuitások iránt vállalna felelősséget, de kénytelen volna magára vállalni az eddigi hátralékot is, e kettőt együttvéve pedig a szőlő nem éri meg. Ezen kellene változtatni és akkor legalább a jövendőre nézve segitve volna a legnagyobb bajon. A szőlőváltsági hátralékok miatt elárverezett és az elhagyott szőlőket nem veszi meg senki, ha csupán csak a hátralékkal együtt veheti meg; ellenben akadna gazdája minden elhagyott szőlőnek, ha az uj birtokos csak az uj annuitásért lenne felelős. Igaz hogy ez esetben a hátralékoknak egy nagy része elveszne, de ha valami intézkedés nem történik, akkor el fog veszni nemcsak a hátralék, de a jövőbeli annuitás is. Az óriási hátralék még növekedni is fog, ha az elhagyott szőlők a forgalomnak vissza nem adatnak.

Almássy Sándor inditványozza, hogy széles körü enquette hivassék egybe, mely a tárgyat minden oldalról tanulmányozza. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.)

Bochkor Károly nem helyeselheti Almássy azon nézetét, hogy ezen kötelezettség bármilyen enquettirozás által ugy alakittassék át, hogy az az államkincstárt terhelje. Hiszen azon ország érdekében, melynél e hátralékok felmerültek, az ország már eddig is elég nagy áldozatokat hoz. A földtehermentesitési pótlékokat a nemzetnek minden osztálya fizeti: a polgári osztály; az ugynevezett volt nemesi osztály. Hogy most uj áldozatokat hozzon a nemzet, azt ki kell kerülni, mert, ugy is nagy áldozatokat hozunk minden irányban. (Felkiáltások a szélső baloldalon: Bosznia és Herczegovináért!) Majdnem egyedül áll a törvényhozásban az, hogy maga a nemzet váltsa meg a jobbágyak birtokát akkor, midőn a volt törvényes nemzet adta azt.

Szapáry pénzügyminiszter: Most elölről kezdeni a dolgot, nem vezetne czélra, mert az volna a kérdés, ki fizesse vissza a váltságösszeget, az-e a ki felvette, vagy a jelenlegi tulajdonos? mert hiszen meglehet, hogy a szőlő már harmadik-negyedik kézben van. Hogy baj van e tekintetben, azt nem tagadhatni. Elég utalni az 1880-diki zárszámadásra, hol a folyó évi járandóság, mely 3.400,000 frttal volt előirányozva, sem folyt be egészen, mert mindösszesen csak 1.300,000 frt folyt be. Hogy tehát e kérdéssel foglalkozni kell, az nem szenved kétséget. De azon, bár egyszerünek látszó módot, hogy a ki egy szőlőt meg nem vesz, az fizesse az ezentul járó járulékokat, a hátralékos járulékok pedig engedtessenek el, még sem tartaná kivihetőnek; mert ez nem jelent egyebet, mint az eddigi hátralékok teljes elengedését és valóságos praemiumot adna annak, a ki eddig hátralékban maradt. A kormány tett már ez ügyben oly intézkedéseket, a melyekről ma még azonban nem lehet eldönteni, vajon fognak-e czélra vezetni vagy nem. Mert a hátralékok összege nagy — bár nem oly nagy, mint Veszter mondotta, hogy 10 millióra mennek, mert az 1880. zárszámadások szerint 8.400,000 frtot tesznek — de épen azon intézkedések következtében, melyeket a törvényhozás a kormány kezdeményezésére tett, nem az egész hátralék, hanem az 1880: VII. törvényczikk által hét évre elosztatván, 1880. végén 1.200,000 volt esedékes, a többi 7.200,000 frtnyi hátralék 7 évre felosztatván, ma még nem esedékes. A feladat, mely a pénzügyminiszter előtt áll, mindenekelőtt az: meggyőződni arról, vajon az 1880. évi törvényczikkben nyujtott könyebbség elégséges-e arra, hogy az ez ügy lebonyolittassék.

Az államadóssági rovat e szakaszánál **Madarász** József a következő ellenindítványt adja be: «*Az 1880. X. t. cz. alapján 30 millió frtnyi névértékü kölcsön* ügyben követett eljárás nem vétetik tudomásul.» (Helyeslés szélsőbal felől.)

Lukács László előadó a kérdés megértésére ajánlja az albizottsági jelentés felolvasását.

Prileszky Tádé: Tagadni nem lehet, hogy az 1870. april 17 iki alapszerződéstől eltérés történt. A bizottság ki is puhatolta a dolog állását. S ez abban áll, hogy a később októberben kötött szerződés eltér az april 12-itől, mert részleteiben az összes, ezen szerződés által felkarolt pénzügyi müveleteket rendszeresiti. Az alapszerződésben csak a kölcsön felvétele s a felállitandó tartalékalap bizonyos összegben való megállapitása volt kontemplálva. De a sorsolási tervezet kivitele, ellenőrzése s más egyéb részlete ott nem foglaltatott. Ezeket tehát egy másik pótszerződésben kellett rendszeresiteni. A magyar miniszterium kikötötte az alapszerződésben, hogy a tartalékalap itt fog kezeltetni Budapesten egy magyar pénzintézet által. Kellett tehát ily pénzintézetet találni, mely a pénzeket helyesen kezelje. Ez volt az első magyar földhitelintézet. A mint ezzel a kormány érintkezésbe lépett, kénytelen volt a bankegylet, a földhitelintézet és a kormány egy szerződést kötni. Ez a pótszerződés, a mely eltér az alapszerződéstől, mert más ügyeket tartalmaz. Midőn erről tudomást vettünk és az összes adatokat megnéztük, a zárszámadási bizottságnak kötelessége volt megnézni, hogy a törvény pontosan végre lett-e hajtva. Konstatált tény, hogy a törvény hiven lett végrehajtva és hogy a sorsjegy tulajdonosok biztositva vannak. Ebből kifolyólag azt is tekintetbe kellett venni, hogy az utolsó 40—50 év közti időre eső sorsolások a tartalék alap által kellően vannak-e fedezve. Miután ugy a számszék, mint a miniszterium számvevő osztálya kifejtette, hogy azon módok szerint, a melyek szerint most ezen alap kezeltetik, miután az első 10 év alatt 1,200,000 frt összeg lett előteremtve, ezen 40 év alatt befolyandó összegben oly tartalék alappal fogunk birni, a mely megfelel annak, hogy az utolsó 40—50 évi időszakra eső sorsolások fedeztessenek. A törvénynek tehát minden tekintetben meg van felelve és mert senki sem károsodik, a zárszámadási bizottság a közvélemény megnyugtatása végett szükségesnek látta kérni, hogy a ház ezt tudomásul vegye.

Madarász József s az előadó ujabb felszólalása után a többség az ellenindítványt elveti.

Következik az államadóssági rovat l) pontja.

Madarász József: Az államszámvevőszék a tisza-szegedi kölcsönre nézve 742,180 frtnyi különbözetet mutatott ki. Erre a pénzügyminiszterium megtette a maga észrevételeit. Ezen észrevételek ellenében a számvevőszék részletes jelentésének 105. lapján megjegyzi, hogy a szóban levő 1.015,778 frt 77 kr. összeggel az állami kincstár a fenebb kitett időben csak azért nem terheltetett meg, mert azon tőkét, mely eme kamatköltségnek megfelel, ugyanazon időben fel sem vette, következőleg ezen forrásból ugyanazon időben kölcsön sem adhatván, a jelzett kamatköltség fedezésére szükséges kamatjövedelmet sem szedhette be, az 1.015,778 frt 77 kr. tehát az állam kincstárra nézve megtakaritást nem képez, hanem annak kifizetése tulajdonképen csak egy későbbi időszakra halasztatik el. A zárszámadási bizottság annyira fontosnak találta e kérdést, hogy a tárgynak szigoru és bővebb megvizsgáltatását kivánta és a mint a jelentése végéhez csatolt mellékletből kitünik, az ő meggyőződése teljesen meg van nyugtatva és ennek következtében ajánlja a háznak, hogy a kormány és a számvevőszék között fennálló különbözet daczára a kormány eljárását hagyja helyben. Szóló most az ujabb jelentésből sem merithette azt a meggyőződést, miszerint az állami számvevőszéknek nincsen igazsága; a beterjesztett határozati javaslat, illetőleg az abban ajánlott tudomásulvétel ellenében a következő ellenindítványt ajánlja: «A Tisza-szegedi nyeremény kölcsönnél az állami számvevőszék által kimutatott 742,180 frtnyi kevesbletre nézve adott felvilágositás nem lévén kellően megnyugtató, az tudomásul nem vétetik.»

Prileszky Tádé ajánlja a bizottság javaslatát. A ház többség az ellenindítványt elveti.

A *gömöri iparosokra* vonatkozó pontnál **Fröllich** Gásztáv emlékezteti a házat arra, hogy 5 év előtt az ő javaslatára a ház egy határozati javaslatot fogadott el, melyben, miután az érdekelt vidék iparosainak kamatbiztositási járuléka, az 1871. évi XXXVII., illetőleg az 1873-ik évi XL. t. czikkek értelmében a pálya 21.8 mértföldnyi vonal hosszához képest állapittatott meg, a pálya hossza azonban tényleg $22\,{}^{9}/_{100}$ mértföldet tesz: utasittatott a pénzügyminiszter, miszerint az érdekelt vidék iparosai és földbirtokosai által elvállalt kamatbiztositási összegnek, a pálya tényleges hosszához képest leendő felemelése, illetőleg az 1160 frtos többletnek az érdekelt csoportok közt való aránylagos felosztása és behajtása iránt intézkedjék.

Szapáry: A kormány, ha nem intézhette is el véglegesen a kérdést, egyezséget hozott létre, a mely tényleg megköttetett, sőt már az első részlet be is van fizetve az érdekeltek által és a szerződés jelenleg a kincstári jogügyek igazgatóságánál van, mely a szerződési pontokat véglegesen megállapitván és szövegezvén, az egyezség végleg meg fog köttetni. Mihelyt a szerződés tényleg meg lesz állapitva, nem fog késni a kormány, hogy ezen szerződést a törvényhozás jóváhagyása elé terjeszsze.

A közmunka- és közlekedési miniszterium tárczájára vonatkozó résznél **Madarász** József a közlekedési miniszter figyelmébe ajánlja az állami számvevőszék óhajtásait. Az **előadó** s a **Prileszky** felszólalása után áttért a ház a *honvédelmi miniszterium* tárczájára vonatkozó pont tárgyalására.

Madarász József kifejezi reményét, hogy jövőben az átruházási jog minél kevesebbszer fog engedélyeztetni.

A Horvát-Szlavonországok beligazgatási szükségletetére vonatkozó résznél **Mudrony** megjegyzi azt, hogy olvashatták mindnyájan a lapokban a tanácskozásokat Horvát-Szlavonországokkal, és ott a napokban miről folyt a tanácskozás? Hogy Magyarország megfosztja a határőrvideket vagyonától, kipusztitja a határőrvidéket. (Mozgás jobb felől.) No hát igy pusztitja ki Magyarország és igy fosztja meg Magyarország vagyonától Horvát-Szlavonországot és a határőrvidéket, hogy miként a mult napokban kitünt, Magyarország négy év alatt közösügyi kiadások czimén Horvát-Szlavonország számára 21 millió frtnál többet volt kénytelen fizetni, (Igaz! Igaz! balfelől.) most a határőrvidek polgári közigazgatására addig, mig adná isten, több jövedelem folyna be Magyarországnak e költség fedezésére, alig foly be körülbelül 7—8 százezer forint, akkor Magyarország 2.320,000 frttal járul a határőrvidéknek polgári közigazgatási kiadásaihoz.

Szapáry megjegyzi, hogy e rovatnál a tulkiadásokat a marhavész elfojtásának költsége okozta.

A XVI. fejezet 2 rovatának tulkiadásaira vonatkozólag, miután **Madarásznak** a pénzügyminiszter a kért felvilágositást megadta, a felmentvény szintén megadatik.

Az állami gépgyárnál **Madarász** megszavazza a tul kiadást.

A közoktatásügyi tárcza zárszámadásánál **Madarász** helyteleniti, hogy a tanfelügyelőkre a miniszter többet költött az előirányzatnál.

A rendkivüli közösügyi költségeknél előfordult tulkiadásokat illetőleg **Madarász** kérdi, hogy melyik törvényhozásnak melyik ülésében nyerte a miniszterium ezen 199,704 frtra nézve a kiadhatási jogot?

Szapáry miniszter: Az iránt nemcsak külön határozat szüksége fenn nem forgott, de magának a közös aktivák tőkéjének felhasználására sem volt szükség, hanem fedeztetett ezen kiadás a közös ügyek tárgyalására kiküldött bizottság határozata alapján, a közös aktivák kamatjából illetőleg jövedelméből. Ezen eljárás követtetett 1877-től fogva folytonosan, tehát 3 vagy 4 éven át és a törvényhozás mindig megadta a felmentést és nem érezte magát arra kivatva, hogy módositást eszközöljön.

Madarász következő határozati javaslatot terjeszti elő: «A zárszámadási bizottság jelentésének 40. lapján a közösügyek tárgyalására kiküldött országos bizottságnak 1880. évi február 15-én szentesitett határozata folytán a bosniai és herczegovinai menekültek segélyezésére kiutalványozott 199,704 frt feletti tanácskozás és határozás itt elhalasztatik és annak a törvényhozás illetve a képviselőház elébeterjesztésére a pénzügyminiszter utasittatik. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) Ime, itt van az aranyhid. A kormánynak meg van a többsége, hogy megszavaztathatja magának ezt is, de ne sértse meg az alkotmányosságot, ne sértse meg az 1867: XII. tvczikkben foglalt kiegyezésnek azon czikkét, melyet maga ezen párt alkotott, s melynél fogva a közösügyi kiadásokat a delegáczió határozza meg az igaz, de a nélkül, hogy a törvényhozásnak bejelentetnék, egyetlen egy árva krajczárt sem szabad kiadni. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Prileszky Tádé: Micsoda módjai vannak a pénzügyminiszternek arra, hogy a szükséges összegek megszavazását kérje a képviselőháztól? Három módja van, először előirányzat vagyis budget alakjában, másodszor póthitel azaz külön törvényjavaslat alakjában és harmadszor, mikor nem tudja az összegeket és azokat neki mégis ki kell adnia, akkor a zárszámadási jelentésének tárgyalása alkalmával kéri a felmentvényt a háztól. (Élénk felkiáltások a szélső baloldalon: De a közös ügyeknél nem!) A kormánynak lehetetlen volt másként tenni, mert csak most tudták meg az összeget. Ezt az összeget pedig fizetni kellett, mert a menekülteket éhen halni hagyni nem lehetett, lehetetlen volt tőlük a segélyt megtagadni. (Mozgás a szélső baloldalon.) Megkellett ezt tenni emberiességi szempontból, az ország becsülete szempontjából. (Zaj a szélső baloldalon. Felkiáltások: A rablók.) Szegény éhező embert magyar ember sohasem hagy éhezni. Ezt tehát ki kellett fizetnie a miniszternek, előbb pedig nem lehetett ez összeget a háznak előterjeszteni, mint itt. Tessék megtagadni az összeget, ehhez van joguk, de nem lehet azt mondani, hogy mi megsértettük az alkotmányt, mert más módja a miniszternek ennek előterjesztésére nem volt. (Helyeslés a jobboldalon. Ellenmondás a szélső balon.)

Szavazásnál a többség nem fogadja el Madarász javaslatát.

A *fogyasztási* adóknál előfordult kevesebb bevételeknél **Madarász** József felhivja a ház figyelmét a bevételek apadására. A jelen szerződések szerint Magyarország ipara és üzlete pangásnak van kitéve.

A zárszámadási bizottság jelentésének végén foglalt határozati javaslat ellenében **Madarász** a következő ellenindítványt nyujtja be: 1. Az 1880. évi állami költségvetési törvényben, valamint időközben póthitel alakjában a miniszterium részére engedélyezett hitel ellenében az 1880. évi állami zárszámadás szerint előfordult túlkiadások és kevesebb bevételek jóvá nem hagyatnak. — 2. Az 1880. évi zárszámadásban kitüntetett kiadás és bevétel jóvá nem hagyatik és a miniszteriumnak a törvényszerü felmentés meg nem adatik. — A 3. pont külön képviselőházi tanácskozásra utasittatván, mellőztetik.

Szapáry pénzügyminiszternek a bizottsági javaslat elfogadását kérő felszólalása után a ház többsége azt elfogadja, s Madarász ellenindítványát elveti.

Holnap délután 1 órakor lesz ülés. Tárgy: bizottsági jelentések átvétele.

Az ülés végződik 1 óra 35 perczkor.

III.

A főrendiház ülése május 4-dikén.

Elnök: *Majláth* György; jegyzők: b. *Pongrácz* Emil. b. *Rudnyánszky* József.

A *kormány* részéről jelen vannak: Tisza Kálmán, Kemény Gábor b. és Szende Béla.

A bajnóczi egyházkerület, egyházi és világi katolikusai feliratot intéztek a főrendiházhoz, a melyben a polgári házasságra vonatkozólag beterjesztett törvényjavaslat elvetése, a katolikus vallás és tanulmányi alapoknak kizárólag katolikus közegek általi kezeltetése; a budapesti magyar királyi egyetem katolikus jellegének fentartása és az 1879. évi XL. t. cz. 53. §-ának módositását kérelmezik. Pozsonymegyében kebelezett Püski, Kisbodagh és Remete községek kérik: 1. A «keresztények és nem keresztények közötti házasságról» szóló törvényjavaslatnak és bárminemü ugynevezett polgári házasságnak elvetését. 2. Az 1879. évi 40. t. cz. 53. §-ának s minden ilyen §-nak, nevezetesen az 1868. évi 53. t. cz. 12. §-ának eltörlését vagy megváltoztatását. 3. A vallási és tanulmányi alapoknak, ide értve a budapesti egyetemet is, mint egyedül katolikus czélokra tett alapitványoknak, a katolikusokat illető tulajdonjognak elismerését és a katolikusok, illetőleg leendő autonomiájuk általi kezelését. Ugyanazt kéri a kalocsai főegyházmegyébe kebelezett Keczel község lelkészsége. — Végre ugyancsak Keczel község harmadfélszáz világi lakosa ugyanazon sérelmek orvoslásáért esedezik. A két utóbbi kérvény az 1849-ig fennállott kassai róm. katolikus konviktus helyreállitását is kéri

Cziráky János gróf következőleg interpellál:

Interpelláczió a nagyméltóságu vallás és közoktatásügyi miniszter urhoz, a fenállott kassai r. k. finevelde (konviktus) tárgyában.

Szándékozik-e miniszter ur ő nagyméltósága az 1849. évi — a premontrei kanonok rend vezénylete alatt, fennállott kassai fineveldét (konviktus) visszaállitani, mily akadályok foroghatnak fenn ezen kegyes adományozók alapjából eddig Magyarország felvidékén az ifjuság vallásos- nemzeties és hazafias nevelését hatályosan előmozditva fennállott fineveldének mielőbbi visszaállitása ellen?

A napirend előtt *Zichy* Nándor gróf kér szót a napirendhez.

Zichy Nándor gr.: Vajjon azon nyilatkozatokra való tekintettel, a melyek a delegácziókban történtek, melyek szerint a keleten levő zavarok következtében az ottani viszonyoknak megfelelőleg és azoknak számbavételével némi módositások fognának igényeltetni a véderőnek legalább is egy részére vonatkozólag, nem volna-e először is szükséges megtudnunk, hogy mennyiben állanak ezek a viszonyok és mennyiben lesznek szükségesek ujabb törvényes intézkedések. Ezen törvényjavaslatnak a képviselőházban való tárgyalásától, a mai napig már ismert körülmények adván magukat elő, azon kérdést koczkáztatja: vajjon tekintettel arra, hogy az ezen módositásoknak ugyis a folyó évben leendő alkalmazása alig történhető, nem volna-e czélszerü, mindjárt egy füst alatt a véderőre vonatkozó törvényjavaslatnak ezen módositásokkal együttes tárgyalása és igy a mai napirendre kitüzött törvényjavaslat tárgyalásának azon időre való halasztása.

Tisza Kálmán miniszterelnök: Hogy igenis a belorganizácziónak oly módositásáról volt szó, a mely lehetővé tegye, hogy minden csekélyebb erőkifejtés szüksége ne tegye okvetlenül bekövetkezendővé a tartalékosok behivását, de oly egyszerü módositásról, mely a véderőről szóló törvénynek módositását czélozná vagy igényelné, szó nem volt, tehát nem volna ok a mai napirendre kitüzött törvényjavaslat tárgyalásának elhalasztására. (Helyeslés.)

Következik a közjogi és törvénykezésügyi bizottság jelentésének tárgyalása a **véderőről** szóló 1868: XL. t. cz. némely szakaszainak módositására vonatkozó törvényjavaslat tárgyában.

Cziráky János gr. főtárnokmester: Az iránt óhajtana némi felvilágositást nyerni, vajjon a monarchia másik felében hasonlóképen törvénybe foglalt határozatok mindenben összhangzanak-e azokkal, a melyek itt ajánltatnak, és ha nem, vajjon ott nagyobb könnyitések vannak-e mint nálunk?

Szende Béla honvédelmi miniszter: A törvényjavaslat itt és a monarchia második felében is ugyanazon szerkezetben adatott be és e szerkezetben fogadtatott el ott is, a mint itt beadatott.

Zichy Nándor az önkénytesség kiterjesztését kivánatosnak tartja. Az a nemzet kulturális haladásának egyik feltétele. Azonban ugy, a mint az jelenleg áll, csaknem visszás és nem reális viszonyokat idéz néha elő. Mert a maturitás elnyerése néha csak az önkénytesség elnyerése czéljából erőszakoltatik és az egy évi önkénytesség eredménye azután az, hogy az egyén katonailag felületesen képeztetik ki és a tudományos pályán hiányosan kiképzett egyének is szaporodnak, a kik az élet feladatainak kevésbé felelnek meg. Ezért az önkénytesség intézménye csakis a tiszti kiképzéssel lévén összeköttetésben, megfogható, hogy mint az indokolásban is jeleztetik, az önkénytességnek nagyobb tért a törvényjavaslat az alkalommal biztositani nem képes. Azonban nem látja át, hogy megfelelő intézkedés mellett miért ne lehetne az altiszti szolgálattal is összeköttetésbe hozni az egy évi önkénytességet és miért ne lehetne követelni azt, hogy az egy évi önkénytesek sorából, a mennyiben tiszti képességgel nem birnak, az altiszti képességgel biró egyének szereztessenek be és biztosittassanak a hadsereg számára. Mert az az indok, hogy az altisztek hiánya a védképességre károsan visszahat, mindenesetre nyomatékos indok, de azért olyan, mely az intézményben magában lelné megállapitását. Az általános védkötelezettség és a honvédelmi szervezet, mint az jelenleg fennáll, nagy teher az által, hogy a munkaerőt elvonja a természetes rendeltetésétől, nagy teher, mert egyes egyén életpályájába mélyen behat, a család existencziáját lényegesen veszélyezteti. Ennek következtében a mit a teher könnyitése tekintetében, a betanitási idő rövidítése, a behivások ritkitása és a fennálló erők tekintetbevétele által elérni lehet és a mi a nemzetgazdasági és erkölcsi faktorok bevonása által kompenzáltatik, azt költségkimélés nélkül is keresztülviendőnek tartja.

A törvényjavaslat általánosságban és részleteiben elfogadtatik.

Következik a közigazgatási, törvénykezési és közgazdasági egyesitett bizottságok jelentése a *közigazgatási bizottságról szóló 1876. VI. t. cz. némely paragrafusainak módositásáról* szóló törvényjavaslat tárgyában.

Szögyény-Marich László: Attól tart, hogy a miniszternek ezen közege csak általános észlelésekre, általános megfigyelésekre és javaslatok tételére lesz utalva, a mi az egyéniségek felfogásához képest gyakrabban és ritkábban, vagy theoretikus vagy inkább praktikus irányban hosszabb vagy rövidebb indokolással fog történni, gyakorlatilag eredmény nélkül, de mindenesetre a sürgősebb megoldást igénylő tárgyak tárgyalására szükséges időt fogja igénybe venni.

Kemény Gábor miniszter kijelenti, hogy itt nem hivatalfelállitásról, hanem bizalmi férfiak közremüködéséről van szó, kik egyfelől a megyével és a közig. bizottsággal, másfelől a miniszteriummal állnak összeköttetésben s kiknek törekvése lesz a legpraktikusabb dolgok keresztülvitelénél, mint szakemberek közremüködni. Kéri a javaslat elfogadását.

Zichy Nándor gróf sajnálja, hogy midőn általában a megyei és közigazgatási bizottság kérdését a törvényhozás érinti, akkor legalább egy oly baj orvoslására nem gondol, mely igen sok érdeket megfoszt képviseletüktől a megye keretében, mely érdekek képviselete mindenesetre adminisztrativ szempontból fontosabb és illetékesebb, mint a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter ur közegének ottléte vagy ott nem léte; mert kétségkivül nagy hiány az a megyei szervezetben, hogy egy és ugyanazon egyén csak egy és ugyanazon megyében képviselhesse érdekeit és ha ezen érdekek még oly nagyok és fontosak is és megvédést érdemelnek, de ha ezen érdekek más megyében forognak fenn, azon érdekek minden védelemtől megfosztva, ezen érdekek képviseletének szántszándékos mellőzése végig vonul a községi és megyei szervezeten. Magát a törvényjavaslatot mellőzendőnek tartja, mert adminisztrativ szempontból az egész intézmény el van hibázva és az orvoslást nem fogadja el. Épen azon körülmény, hogy a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium oly élénken érzi annak szükségét, hogy egy képviselő közeggel birjon a törvényhatóságokban, mutatja leginkább azt, mily hiányos ezen szervezet, mert annyi egyén és oly komplikált apparatus mellett is az illető közeget nélkülözi, mely közeg oly életbe vágó érdekeket, milyenek a földmivelési érdekek, van hivatva képviselni. Azt, hogy az adminisztráczióba egy nem eléggé meghatározott ujabb adminisztrativ közeg illesztessék be, hogy az mint hivatalnok, mint a kormány közege müködjék a közigazgatási bizottságban, azt nem pártolja, mert az egyéneknek hivatalos jelleggel való felruházása a bureaukratikus szellemet terjeszti, ebből pedig igen sok van már nekünk. Kivánja tehát, hogy ha ezen berendezés megtörténik, az csak szukczesszive vitessék keresztül és legalább olykép szabályoztassék, hogy a mint más szakmákból egyének felszabadulnak, ezek itt alkalmaztassanak. Igy pl. ha a kataszteri biztosok felszabadulnak és a kormány nem képes őket másképp alkalmazni, ezen feladatuk teljesitését bizza rájuk.

Cziráky János gróf lándzsát tör a közigazgatási bizottságok üdvös müködése mellett. Alig hiszi, hogy e helyett más jobb intézményt lehetne elfogadni. A törvényjavaslat változatlan elfogadását ajánlja.

A törvényjavaslat elfogadtatik.

Következik a pénzügyi bizottság jelentése az 1881. évre megállapitott *határvám-feleslegnek elmaradása* folytán a magyar korona országaira eső kiadás fedezéséről szóló törvényjavaslat tárgyában.

Elfogadtatik.

Szünet után elfogadtatik a *madridi egyezmény* beczikkelyezéséről szóló törvényjavaslat.

A képviselőházból áthozott törvényjavaslat a határőrvidék bekebelezésére vonatkozó rendeletek beczikkelyezéséről a jövő csütörtöki ülésre tüzetik ki.

Az ülés végződik 2 órakor.

Az országgyülés a jelen ülésszak folyamában az 1880-diki zárszámadáson és néhány kisebb, kevésbé fontos javaslaton kivül még csak az általános vámtarifa reviziójáról szóló törvényjavaslatot, melynek tárgyalása jövő kedden veszi kezdetét, továbbá a megszállott tartományokra megkivántató rendkivüli szükséglet fedezésére vonatkozó előterjesztést fogja elintézni. Ha e javaslatok még pünkösd előtt a főrendiházban is elintézést nyerhetnek, a jelen ülésszak már folyó hó 26-án vagy 27-én be fog rekesztetni. A képviselőház azonban érdemleges müködését mindenesetre még a pünkösdi ünnepek előtt befejezi s junius első napjaiban csak a főrendiház üzeneteinek átvétele végett fog egy-két ülésre egybegyülni, mire aztán az országgyülés első ülésszaka királyi leirattal be fog záratni s egyidejüleg valószinüen október elejére a második ülésszakra egybe fog hivatni.

A véderő-bizottságnak ma kellett volna megkezdeni a közös hadseregben magyar ifjak számára állapitandó 120 alapitványi helyről szóló törvényjavaslat tárgyalását. mivel azonban a bizottsági tagok által kért több felvilágositó okmány kéznél nem volt, az ülést elhalasztották.

A kvalifikácziónális bizottságból.

A köztisztviselők minősitéséről szóló törvényjavaslat tárgyalására kiküldött bizottság mai napon délután 5 órakor ülést tartván, a kormány részéről jelen voltak **Tisza** miniszterelnök, **Pauler** igazságügyminiszter, **Ribáry**, **Bedő** miniszteri tanácsosok és **Wekerle** osztálytanácsos.

Mindenekelőtt a mult ülés jegyzőkönyve hitelesittetvén, vita fejlődött ki a felett, hogy a municzipiumoknál a számvevőségi tisztviselők hol töltsék ki a gyakorlatot oly helyeken, hol csak egy személyből áll a számvevői hivatal.

Králitz felhozza, hogy a számviteli vizsga letétele nem tételez fel előleges gyakorlatot, hanem az pusztán elméleti kvalifikácziót ad, s ha az illető a vizsgát gyakorlat nélkül leteszi, ezáltal megfelel a törvény követelményeinek.

Tisza miniszterelnök a bizottság megállapodására oly szöveget ajánl, melyben kimondatnék, hogy a mig az illető le nem teszi a vizsgát, kinevezése csak ideiglenesnek tekintendő, ha pedig leteszi, az által véglegessé válik hivatala; ha két év alatt le nem tenné, elvesztené hivatalát. Ez értelemben a bizottság határozata is a szövegezést későbbre hagyván, következik a javaslat 17., most 18. szakasza, mely a pénztári szakra vonatkozik.

Wekerle a pénzügyminiszter nevében azt óhajtaná felvételni a törvénybe, hogy a határvám-hivatalnokok és adóhivatalnokoktól is főgimnazium, főreáltanoda vagy annak megfelelő kereskedelmi intézet elvégzése megkivántassék, eddig is igy volt ez a prakszisban; jelentkező elég van ily nagyobb kvalifikáczió mellett is, melyet megkiván azon hivatalok fontossága.

Tibád felemliti, hogy a municzipális tisztviselők nem foglaltatnak a javaslatba, kikre szinte ki kellene terjeszteni a kvalifikácziót.

Tisza miniszterelnök nincs ellene a kiterjesztésnek, azonban azt csak a házi pénztárnokokra, a gyámpénztárnokokra és az alpénztárnokra mondaná ki, tovább nem menne, miután az egyszerübb kezelés a megyéknél a kvalifikáczió nagy foku kiterjesztését meg nem kivánja.

Králicz nem ellenzi ugyan a nagyobb kvalifikácziót, de a megyei tisztviselőktől azt meg nem kivánná.

Péchy Jenő utal a megyék pénztárairól szóló törvényjavaslatra s kimutatja a municzipális könyvvezetők állásának fontosságát, mi abból is kitünik, hogy magas fizetésekkel vannak dotálva, miből következik, hogy ez állásoknak fontosaknak kell lenniök, s azért Tibádhoz csatlakozván a kvalifikácziót a municzipális pénztári tisztviselőkre is kiterjesztendőnek véli.

Szavazás alá bocsáttatván a kérdés, miután még

Bató kijelenti, hogy a municzipális pénztári könyvvezetők tekintetében a magasabb kvalifikácziót megkivánni az alárendeltebb foglalkozásuaknál felesleges, a többség nemcsak a fennebb emlitett tisztviselőkre, hanem a könyvvezetőkre is elfogadta,

Következik a javaslat 18., most 19-ik szakasza, mely a kezelési szakokra vonatkozik.

Dárday előadó felmlitvén a fegyházi és kerületi börtönök igazgatói által elfoglalt állomások fontosságát, nem óhajtaná azoknak kvalifikáczióját a kezelési szak rovata alatt meghatározott, hanem arra külön szakaszt inditványoz, melyre nézve a bizottság az inditvány elfogadása mellett kimondotta, hogy az később fog tárgyaltatni.

Horánszky a segédhivataloknál alkalmazottakra nézve eltérőleg a javaslat szövegétől a különböző tanintézetek osztályainak számát unifikáltatni kivánná valamennyire nézve, mely inditványt a bizottság elfogadván, kimondotta, hogy a kvalifikáczióra nézve alreáltanoda, vagy 4 polgári osztály kivántatik meg.

Ennek utána egy uj 19., illetve 20. szakasz vétetett fel a börtönügyi szakra vonatkozólag,

Dárday előadó a fegyintézeti és kerületi börtönök igazgatói állását oly fontosnak tartja, hogy azon kvalifikáczió, melyet a javaslat megkiván, meg nem felel az uj büntető törvény szellemének, melyben a fokozatos büntetések alkalmas módon való végrehajtása, a fegyelmi hatalomnak néha 6—800 ember feletti gyakorlata az igazgatók hatáskörébe van utalva, ezen teendők pedig jogi ismeretek nélkül elláthatók nem lévén, mindenesetre szükség volna az igazgatókra nézve a jogi kvalifikácziót megállapitani az ellenőr és gondnokra nézve pedig az államszámviteltanbóli vizsgát kivánná.

Chorin utalva azon szoros összefüggésre, mely különösen az uj büntető törvénykönyv behozatala óta a törvény szelleme és végrehajtása közt tényleg fennáll, utalva azon elfogadott büntetőrendszer komplikált voltára, mely teljes jogi ismeretet és lélektani tanulmányokat feltételez, miután ily nagyfontosságu állás a legmagasabb kvalifikácziót igényli, inditványozza, hogy a fegyintézeti és kerületi börtönök igazgatóira nézve a birói kvalifikáczió mondassék ki.

Dárday előadó a birói kvalifikácziót nem tartja szükségesnek és összeegyeztethetőnek ily állással, minélfogva elleni nyilatkozik.

Horánszky a fegyházügyet a jó igazságügy kiegészitő részének tartja, ilyennek tekintik ez állást külföldön is, hol gyakran ezektől a fegyházi adminisztráczióra vonatkozó véleményeket kérnek és ezeket mint döntőket figyelembe is veszik.

Tisza miniszterelnök felemliti, hogy miután a fegyházi igazgatók csupán az itéleteket hajtják végre és önállóan nem igen járnak el és állásuk legfőképen erélyt, lélektani és egészségügyi ismereteket tételez fel nincs ugyan ellenvetése elvileg a jogvégzettség megkivánása ellen, de azt hiszi, hogy gyakorlatilag nem nagy jelentőségü ha elfogadtatik is a birói kvalifikáczió, és ott megfelelő előmenetel nincs, holott a biró előléptetésre számithat.

Túry egyáltalán jogvégzettséget nem kiván, és olyanok is, kik a jogot el nem végezték, ha különben erélyes és praktikus egyéniségek az igazgatást képesek lennének elvégezni.

Unger felhozza, hogy miután a fegyházi igazgatók gyakran igen nagyfontosságu szerződéseket kötnek, börtönügyi statisztikai kimutatásokat készitenek, továbbá a feltételesen szabadlábra bocsátandók magaviselete iránti döntő vélemény-adásra felhivatnak és többször jutnak azon helyzetbe is, hogy a bebörtönözöttek magán ügyeinek rendezése körül ugy a rabok, mint hozzátartozóik jogi tanácsadóiként szerepelnek, mely hivatali hatáskörük nemcsak magasabb képzettséget és psychologiai ismereteket feltételez, hanem nélkülözhetetlen rájuk nézve a jogi ismeretek bizonyos fokozata, ennélfogva határozottan a mellett van, hogy rájuk nézve a jogvégzettség és jogtudományi államvizsga kvalifikácziója kimondassék, nem tartja különben szükségesnek a jogi kvalifikácziót, mely nemcsak jogvégzettséget, hanem 3 évi birói gyakorlatot is megkiván, mely 3 év szükségesebb ily igazgatónak arra, hogy magának börtönügyi gyakorlatot szerezzen.

Miután **Pauler** igazságügyminiszter kijelenti, hogy a jogvégzettség és jogtudományi államvizsga megkivánása ellen kifogása nincs, a bizottság többsége értelmében határozott, kihagyván a javaslatnak a katonatisztekre vonatkozó részét, kik e határozat értelmében ar igazgatói állásra kvalifikáltaknak el nem fogadtatnak.

A szakasz egyéb pontjai, valamint a vegyes szakra vonatkozó következő 19 és 20. szakaszai változatlanul elfogadtattak; ezzel az ülés befejeztetett.

VIDEK.

* **Tüntető szászok.** A Beszterczе környékén lakó szászok végrehajtó bizottságot alakitották, mely május hó 7-ére népgyülést hitt egybe. A hozzánk is beküldött felhivás szerint az a czélja e népgyülésnek, hogy a beszterczevidéki szászok visszautasitsák a hazaárulás vádját, melylyel őket a magyar hirlapok s a «Schulverein» ellen tüntetett «állitólagos németek» illették. A felhivás aláirói minden tizedik sorban azt emlegetik, hogy a szászok németek s azok is akarnak maradni. A «Deutscher Schulverein» «ideális» czéljait teljes rokonszenvükkel támogatják, mert azokat «loáylis» eszközökkel akarja megvalósitani. A felhivást három középiskolai tanár, meg egy néptanitó is aláirta, s ezzel akaratlanul is bebizonyitották, hogy Magyarországon bátran kifejezheti akárki szive érzelmeit, még akkor is, ha ez az érzelem gyülölet az ellen, ki őt kenyérrel látja el!

Bécs, május 4.

Az osztrák képviselőház mai ülésében a kormány érzékeny vereséget szenvedett. Az általános vámtarifa feletti vitában azon tételnél, mely a gabonára behozatali vámot vet, Hallwich képviselő módositványt adott be a tétel megváltoztatására. A módositás szerint vám nélkül lehetne behozni gabonát az olasz határon át Tirolba, Görzbe, Gradiskába az adlersbergi kerületbe és Trieszt város területére, ellenben a tengeren szabadon lehetne gabonát behozni egész Dalmácziába, Isztriába és *Herczegovinába.* A kormány egész bizalommal nézett a szavazás elé, miután az ellenzékben is vannak sokan, kik az agrárius érdekeknek a szószólói, a behozatali vámok pedig épen a gazdaközönség érdekeinek megóvása czéljából terveztettek. Midőn azonban szavazásra került a dolog, a délvidékiek valamennyien a kormány ellen szavaztak, azonkivül is többen a kormánypártból, nevezetesen pedig gr. Coronini, Wurmbrandt, Stockau, Dubszky és mások. Ennek az eredménye az lett, hogy a ház elfogadta Hallwich inditványát, *s a kormány 17 szóval kisebbségben maradt.* Ezen szavazás eredményét válságos természetüvé teheti azon körülmény, hogy az autonom vámtarifáról volt szó, a melyet pedig az osztrák kormány a magyar kormánynyal egyetértőleg állapitott meg, s a melynek egyforma alakban kell elfogadtatnia a monarchia két államában. A dolgon segiteni csak ugy lesz mód, ha maga a magyar kormány is rá lesz vehető, hogy a vámtarifának ilynemü módositásába egyezzék bele s az ezen irányban való módositást a képviselőház többségénél is keresztülviszi. Ez pedig nem fog olyan könnyen menni, mert a vámtarifa ezen tétele épen a magyar földbirtokos osztály érdekében hozatott, s a tétel törlése épen ezen érdeket tángálja. A magyar érdekek ugy is kevés méltatásban részesültek ezen tarifa által, ha az osztrák képviselőház még azokat is törli, melyek megmaradtak, nagyon kétséges, hogy a magyar országgyülés bele fog e változtatásba egyezni.

KÜLFÖLD.

Május 4.

A *Bulgáriában kitört* zavarokra vonatkozólag pár nap előtt azt a tudósitást közöltük, hogy a bolgár trón teljesen meg van ingatva és Szófiában már Sándor fejedelem utódjáról is beszélnek, s ezek közt leginkább Dondukov-Korzakov, Akszakov, főképen pedig Ignatiev nevét emlegetik. Laptársaink e hirünket figyelmen kivül hagyták, annál nagyobb elégtételünkre szolgál most, hogy a Timesnak Konstantinápolyból szóról-szóra ugyanezt irják, csakhogy két nappal későbbről keltezve, mi mas szavakkal annyit tesz, hogy a bulgáriai trónváltozás nagyjelentőségü hirével minden európai lapot megelőztünk. A Times tudósitója hozzá teszi, hogy a trónváltozás terve a szabadelvüek akcziója folytán került napirendre, kik az alkotmány visszaállitását követelik, s a nép között ennek az eszmének nagy propagandát tudtak csinálni. A fejedelem mindaddig nem törődött sokat velük, mig értésére nem jött, hogy a szabadelvüek az orosz kormány rokonszenvét birják, a mit azzal nyertek meg, hogy hajlandóknak nyilatkoztak orosz embert választani fejedelmükké, ha Battenberg Sándortól megszabadulnak. A fejedelem ekkor határozta rá magát, hogy Pétervárra utazik, azalatt azonban otthon az aknaharcz még eredményesebben folyik ellene. A három orosz jelölttel a szabadelvüek nem a legszerencsésebb választást tették, mert kitünt, hogy ezek valamelyikének fejedelemmé választásába Ausztria-Magyarország sohasem adná beleegyezését. A szabadelvüek ennélfogva *Imeritinszky* herczeget kezdik kombináczióba vonni. A fejedelem megbuktatását azonban a szabadelvüek csak utolsó esetben akarják végrehajtani, akkor tudniillik, ha az bizonyos alkotmányos konczessziókra nem hajlandó. A radikálisok ellenben minden áron trónváltozást akarnak — mert a czéljuk az, hogy Aleko pasa fejedelemsége alatt a két bolgár tartományt egyesitsék.

A *román kormány*, mint ismeretes, szintén megkapta a franczia kormánytól a *Barrère*-féle javaslat szövegét s Bratianu már napok óta folytat bizalmas értekezleteket a képviselőkkel és szenátorokkal arra nézve, hogy miben állapodjanak meg. Végleges eredménye, mint Bukarestből jelentik, e tanácskozásoknak még nincs, de annyi már konstatálható, hogy sem a kormány, sem a törvényhozás többsége nem tartja czélszerünek, hogy a franczia javaslatot egészen visszautasitsa. Sőt inkább azt remenylik, hogy a javaslat alapján megegyezése lehet jutni, ha módositást szenvednek azok a §-ok, melyek, mint az idegen hivatalnokoknak román területen való müködéséről szóló is, a románok felfogása szerint az ország szuverén jogait sértik. — A képviselőházban tegnap *Cogalniceanu* interpellácziót jelentett be a *Vaskapu* melletti dunai sziklák szétrobbantására vonatkozólag, a mi a berlini szerződés szerint *Ausztria-Magyarországnak* lenne kötelessége. A miniszter kijelentette, hogy az interpellácziora holnap fog válaszolni.

Gladstonenek az ir kérdésben legujabban elfoglalt hátráló magatartását nagy bizalmatlansággal fogadja az egész mérsékelt angol sajtó. A Times tüzetesen fejtegeti, hogy Gladstone politikájának megváltoztatása nem jelenthet egyebet, mint egy tökéletes *fiasko* beismerését, s hogy a kormány az eddig követett politika elejtésétől vár a jövőben javulást. A *Times* azonban nem hiszi, hogy a gyanus egyének szabadon bocsátása s az eddigi politika elejtése már végét is szakitja az irországi bajoknak, ellenkezőleg attól tart, hogy a kormány legujabb politikája még veszedelmesebb az előbbinél. A *Standard* azt látja, hogy a kabinetben a radikális elem jutott tulsulyra. «Felbomlás előtt állunk», ugymond, «nem pedig a reformok korszaka előtt.» A *Morning Post* szerint a kormány az ir szélsőkkel szemben való engedékenysége által azt bizonyitotta be, hogy kétségbeesett helyzetben volt; kétségbeesett játékot folytat, hogy szerencsét kisértsen; de ujra csak veszíteni fog s az országot nagy veszedelembe sodorja. Általános a vélemény, hogy *Parnell*, kit társaival együtt nagy öröm-diadallal fogadtak otthon, teljes győzelmet aratott a kabinet politikája fölött. Ez a győzelem nemcsak *Forster* visszalépésében, hanem ama fitkos tárgyalásokban is nyilatkozik, melyek a szabadon bocsátást megelőzték. Parnell diktálta a kormánynak a feltételeket, melyek mellett a liga a kormánynyal békét kötni hajlandó. Az a tény, hogy valószinüleg *Chamberlain* lesz Forsternek utódja. szintén csak a Parnell diadalát jelenti. Gladstone, ki annak idején Parnell elfogatását az állam fentartására nézve szükségesnek hirdette, most elejti Forstert, és lehetséges, hogy az igy megkezdődött minisztervalságnak még folytatása is lesz, mert a kabinetnek több tagja nem akarja elfogadni a Parnell-féle követeléseket.

A *konstantinápolyi minisztervalságról*, melynek szintén várhatni folytatását, ujabb felvilágositó adat nincs előttünk. Csupán a félhivatalos *Vakit* mond annyit, hogy *Abdurrámann* pasa kinevezése a szultán azon akaratának határozott és világos kifejezéseül tekintendő, hogy a reformok végrehajtása sürgősebben történjék.

Figyelmeztetjük és kérjük tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetésük a m. hó végével lejárt, hogy ujabb megrendeléseiket mielőbb megtenni méltóztassanak

Lapunk előfizetési ára:

egy hóra --- --- 1 frt 80 kr. | három hóra --- --- 5 frt
két hóra --- --- 3 frt 60 kr. | hat hóra --- --- 10 frt

Lapunk ***mindennap,*** *tehát hétfőn és ünnepek után következő napokon is megjelen.*

Az előfizető nevének, czimének, lakhelyének s az utolsó postának tisztán olvashatólag kiirását kérjük, hogy a lap szétküldésében hiba ne történjék.

Előfizetést a hó bármely napjától elfogadunk.

Régi előfizetőink legczélszerübben cselekesznek, ha czimszalagjukat a posta-utalvány szélére ragasztva beküldik a kiadó-hivatalnak.

Az előfizetési pénzek és posta-utalványok Budapestre az „Egyetértés“ kiadó-hivatalába (himző-utcza 1. szám alá) küldendők.

Az „Egyetértés“ kiadó-hivatala.

UJDONSÁGOK.

Május 4.

— *Személyi hirek. Albrecht* főherczeg Neunkirchenből Bécsbe visszatért. — Gr. *Festetics* György bécsi palotájában nagy estély volt, melyen a főrangu arisztokraczia 235 tagja volt jelen, köztük több főherczeg. — *Bülow* Daniela, Liszt unokája, jegyet váltott egy olasz nemessel. — *Mommsen* a hirneves tudós a napokban ünnepelte Berlinbe költözése 25-ik évfordulóját. — Dr. *Schlauch* Lőrincz, szatmári megyés püspök közelébb bérmáló-körutra indul; Nagyszőllősön, Beregszászon, M.-Kászonyban és Munkácson fog bérmálni. — *Lipthay* Béla báró és neje tegnap hosszu körutra indultak; be fogják utazni Franczia-, Német- és Angolországot. — *Rudolf* trónörökös és neje, mint lapunknak Prágából jelentik, a jövő hét folyamában több napra Budapestre készül; valószinüleg a trónörökös innen elindul erdélyi utjára is. — *Niedl* Ferencz, a temesvári dohánygyár igazgatója e hó 3-án ünnepelte 40 éves szolgálati jubileumát, mely alkalommal a tisztikar ünnepélyt rendezett a derék igazgató tiszteletére. — *Eugenia* volt franczia császárné, a déli vidékeken való időzése után kissé megtörve tért vissza, ugy hogy kénytelen volt Lyonban pár napot tölteni, másnap Dijonig ment s csak harmadnap érkezett Párisba. — A *madridi* herczegnő, négy gyermeke kiséretében, Londonban levő férje: don Carlos látogatására indul. — *A németalföldi király* és királyné folyó hó 3-kán hagyták el Londont. — *Jankovics* Miklós szegedi kir. biztosi tanácsos megvált a rekonstrukczionális munkálatok körül elfoglalt állásától, miután teendőit befejezte; ma el is hagyta már Szegedet, hol három éven át tartózkodott.

— *A király,* — mint táviratban jelentettük, — tegnap este 8 óra 25 perczkor indult el Bécsből külön udvari vonaton és ma reggel 5 óra 57 perczkor érkezett meg Budapestre. Kiséretében jöttek: *Kinszky* Farkas gróf főkonyhamester, *Mondel* báró főhadsegéd, *Popp* báró a katonai kabineti iroda főnöke, *Pápay* udvari tanácsos, a (polgári) kabineti iroda főnöke, továbbá *Wolkenstein* gróf őrnagy, *Rosenberg* gróf őrnagy és *Barko* őrnagy szárnysegédek, ezeken kivül: *Lederer* báró és *Schawan* báró százados s Mondel báró hadsegédei, *Haverta* és *Demelics* udvari titkárok a polgári kabineti iroda tisztviselői, *Szvoboda* és *Herdlicska* iroda-tanácsosok, végül 19 szolga. A külön udvari vonat 6 személykocsiból, 1 szolgálati teher-kocsiból és 1 poggyász-kocsiból állott s a közönséges vonatok menetrendében indulva, pár perczczel érkezett hamarább, mint a rendes személyvonat. A fogadásnál a perronon jelen voltak: *Tisza* Kálmán miniszterelnök, *Ordódy* Pál közlekedésügyi miniszter a kormány részéről, *Szapáry* István gróf főlspán Pestmegye részéről, *Ráth* Károly főpolgármester a főváros részéről és *Blazsovics* Károly vasuti főigazgató s *Littmann* Izidor állomásfőnök az osztrák államvaspálya részéről. A király kiszállva a vasuti kocsiból, katonásan fogadta az üdvözleteket s egyenesen az udvari várótembe ment, a hol pár perczig időzött, miközben néhány szivélyes szót váltott a miniszterelnökkel. Ezután a király ismét katonásan üdvözölte a jelenlevőket és *Mondel* báró főhadsegéddel a reá várakozó udvari kocsiba ülve, a budai várpalotába hajtatott. Kisérete öt udvari kocsin és több bérkocsin hajtatott utána. A királynál a várpalotába érkezése után rögtön József főherczeg jelentkezett s az uralkodó magánkihallgatáson el is fogadta. A főherczeg nem volt jelen a pályaudvarban történt fogadásnál, mig a magánkihallgatáson félóráig volt. Ezután a király magán-lakosztályába vonult a királyné üdvözlésére. A délelőtt folyamán a királyi pár nem ment sehova. Délután félháromkor a la camera ebédeltek a királyné lakosztályában. Ezenkivül szintén félháromkor marsal-asztal volt felteritve, melynél a következők ültek: Festetich grófnő, Fürstenberg őrgrófnő, Mondel báró, Kinszky gróf, Nopcsa báró, Popp báró, Pápay udvari tanácsos, Wolkenstein és Rosenberg grófok, Barko őrnagy, Lederer és Schawan bárók és Schaniel 40-dik vadászzászlóaljbeli százados, a várpalota díszőrségének parancsnoka. Délután a király *Edelsheim-Gyulay* Lipót báró lovassági tábornokot fogadta háromnegyed óráig tartó magánkihallgatáson. Félhatkor a király és a királyné a várkertbe menve, majdnem hétig sétálgattak, azután ismét visszavonultak lakosztályukba. A 10-én tartandó udvari bálról, — melyet már jeleztünk, — a miniszterelnökség ma küldte szét a fővárosi napilapoknak az értesitőt. A király *e hó 8-án* (hétfőn) és *11-dikén* (csütörtökön) a budai várlakban *kihallgatást fog adni,* mely mindkét alkalommal délelőtt 10 órakor kezdődik. A hétfői kihallgatásra már holnaptól kezdve lehet előjegyzést eszközölni a várpalota földszintjén, a várkapitánysági hivatal mellett levő kabineti irodában, mely fölött fekete táblán, nagy arany betükkel ott ékeskedik e felirás: «Kais. und apost. kön. Kabinets-Kanzlei.» Az igaz, hogy a paritás kedvéért és gyengébbeknek oda van irva **alulra** magyarul is.

— Szombaton, e hó 6-dikán a várpalotában udvari ebéd lesz, melyre harminczketten kapnak meghivót; vasárnap szintén lesz udvari ebéd harmincz teritékkel. Az egyik udvari ebéden hölgyek is lesznek jelen, mig a másikon csak férfiak és pedig: a kormány tagjai, néhány tábornok és több főur, valamint a parlament néhány tagja. A mai nap folyamán még egyetlen futár sem jött az udvarhoz.

— *József főherczeg* ma déli 12 órakor *Graef* Ede lovassági tábornok adlátus és báró *Nyáry* Adolf tábornok főudvarmestere kiséretében kirándult a Margitszigetre. Az alsó vendéglőben megebédelt; ebéd után sétát tett a szigeten, megtekintette lakosztályát és ellátogatott az uj virágházba, hol *Magyar* főkertész kalauzolta. Délután 4 órakor kiséretével a felső vendéglő elé ment, a hol a czigányzenét egy óra hosszáig hallgatva, este 6 órakor visszatért budai palotájába.

— *Udvari gyász.* Georgine Henriette Mária württembergi herczegnőért f. é. május 3-ikától 10-ig terjedő udvari gyász rendeltetett el. Az udvari bál is azért nem tartatik előbb. A gyászban a titkos tanácsosok, kamarások, hadsereg tisztjei stb. vesznek részt.

— *Deák Ferencz kézirata.* Dr. *Rózsay* főorvos egy levelet ajándékozott a nemzeti muzeumnak, hogy azt a Deák-szobában helyezzék el. E levelet *Deák* Ferencz 1864-ben intézte dr. *Rózsayhoz* abból az alkalomból, mikor a főorvost a nemzeti kaszino tagjává választotta. Deák a levelet, melyben Rózsayt a nemzeti kaszino tagjává történt megválasztatásáról értesiti, a kaszino bélyegével ellátott levélpapiroson és a kaszinó helyiségében irta.

— *A pusztaszeri ásatások.* Szegedről irják lapunknak május 3-ikáról: *Pusztaszeren* rendkivül érdekes emlékre akadtak. *Göndöcs* Benedek orsz. képviselő, mint az ősi zeer-monostor vagy is Pusztaszer apátja, a honalapitás ezredéves ünnepének közeledése alkalmából próba-ásatásokat tervezett Pusztaszeren, melynek tóhajlati részén az ősi apátság romjai láthatók. Az ásatásokat a mult hét végén kezdették meg *Rómer* Flóris jelenlétében. Rómer arra a meggyőződésre jutott, hogy a Pusztaszeren még fönnálló fal nem templom-homlokzat, mint eddig hittük, hanem oldalfal. Ebből indulva ki, vezette az ásatásokat kiváló eredménynyel. Első árkot ásva, megtalálták a főhajó baloldali oszlopsorát és később a második oszlopsort is, valamint a mellékhajó két falát. A kiásott főhajó hossza 25 méter, szélessége 8 méter, a mellékhajó hossza 18 méter, szélessége 4 méter. A főoltár keletnek fordul, a járda pedig dél- és délkelet felé terjed. A templom, mint eddig kivehető, keresztalaku volt, hasonló a glogováczi prépostság templomához. Rómer Flóris tovább is nagy buzgósággal folytatja az ásatásokat. *Göndöcs* Benedek szintén folyvást jelen van a helyszinén és a költségeket is fedezi, melyekhez különben *Pallavicini* Sándor őrgróf is járult utóbb 500 frttal. A gróf, kinek birtoka Pusztaszer, másképp is a leghazafiasabb készséget és előzékenységet tanusitja az érdekes ásatások elősegitése körül.

— *Teljes napfogyatkozás* fog beállani e hó 17-én, mely Afrikának éjszaki felében, továbbá Ázsiában és Európában lesz látható. A fogyatkozás a földön általában kezdődik május 17-én 6 óra 8 perczkor reggel budapesti közép napidőben, Guinea nyugati tengerpartján. A fogyatkozás teljessége kezdődik a földön általában 7 óra 9 perczkor reggel a Greenwichtől számlált keleti hosszuságnak 356° 6′-e s az északi szélességnek 10° 21′-e alatt déli Afrikának nyugati tengerpartján a Zöld előfok mellett. A fogyatkozás teljessége végződik 10 óra 34 perczkor a Greenwichtől számlált keleti hosszuságnak 139° 50′ és az éjszaki szélességnek 25° 11′ alatt a nagy világtengeren, Ázsia keleti partjától nem messze. A fogyatkozás a földön általában véve végződik 11 óra 36 perczkor délelőtt a Greenwichtől számlált keleti hosszuság 121° 41′ és az éjszaki szélességnek 18° 42′ alatt. A teljes fogyatkozás öve a Haussza-tartományokon megy keresztül: átmetszi Felső-Egyiptomot, éjszaki Arábiát, Perzsiát, Turkesztánt, a középázsiai felföldet és Kinát. Magyarországon ez a napfogyatkozás nem teljes, hanem csak részleges alakban fog feltünni, lesz pedig Budapesten kezdete május 17-én 7 óra 13 perczkor, vége 9 óra 4 perczkor reggel. Nagysága a nap látszólagos átmérőjének 0·4036-od része vagyis 4·83 hüvelyknyi. Ebben az évben még egy *gyürüs napfogyatkozás* lesz november 10-én, mely azonban nálunk nem lesz látható.

— *Egyházkerületi közgyülés.* Debreczenből távirják lapunknak e hó 4-ikéről: A tiszántuli ref. egyházkerület mai közgyülésén tárgyalás alá kerültek ama vádak, melyeket 1880. okt. 10-én Turgonyi Lajos Túron történt lelkészszé választása ellen az egyházi tagok kisebbsége és az egyházmegye emeltek. E vádakat a turi egyház tagjainak nagy többsége által beadott okiratok alapján megczáfolták és Turgonyi választása nagy szótöbbséggel megerősittetett. Lukács Dániel esperes kéri, hogy az egyházkerület helyettesitse őt, minthogy Turgonyi részére a konszenzust kiadni nem fogja. A fennálló törvényekbe ütköző eme nyilatkozata erősen megrovatván, neki a konszenzus kiadása olykép rendeltetett meg, hogy menynyiben e rendeletnek eleget nem teend, esperesi hivatalától felfüggesztetik és ellene a vizsgálat azonnal el fog rendeltetni.

— *Eltünt váltóhamisitó.* Esztergomból irják lapunknak, hogy az eltünt váltóhamisitó ifj. Mellinger Rezső, nem csupán a bécsi piaczot kárositotta meg, mint kezdetben általában hinni lehetett, hanem a hamisitott váltók közül Budapesten is értékesitett egy nagy összegről szólót, sőt a legnagyobb összegü az összes 35—40 darab hamisitott váltók között az, a mely egy pesti nagykereskedőnél értékesittetett. Hogy hány hamis váltót hozott forgalomba azt természetesen sejteni sem lehet; az a körülmény is, hogy a hamisitást már évek óta gyakorolta, csak most tünt ki, ugy szintén az is, hogy a hamis váltók értékesitésénél büntársa volt. Erdekes adatok vannak arról, a ki a váltók értékesitésénél a hamisitónak segédkezett. A körülmények azonban még nem engedik a közzétételt. Csak annyi emlithető, hogy a büntárs igen előkelő, vagyonns család tagja. Kezdetben ugy látszott, hogy csupán Stern Márk nevét hamisitotta, csakhamar rájöttek, hogy bizony Tauber Péter itteni vagyonos lisztkereskedő és a nagy vagyonu, bátorkeszi Stern neve is több váltón előfordul. Meg kell emliteni még, hogy az esztergomi kereskedők közül senki sem szenved kárt, és mielőtt eltávozott, minden itteni adósságát kifizette. A károsodottak mindannyian rokonai.

— *Meggyilkolt czigány.* A Budaörsről Budapestre vezető országuton a mult héten gyilkosság történt, melyről a következő részleteket közölhetjük: *Baranyai* Zsigmond czigány feleségével és anyósával munkát keresendő Budaörsről a fővárosba igyekezett. Utközben, már késő'e járt az idő, zivatar támadt s a cziganycsalád egy utszéli csőszgunyhóba huzta meg magát. Alig hunyták be álomra szemüket, három ismeretlen egyén lépett a gunyhóba, hogy az éjjeli szállást megoszszák velük. Azt mondták, hogy ők is a fővárosba gyalogolnak. Egyike ez idegeneknek, a ki Radicsnak nevezte magát, csakhamar felugrott uyughelyéről s torkon ragadva a czigányt, ennek pénzét követelte. A czigány s vele együtt kisérői egyre bizonyitgatták, hogy nincs egy árva fillérük sem. De a rabló s társai nem hittek a szónak s dulakodni kezdtek a czigánycsaláddal. E közben Radics egy vasruddal akkorát vágott a czigányra, hogy ez halva rogyott össze. A feleségének is kijutott az ütlegből, mert sulyosan megsebesitve találták meg a budaörsi országuton s meggyilkolt férjével együtt szállitották be a Szt.-János kórházba. Az esetről jelentés tétetett a fenyitő törvényszéknek, mely *Csery* Kálmán birót bizta meg a vizsgálattal.

— *Tűzvész.* Sárospatakról irják lapunknak május 3-ikáról: Ma délelőtt erős északkeleti szél folytonos dühöngése mellett mintegy 10 óra tájban a városunkkal tőszomszéd Józseffalva községének keleti utczája, 16 lakház, összes gazdasági épületekkel, széna és szalma boglyákkal együtt leégett. A tűzvész, midőn e sorokat irjuk, még folyvást tart, s ha a szél más irányt talál venni, a nyugati sor is veszélyeztetve lehet. Mindenféle butorokbau s barmokban, gazdasági eszközökben nagy a kár. Átalában a kárt 25—30,000 frtra lehet biztosan becsülni. Szerencsére a lakóházak nagy része biztositva volt az első magyar biztositó társulatnál. A tűzvésznél ott működik a polgári önkénytes ref. főiskolai ifjusági, s a m. kir. állami tanitóképző tűzoltó egyesülete. Bogyay Zsigmond tűzoltó főparancsnok a legnagyobb veszélyben forgott egy égő ház tetején s csak a tűzoltók lélekjelenlétével sikerült őt megmenteni. Kiváló erélylyel működött dr. Kuhn Zoltán alparancsnok, Nemes Ferencz osztályparancsnok, dr. Ballagi ifjusági főparancsnok s az összes tűzoltó személyzet. A vizhiány, mint mindig, ugy most is érezhető volt, a mi az oltást s a drága hidrofor működését megnehezitette.

Rövid hirek. *A honvéd csapatok* az idén nem vesznek részt nagyobb hadgyakorlatokban, hanem csak az állandó táborokban (Pécsett, Lugoson, Marosvásárhelytt és Kassán) fognak öszpontosittatni s tartják meg rendes őszi gyakorlataikat. — *Pele István* gyéresi fiatal földművest, ki szülei után örökségül 1000 frtot kapott, kegyetlenül meggyilkolták; a szerencsétlen ifju ép nősülni akart. — *Diószegen* ujabban több ház leégett. — *Olmützből* távirják lapunknak, hogy Schmelzer Emil 22-ik gyalogezredbeli kapitány ma szobájában halva találtatott; buskomorságba esett és megmérgezte magát. — *Guiteau* már 800 dollárt keresett kézirata és arczképe árulásával. — *Odesszából* irják, hogy Konstantinápolyon át szörnyü betegség terjed; a betegek vért hánynak, fülök megdagad s aztán egyremásra pusztulnak.

—

= *A szemináriumi betörésről* ma a következő ujabb részleteket közölhetjük: Tegnap meglátogatta Pellet apátot H. magasrangu állami tisztviselő, ki a szeminárium tőszomszédságában lakik és elbeszélte, hogy ő a betörés éjjelén 2—3 óra között a szeminárium pinczéjében nagy zajt, kopogást és kongó ütéseket hallott, ugyannyira, hogy e miatt nem volt képes aludni; felkelt, pipára gyujtott és ugy várta, mig a zaj lecsendesült, azt hivén, hogy az intézet szolgái végeznek ott valamely elhalaszthatatlan munkát. Ez az értesités volt inditó oka annak, hogy az apát tegnap a pinczében kutatást rendelt el. Mint már irtuk, a kutatás eredménytelenül folyt le, a mennyiben semminemü gyanujelre nem akadtak. Az apát már oda is hagyta a pinczét, midőn a kutató cselédség egy kulcsot vitt hozzá, melyet állitásuk szerint az egyik pinczeablak irányában a farakás alján találtak. A kulcs megvizsgáltatván, kitünt, hogy az utánzata annak a kulcsnak, mely az apát fogadó termének ajtaját nyitja s midőn megpróbálták, azzal a szárnyajtó csakugyan egészen könnyen zárható és nyitható volt. Ez a körülmény tehát teljesen igazolja azt, hogy a tolvajok nem Pellet legényének kulcsával, hanem *lenyomat után készült álkulcs* segélyével mentek be a szobába s a tett elkövetése után a használt kulcsot az ablakon ledobták a pinczébe. Az álkulcsot magához vette a nyomozást vezető rendőrkapitány. — H. ur elbeszélésének az a része, hogy éjjel a pinczében nagy zajt hallott, az apátot arra a gyanura vezette, hogy a tolvajok a kasszát nem vitték ki a házból, hanem azt a pinczében feltörték, tartalmát kiüritették, s a pénztárt a háznál elrejtették. Ennek következtében az egész ház udvarán, kertjében és földalatti helyiségeiben gondos kutatást tartottak, söt mivel az udvaron levő kutat csak a napokban tisztitották s az még teljesen befalazva nincs, az apát a kutat ujból egészen ki fogja bontatni, ha vajjon nem dobták-e abba a pénztárt. A vizsgálat folytán kiderült az is, hogy a rendőrségnél letartóztatott *Imrei* Sándor szolga, ki állandóan a betegszobába volt kirendelve, a lopás éjjelén nem volt otthon, Egy beteg papnövendék ugyanis, midőn éjfél után kiment, a szolga ágyát érintetlenül találta s a *folyosó ajtaja tárva-nyitva volt.* E körülmény által erős támogatást nyer az a feltevés, hogy Imrei Sándor, ki betörés miatt fegyházban töltött már két esztendőt, a lopásban bünrészes. Pellet apátkanonokot annyira megviselte a szerencsétlenség, hogy komoly betegség fenyegeti.

SZINHÁZ, MŰVÉSZET.

— *Népszinház.* Csiky Gergely neve a szinlapon, a népszinházba is csak ugy vonzotta ma a közönséget, mint a nemzetibe szokta, ha uj darabja kerül előadásra. Csiky nem uj genre-ben mutatta be itt nagy termékenységét, mint sokan gondolták; se pedig Blaháné számára nem irt kabinet-stück szerepet, a miben sokan reménykedtek; csak fölszabaditotta magát a szigorubb igények alól, s a nemzeti szinház deszkáin mindenesetre igen gyöngének bizonyuló darabbal vonult ide, a miből Blaháné, ennek a kedélygazdag, vidám, kedves művésznőnek egy dramatikus szerep jutott. Hanem azt is mindjárt a bevezetésben emlitjük meg, hogy Csiky *„Szép leányok“* czimű «fővárosi népszinműve» is nagy szinszerüséggel, rutinnal készült darab, s mig egyfelől tarka és sokféle alakjai hatottak, másfelől a habár erőszakolt — helyzetekből nyert előnyök praktikus kibányászása hatott, némelyeknél egész a zsebkendőig. A népszinházi ujdonság hatása kétségtelen, s ha Csiky ugynevezett boulevard-drámát akart irni, hát eléggé is sikerült neki egy budapesti korzódráma.

A «*Szép lányok*» afféle erkölcsi rajz, erős ellentétü példákkal, mint a hogy Zola Emil is megteszi, kinek nagy irói tálentuma és erőteljes tolla van hozzá s ki aztán végig is viszi, a mit akar és elfogadja a felelősséget is az irány részleteiért. Zola kitünően tudhatná folytatni, több helyen, a mit ebben a darabban Csiky megkezdett. Mert Csiky is az élet igazságait olykor-olykor nagyon is igazán festi, csakhogy mint elemi igazságot, a mi vagy unalmas, vagy durva szokott lenni. Hát biz az nagyon durva a második felvonásban, a hol Bihari Lina mint a vén Matyók Friczi maitresse jelenik meg s e méltóságának árnyoldalai fejtegettetnek saját testvére által. Valamint ugyanezen személynek a korzón megjelenése (esti világitásnál) szintén igen hű fővárosi vonás, de megint csak sok az igazság ama fajából, mely kellemetlen. A «Szép leányok» erkölcsi tanulsága az, hogy minden szép lány vigyázzon magára, ha szegény. Mindjárt az első felvonásban mondja Bihari Lina, hogy a szegény lánynak mindene a szépség; lehet esze, becsülete, de azért mégis ellene törnek. Ez van illusztrálva a három felvonásos szinműben két nőtestvér által, kik, szegény tanitó leányai, a fővárosba vetődtek. Az egyik Terka (Blaháné), a ki okos, szorgalmas és tanulja a telegrafistaságot, a másik Lina (Nagy Ibolyka), a ki kaczér, s a szépségét és ifjuságát tekinti tőkének, a mit aztán siet is elpazarolni. És utoljára is mindakettőt a Dunához vezeti sorsa; a becsületet a gyanusitás és nyomor; a bünt a végromlás és fizikai megsemmisülés. A melodrámai fordulat azonban mindakettőt megmenti az iszapsirból, s az egyik jutalmat, a másik bocsánatot talál — oly körülmények után, melyek hosszadalmasoknak is mondhatók, s ez a darabnak — technikailag — egyetlen hibája. Ezen azonban könnyen lehet segiteni.

Bihari Terkát, a ki igaz, hű leány, legelőször is az a csalódás éri, hogy hitt egy fiatal embernek, a ki szerelmet mutatott, de a ki egy jobb parti kedveért ott hagyja és összezuzza szivét. Mikor huga, a kaczér Lina ezt az életigazságot látja, akkor határozza el, hogy megszökik Cziczmányi nevü uracscsal, a ki mindent igér neki, jólétet és gyémántot, s a kit Szabó Bandi ábrázolása csodálatosan rejtélyes lénynyé tud tenni, s elképzelhetetlen, hogy mi csábitót találhatnak benne a lányok, egyszer Lina, máskor meg Terka, a ki a második felvonásban elnézi neki, hogy hugának csábitója s engedi, hogy pezsgővel traktálja. No ez nem egészen a szerző hibája. Terka annyira jut erényessége miatt, hogy már egy külvárosi korcsmába megy kaszirnőnek, a hol találkozik eltévedt hugával is. Ez nagy pompában, ujabb szeretőjével megy oda, mulatni. Nyers jelenet a két lány közt. Törülni jó lesz belőle. Terkát azonban az ártatlanul szenvedők fátuma tovább üldözi. Ama Cziczmányi is megjelenik czimboráival, és a neki keseredett lányt pezsgőtteti, a ki felizgatva, már azon gondolkozik, hogy mégis csak igaza volt a hugának, a mi az életet és selyem ruhát illeti. A harmadik felvonásban, mikor a Dunaparton bolyong s a habok hivogatásáról és mormogásáról ismétli a Dickens szegény kis Dombey Palijának kedves mondásait, vagy ahhoz hasonlót, megint körülveszik a csábok is, s a ledér zene, a tivornya szavai után készül indulni, hogy ne nyomorogjon tovább, akkor épen azon mély helyről huga jön elébe, e már mélyen sülyedt lény, ki azután térdre hullva, keservesen elpanaszolja, hogy mily nyomorult és boldogtalan. És Terka, miután már ingadozott és kétszer elszánta magát a «szép lányok» sorsára, itt megtalál mindent: jutalmat, elégtételt, igazságot és egy becsületes szivet, melyet előbb mellőzött.

Ez csak halovány körvonala e drámának, melyben sok a részlet, az epizód, a mik hatásosabban vannak oda vetve pótléknak, mint maga a dráma meg alkotva. Az alakok pedig sok szinpadi életképességgel birnak. A népszinház személyzetét nagyon igénybe vették ezek, s többen derekasan is megfeleltek. Fogyatkozás van az előadásban; de Csiky darabjának még az is előnye, hogy a népszinház tehetségeinek bizonyos erőgyakorlatokra nyujt alkalmat, ami nem fog kárukra válni. Blaháné nagy készséggel fogadta uj szerepét s mint Terka, ebben a rá nézve uj légkörben érdekes és kitapsolni való volt. Jeles alakok és jó kezek közt voltak: Jancsó Mátyás, egy jó, jámbor lelkü, de goromba modoru korcsmáros *Tihanyinál*; Köcsög Muki, a jószivü, vén korhely, *Horváth* Vinczénél, ki ma Mravcsák szerepéhez hasonló győzelemmel vitte végig uj szerepét a három felvonáson keresztül. *Nagy* Ibolyka k. a. szép jelenség volt mint Lina; egy kicsit kevesebb tragikai páthosz azonban stilszerübb lenne. *Vidor, Toldi* két szerelmes ifju szerepében nem nagy hatáskörrel birnak; *Rákosi* Szidi szerepe is olyan. De van ellensulyozó oly kisebb szerepekben is, minőt *Kassai* (zongoramester), *Ujvári* (egy balsorsu kereskedő segéd) és *Solymosi* játszottak. És van sok elevenség és burleszk a pótlékokban, epizódokban.

A zenét *Aggházy* Károly szerkesztette. Csinos dalok: nem mind gyujtó hatásuak, hanem gondosan

---

A MARQUISNÉ.

Regény.

Irta: ALBERT DELPIT.

Forditotta *Fái J. Béla.*

MÁSODIK RÉSZ. *19*

Hetedik fejezet.

(Folytatás).

Szerencsére, Morère nem veszté el fejét.

Odaszaladt a szökőkuthoz, telemeritette kalapját friss vizzel, és visszasietett Dianához és megnedvesité homlokát és halantékát. Diana mindig hordozott magánál szagos üvegcsét. Morère megkereste ezt zsebében.

A mint ajkához tartotta, az alélt gyöngén sóhajtott. Orczái elevenebb szint kezdtek váltani, összerázkódott s végre föleszmélt.

Először tévetegen, kifejezéstelenül jártatta körül szemeit. Azután, a mint megélénkült benne a való érzete, eszébe jutott a szörnyü fölfedezése, és zokogásra fakadva veté magát mostoha-atyja karjaiba.

Morère még nyugtalanabb lett. Azt kellett hinnie, hogy mindez egy kezdődő betegségnek a tünete. De mit jelent a kétségbeesésnek ez a kitörése az ájulás után?

Karjaiba fogta Dianát s bevitte a házba. Azután előszólitva a komornát, meghagyta neki, hogy vetköztesse le és fektesse ágyba a marquisnét.

Negyedórával utóbb Anne-Marie, kit szintén értesitettek, barátnőjéhez sietett.

— Szent isten! Mi bajod? . . kiáltott föl, a mint Dianára pillantott, kinek dult arcza elrémitette.

— Semmi . . . semmi . . .

S Diana, mialatt azt rebegte: «semmi . . . semmi . .» olyan pillantást vetett Anne-Mariera, mely rémületes kérdést fejezett ki.

— Az isten szerelméért, édesem, folytatá Kersaintné halkabban, — legyen hozzám bizalmad; ne rejtegess előttem semmit . . . Hát nem ismerem-e minden titkodat?

Diana nem felelt. Csak azt dadogta:

— Te tudtad . . . tudtad . . .

Ez volt minden. Nem forditotta félre fejét, hanem merően nézett rá azokkal a nagy, lázban égő szemekkel, melyekben véghetetlen kétségbeesés lángja lobogott.

— Tudtad . . . tudtad . . . rebegé tovább.

Kersaintné nem értette a szelid szemrehányást, mely ebben az egy szóban rejlett:

«Tudtad! . . . És nem figyelmeztettél, és engedted megkötnöm ezt a gyalázatos frigyet és összetörnöm életemet helyrehozhatatlanul!

«Miért nem is hallottam akkor mindent ott a mellékszobában? . . . Miért nem ejtett ki mostohaapám olyan szót, mely tudtomra adta volna az igazat? . . .

«Azt a nyomorult embert nem lehet nem utálnom. . . .

«Tudtad, hogy örökös özvegységre kárhoztatom magamat és ajkad egyetlen szót sem ejtett, hogy felvilágosits! . . .

«Nem mutattad az örvényt, a melybe mosolyogva rohantam! . . .

«Tudtad, hogy milyen becstelen házasság az, és tudta veled együtt az egész világ, és nem könyörült meg rajtam senki sem!» . . .

Diana szemei lassanként elvesztették merevségöket, a mint ezek a gondolatok megannyi hegyes, tüzes tőr gyanánt furadtak át agyán.

Fölemelkedett kissé, hogy odahajoljon Anne-Mariehoz, de ereje elhagyta, és halvány szép feje visszahanyatlott a párnára.

Morèrené és a marquis ezalatt nagy rémültségökben is végre elszánták magukat arra, hogy előjöjjenek.

— Neje beteg, szólt Morère a marquishoz. — Menjen be hozzá.

Fabien bement a szobába, de csakhamar ki is jött. Tréportba sietett, orvost hozni.

Catherinenek több bátorsága volt. Ő semmi kifogást sem mondhatott arra, hogy leánya ágya mellől megszökjék.

Reszketve ment be a szobába, rettegéssel gondolva arra, hogy mit fog neki Diana mondani, ha szemtől szembe lesznek.

Diana aludt, vagyis inkább elnyomta az a kábultság, mely az erős lázzal jár. Arczcsontjai egyre jobban kivörösödtek; lélegzete gyors és rövid volt; ere őrületes sebességgel vert. Olykor megrázkódott fektében és szorongva hadonázott kezeivel, mintha valamely ijesztő jelenést akarna elűzni.

Mikor az orvos megvizsgálta, akkor sem eszmélt föl kábultságából.

— Most még semmit sem mondhatok, szólt az orvos szünet mulva. — Várni kell. Valószinü, hogy önkivületében heves rohamai lesznek.

Önkivület! A marquis és Catherine megrémültek.

Egyet gondoltak mind a ketten, egyet szivtelen önzésökben. Bünük áldozatával nem törődtek ők, csak magokra gondoltak.

Mily vallomásokat tehet majd Diana önkivületében!

Morèrené kijelentette, hogy pillanatra sem fogja elhagyni leányát; nem bizza másra azt, hogy a beteg mellett virasszon.

Férje, kit az anyai érzelmességnek ez a fölébredése meglepett, egy filozofikus «Áh!»-val adott kifejezést gondolatainak. A hirtelen fölébredt gyöngédséget idegbaj kifolyásának tekintette.

Sokkal nehezebb volt azonban megnyugtatni Kersaintnét. Hasztalan kérte, hogy engedjék át neki a betegápoló tisztjét; Catherine azzal felelt, hogy ő nagyon nyughatatlan és izgatottságában ugy sem volna képes aludni. Jobb tehát, ha el sem hagyja «drága gyermekét.»

Anne-Marie kénytelen volt engedni. Különben is aggódva látta, hogy Diana nem fog egyhamar felgyógyulni. Elég ideje lesz hát fölváltani Morèrenét.

Fabien ugy bolyongott a házban, mint a kósza lélek. Ebben a bünös emberben nem volt meg az az anyag, mely a gonosztevő teszi. Mihelyt a roszat elkövette, mindjárt elő is fogta a lelki furdalás.

Most már vádolta, átkozta magát. Fölfogta, hogy közte és neje közt örökre vége mindennek. Tizszer is eljött a marquisné szobájához, lábujjhegyen lépkedve, halkan, s az ajtót benyitva, suttogó hangon kérdezte:

— Hogy van? . .

Ez az aggódás, melyet különféle érzelmek sugalltak, bizonyosan eloszlatta volna Morère gyanuját, ha egyáltalában gyanakodott volna. De ő, bármenynyire megvetette is a marquist és Catherinet, semmit sem gyanitott.

A becsületes emberek mindig azt hiszik, hogy a gazembereknek van határok a becstelenségben. Ezért csalódnak annyian. Nem; Morère a marquisné betegségének semmi egyszerü okát sem látta, hacsak a roppant melegséget vagy a nagymérvü elcsigázottságot nem tekintette ilyennek.

Diana folyvást eszméletlen állapotban volt. Az orvos utasitása szerint óráról órára kinyitották az ablakokat. Mikor az esteli hüs levegő érintette a beteget, ugy tetszett, mintha föl akarna eszmélni. Élénkebben mozgott valamivel és gépiesen emelé homlokára kezét, mintha metsző fájdalmat érezne ott.

Majd egyes, össze nem függő szavakat rebegett, hasonlóan a gyermek panaszos nyögéséhez.

Tiz órától fogva nem nyitogatták már az ablakokat, hogy a levegőt fölfrissitsék. Az éj hüvössége, mely a nappali rekkenő hőséget követte, megárthatott volna a betegnek. Az orvos által rendelt hüsitő egyébiránt jó hatást tett s meglehetős nyugodtságot idézett elő.

Éjfél tájban Diana fölnyitotta szemét, panaszkodott kissé, és ismét elszunnyadt, oe nem abba a kóros megsemmisüliségbe, mely a halálhoz hasonló. Csöndesen aludt, s a nyugodt szendergés megenyhitette lázát és fölüditette agyát.

Az éjjeli függő lámpa kék világosságot árasztott a nagy szobára; jobbra és balra, a szoba távolabbi részeiben a tárgyak körvonalai derengő világosságban mosódtak el, de annál élesebben vált ki az ágy mellett Catherine alakja, ki egy nagy karszékben gubbaszkodott.

Eddig ő adta be kanalankint az orvosságot a betegnek, Diana nem ismert rá. A szenvedők lankadt, öntudatlan türelmességével vette be az odanyujtott folyadékot.

Egyszerre, az éj közepén, megszólalt s gyönge hangon mondá:

— Vizet . . .

Catherine engedett a kivánságnak. Teletöltött egy ezüst kelyhet s odavitte az ágyhoz.

De a beteg egyszerre visszavetette magát a falhoz. Catherine előbb azt hitte, hogy ezt a heves mozdulatot a láz okozta. De Diana tekintete konok merevséggel szögeződött reá.

Megértette, hogy ez mit jelent . . .

Leánya fél; fél egyedül lenni vele éjszakának idején; fél attól, hogy ő ápolja!

Catherine félve unszolta az ivásra. A beteg lassu, gépies mozdulattal háritgatá el kezét. S tekintete ezalatt folyvást ijesztő kifejezéssel csüngött anyján. Egyszer végre nem állhatta tovább, eltávolodott az ágytól s visszaült karszékébe.

Diana szemei most sem hagyták el. S a nyomorult anya kitalálta, hogy mily gondolatok forognak a beteg fölhevült agyában.

Soha, soha sem szerette őt az anyja! Más gyermekek számára, mikor keserüség éri őket, van egy kebel, a melyre ráborulhatnak. Ő, a mennyire csak vissza tud emlékezni a multba, mindig egyedül látta magát. Ő nem ismerte azokat a méznél édesebb csókokat, melyek a gyermek arczát simogatják és csöndessé teszik éjjelét a vidáman telt nap után. Ő nem ismerte azt a gyöngéd aggódást, mely az anyák arczát elsápasztja.

A szegény gyermek ugy nőtt fel, mint a pária, hol itt, hol ott tengődve, a pillanat szeszélyei szerint hánykódva. S azon a napon, mikor visszatért az anyai házba, ott egy hideg, érzéketlen teremtést talált, a ki belevetette őt szeretője karjaiba! . . .

Szeme nem vált le Catherineről; képzelődésének egész erőfeszitése csak egyet akart: annyit fejezni ki azzal a tekintettel, hogy szólnia ne kelljen.

Igy telt el az egész éj, némán, rettenetesen, a nélkül, hogy Morèrené megmozdulni vagy szólni is mert volna. Hallgatta azt az átkot, melyet haldokló leánya szenvedése mélyéből szórt reá.

Mikor fölvirradt, Diana halványan, mint a szobor, alig pihegve már, még folyvást rajta függesztette merev, téveteg szemét a bünös anyán.

Gyönyörü nyári reggel volt. A fák ágai közt madarak serege énekelt különféle hangokon. A virágágyakból édes illat szállt föl az üde, kék ég felé. A kék boltozat, melyet itt-ott fehér felhők tarkitottak, együtt mosolygott a nap sugaraiban fürdő természettel.

A néhány órai rövid pihenés után mindenütt ujra derült az élet és Diana, szenvedése ágyán, a halállal küzködöt, a fiatalkor egész erejével harczolva ellene.

Az orvos a beteget sokkal roszabb állapotban találta, mint az este. Megigérte, hogy délután 6 órakor ismét eljön. Estére aztán a láz még nagyobb volt; az önkivület egy pillanatra sem szünt meg s a főfájás aggasztó mérvben erősbödött.

Csak másnap mondhatta meg az orvos, hogy miben szenved a beteg: agyvelő-gyuladásban. Nem kezeskedhetett fölépüléséről. A kastélyban némi kerülgetéssel mondta ki ezt a véleményt; de a mint visszaérkezett Tréportba s egy sápadt arczu fiatal ember aggódva kérdezősködött a beteg hogyléte felől, óvatosan azt kérdezte előbb tőle:

— Rokona ön a marquisnénak, uram?

— Nem, orvos ur . . . Csak barátja vagyok . . . Nevem Maximilien Danglars.

— Akkor hát megvallhatom önnek azt, a mit sem férjének, sem anyjának meg nem mondanék.

— Hát nagyon roszszul van?

— El van veszve.

Maximilien tántorgott s utána dadogta az orvosnak:

— Elveszve . . .

(Folytatása következik.)

kidolgozottak, és zenekari kiséretük igazán kellemes mindeniknek.

A hatást a szereplők érezték először, a kiket már az első felvonás után tapsolni kezdtek. Blahánénak van egy nagy jelenete a második felvonásban, mikor pezsgőt iszik, elkábul és kétségbeesetten dalol. A «Toloncz» Liszkájának, a ki mikor mérget vesz be és kétségbeesetten dalol s tánczol, méltó párja e jelenet Blaháné által. A szerzőt zajosan tapsolták minden felvonás után, s többször meg kellett jelennie.

EGYLETEK. TÁRSULATOK.

— *A Petőfi-társaság* tagjainak Debreczenben való utazása, mint levelezőnk táviratilag tudósit, élénk érdeklődést képez. A felolvasásra ma kezdték árusitani a szinházi jegyeknt s e miatt a tolongás oly nagy volt, hogy a pénztárt csak rendőri közegek közbejöttével lehetett megnyitni. A jegyek egy óra alatt mind elfogytak, pedig még nagyon sokan vannak, kik a fiatal társaság tagjai előadására kivoncsiak. A társaság vendégszerető fogadására az előkészületek javában folynak; a programm valószinüleg egész szerdáig el fog huzódni, hogy a társaság tagjai tanui lehessenek az e napon végbemenendő képviselő választásnak.

— *Az «Országos nőképző-egyesület»* rendes közgyülését, közbe jött akadály miatt, nem május havában, de junius 4-én fogja megtartani délelőtt 11 órakor, saját helyiségének vizsgatermében, zöldfa-utcza 38. sz. alatt.

SPORT.

— *A budapesti május havi sport-hét teljes sorrende.* Az idei május havi sport-hét felette érdekesnek igérkezik nem csak az által, hogy az alantabban közlött sorrend szokatlanul változatos versenyeket tartalmaz, hanem az által is, hogy mindazokon a királyi pár (sőt eddigi hirek szerint a trónörökös pár is) valamint Ausztria és Németország legkiválóbb sport-férfiai is jelen lesznek. Ezen utóbbiak közül a korábbi évekhez képest feltünően sokan jelentették be ideérkezésüket. A sport-hét teljes programmja ez: *Május* 5-én reggel az orsz. lóteny. emelésére alak. társulat» által rendezett *lókiállitás megnyitása,* körülbelül 9½ órakor a *lovak elővezetése s a jury szemléje és dijazása.* (Helyiség a külső kerepesi uton a részv. társulat istállókban.) 6-kán reggel 9 órakor *nyilvános árverés,* melyre mintegy 200 drb hintós, jucker és hátas-ló fog elővezettetni. Ugyanott és ugyanaznap déli 12 óráig *nevezés a május 8-iki pesti ügetőversenyekre,* 7-én d. u. 3 órakor a nagy lóversenyek kezdete. *A nemzeti dij napja* (mintegy 12,000 frank aranyban az elsőnek, 2000 frank arany a másodiknak); azután *urlovarok és asszonyságok dijáért.* Tiszteletdij mintegy 500 csász. k. arany értékben. Öt futás lesz, köztük *mezeigazdák versenye és végül akadályverseny. Ő felségeik valószinüleg jelen lesznek.* 8-án ügető-versenyek a városligetben. Kezdődnek d. u. 1 órakor. Hat verseny lesz. — Ugyanaz nap d. u. 1½ órakor kezdődik a «Pesti galamblövész-klub» első lóversenye. A dijlövészet kezdete 2 órakor. 9-én a nagy lóversenyek második napja. *A 2 évesek első idei versenye.* Gróf *Károlyi-dij. Hazafi-dij. II. osztályu államdij, akadályverseny.* — Kezdete mindig délután 3 órakor. *Helyárak* minden napra: I. oszt. uraknak 5 frt, hölgyeknek 3 frt. — II. oszt. tribune és gyep egyaránt csak 1 frt, itt is van totalizatór. Benn a gyepen 30 kr. Ott is lehet tenni az 50 kros totalizatórre; itt most először. 10-én. Délután 1½ órakor kezdődik a galamblövész-klub *II-ik dijlövészete,* 400 frt értékü tiszteletdij. 11-én: A nagy lóversenyek III. napja. *Batthyány-Hunyady-dij* (400 cs. k. arany.) *Vándorló ivadék-verseny* 3000 frt. *Széchenyi-dij* gr. Sándor-dij (alapitvány), *ugrató verseny* 100 arany értékü kupáért. 5 verseny. 12-én délután 1½ órakor III-ik galamb-lóverseny; belépti dij csak 1 frt. Mindig az uj versenytéren. 13-án kirándulás a kisbéri telivér ménes megtekintésére s az 1 éves csikók vásárlására, vasut indul Budáról 7¾ órakor reggel, Kisbérre érkezik 11½ órakor. Árverés kezdődik délután 1 órakor. Vonat indul vissza délután 4½ órakor, Budára érkezik este 8-kor. 14-én vasárnap: A pesti lóversenyek utolsó napja. A kétévesek II-ik versenye 1200 frt dij; 14 csikó neveztetett. Nagy küzdelem a legjobb 3 éves és idősb lovak közt az I. oszt. államdijért (10,000 frk aranyban), 1½ angol mfld. Mezeigazdák vessenye. Nagy akadályverseny, Handikap.

— *Az országos lótenyésztési társulat* telepén, az omnibusz-istállóknál ma egész nap nagy sürgés-forgás volt. A kiállitás- és dijazásra, ugy nemkülönben az ügető versenyekre beérkezett lovakat tekintették meg sportmaneink, melyből oly választék gyült ez idén össze, minő már régen nem volt együtt. A beérkezett lovak száma megközeliti a 200 drbot s a társulat 18—26 istállóiban helyeztettek el. Istállók szerint a következő kiállitók lovait láttuk ott:

18. sz. istálló; gr. Andrássy Aladár 2 szürke, hámos lova; br. Redl Béla (Bácskából) 2 hátas; br. Üchtritz Zsigmond 2 hátas és 2 hámos ló; ifj. Fáy Béla 3 hátas és 2 hámos ló; br. Podmaniczky Géza 1 telivér Alt my Eye-vér és 4 hátas ló, ezek közül egyik a versenypályáról ismeretes Palestina, melynek eladási ára 3000 frt.

19. sz. istálló: mind társasági lovak, összesen 24 db, és pedig 1 ötös, 1 négyes és 3 kettős fogat, a többi nyers és háti ló, vérre nézve a társulat ezen lovaiból 7 db gr. Károlyi Alajos-féle, egy db. gr. Bánffy Miklós nevelése stb.

A 20. számu istállóban: gr. Zichy Jánostól 2 pej, kocsilovak; gr. Esterházy Miksa 2 sötét pej, carrosierek; gr. Chorinszky Igo 2 kocsilóval; Karsai Vilmos 2 hátaslóval; ezek közül egyik egy importált irlandi; Vilich József 2 kocsiló, 1 szürke, 4 éves Saghya-kancza a bábolnai ménesből (ez az államdij); Dittrich Emil fekete paripája, egy importált angol félvér; báró Szluga Rezsőtől egy kitünő egyes hámos és hátasló, eredeti magyar, 8 éves; Mattkovich honv. hdn. 2 paripája, egyik a gr. Csekonits-féle Ignácz ivadéka; gr. Csekonits Endrétől 3 ló és pedig 1 fél- és 2 telivér, mindhárom háti ló; Geiszt Gyula 1 telivér és 1 félvér háti lóval.

*

A kiállitás május 5-ikén reggel 8 órakor nyilik meg s ez alkalommal a jury jelenlétében az összes anyag elő fog vezettetni, ennek megtörténte után a dijak kiosztása következik a jury itélete alapján. A biráló bizottság 2 csoportra oszlik: egyik rész a háti lovak, másik rész a kocsilovak felett itél; mindkét bizottság elnöke zalabéri Horváth János altábornagy, ki egyuttal mint az országos lótenyésztési ügy vezetője a keresk. minisztériumban, a kormányt is képviselni fogja; mint biráló bizottsági tagok a kocsilovaknál: br. Radvánszky Géza és Baltazzi Arisztid,— a paripáknál: gr. Esterházy Miklós, br. Uchtritz Zsigmond és Szeniczey Ödön országgy. képviselő szerepelnek. A lovak elővezetése alkalmával egy barriére is fog rögtönöztetni, melylyel a vadászlovak ugró képessége próbáltatik ki.

*

A jutalom-dijakat a társulat Bachruch helybeli aranymivesnél vásárolta meg, — összesen 1200 frtért. Ezek a következők: *Paripák dijazasánál* 1-ső dij egy gyönyörü ezüst disz-tárgy, fekete alapon két ezüst szarvasbika; II. és III. dij egy-egy diszes ezüst serleg. — *Kocsilovak dijazásánál:* első dij egy 4 é. szürke Saghya-kancza a bábolnai ménesből, melyet a földmiv. minisztérium ajánlott fel. II. dij egy antik mivü ezüst servicze; III. dij egy ezüst serleg, igen szép dombormü.

*

A kiállitást, mely estig s a következő napokon is nyitva lesz, a királyné ő felsége is — mint halljuk — holnap, (május 5.) d. u. meg fogja tekinteni, sportköreink pedig már a legutóbbi lóversenyről is (Pozsonyból) visszaérkezvén, bizonyára teljes számban jelennek meg.

Pozsony, máj. 4. (Az «Egyetértés» távirata.) A mai lóversenyek eredménye következő: *Engeraui dij* (1000 frt 1600 mét.), gr. Zichy Béla *Kitty*-je canterben nyert 3 hoszszal; gr. Henckel H. Suremája 2-dik volt. *Oroszvári dij* (1000 frt, 2400 méter) Mayer Arth. *Bengali*-ja egy hoszszal nyert, gr. Batthyány E. — Blaskovits Mikl. Mascotte III. 2-dik. *A handicapot* (1000 frt, 2400 méter) gr. Esterházy Miklós *Lehetetlen*-je nyerte meg egy hoszszal; gr. Henckel H. *Lauffeuer*-je 2-dik volt. Az *asszonyságok dijáért* (akad.-vers.) gr. Kinsky Zdenkó *Pistá*-ja egyedül járta körül a pályát, mig a *császárdij akad.-versenyben* gr. Esterházy Miklós *Marizl*-je nyert küzdés után egy félhoszszal; Dőry Lajos *Lóri*-ja 2-dik, hg Braganza *Eva*-ja rosz harmadik volt.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

A ringszinház-pör.

Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.

Bécs, máj. 4.

A mai tárgyalás leginkább a tanuvallomásokkal foglalkozott; a szerencsétlenség szinhelyén először megjelent őrség és a rendőrség vallomásait hallgatják ki. Az első őr megjelen, ez egy felügyelő.

A tárgyalás 9 órakor kezdődik. Első tanu dr. *Steindl* Antal országgyülési képviselőt hallgatják ki, ki ép akkor akart bemenni a szinházba, mikor az emberek kifelé menekültek. Azután, hogy be akart hatolni, majd megégett az arcza a kiözönlő melegségtől. A tanu arra a kérdésre, hogy vele együtt ment-e be rendőrtiszt, azt mondja, hogy öt perczczel a tüzőrség megérkezte előtt.

Steindl tanu távozása után az államügyész a rendőrközegek eskütétele ellen tiltakozik, mig a védőügyvéd követeli a szabályok megtartását.

Először **Liebl** András rendőrfelügyelő lép elő. Elmondja, hogy az őrség behatolt a szinházba, de gyorsan vissza kellett térnie, mert a füst és göz elviselhetetlen volt. A tüzoltóságot nem értesitették a rendőrök, hogy emberek vannak a szinházban, erre nézve tanu azt vallja, hogy nem hihette, hogy az erkélyre menekültekön kivül még mások is vannak a szinházban. Landsteiner rendőrtanácsosnak sem tehetett jelentést, mert nem volt rá ideje. — **Heeger** tanu, közrendőr hét óra öt perczkor jött a szinházba, behatolt és három embert mentett ki. Azt vallja, hogy ezután kivülről nézte a tüzet. A gőzre nézve azt vallja, hogy az oly sürü volt, hogy három lépésnyire sem lehetett látni. — **Kühnel** József tanu, közrendőr vallja, hogy a tüz jelzése után azonnal a szinházba ment s kiabálta a merre járt, hogy itt a kijárás és többen igy menekültek is. Hallotta, mikor két tüzoltó jelenté, hogy több ember nincs a szinházban. — **Truber** József tanu, közrendőr azt vallja, hogy mikor a szinházhoz ért, mindenütt csak világosság után kiáltoztak. Kirohant, egy bérkocsisnak égő lámpását megragadta s ujra a szinházba tört, de ezt a nagy légvonat eloltotta. Később egy fiatal ember adott neki fáklyát. Vele együtt ment a harmadik lépcsőig. Elmondja, hogy egy összeégett asszonyt s egy leányt, ki még élt, találtak; a rendőrségre akarta vinni, de nem vihette, mert a mentésben rosszul lett. Különben a szinházban is már alig ismerte ki magát a sok lépcsőn.

Előszóllittatik dr. **Freund** rendőrségi fogalmazó. Markbreiter kivánja a megesketést; az államügyész ellene nyilatkozik. A törvényszék határozata szerint dr. Freund is, szintugy a többi tanu, kik a rendőrségnél alkalmazva, nevezetesen: Rohacsek, Bayer, Meifiner, Netwada megeskettetnek. **Freund** Sámuel Rohaczekkel együtt deczember 8-án a szinháznál szolgálatban volt. Vallomása szerint, midőn az előcsarnokba lépett, akkor már a szinházból kiözönlött a nép. A páholyajtó hasadékán csak lángot s füstöt látott. Mikor az egyik páholy ajtaját felnyitotta, a legsürübb füst gomolygott feléje; a lehető leggyorsabban vissza kellett vonulnia, azonban folytonosan kiabálta: «Erre van a kijárat!» Hirtelen három tüzört látott maga mellett, a kiktől azt kérdezte, hogy van-e gyufájok? A következő pillanatban a földszinti lépcső gázlángja meg volt gyujtva és ők folyton azt kiabálták: «Erre van a kijárat!» Egyszerre csak a három tüzőr eltünt és a tanu nem tudta, hová futottak. Későbben a tanu jelentést kapott a tüzöröktől, hogy a karzati lépcsőn hullák hevernek, majd ismét, hogy *Lamezan* gróf államügyész a tüzőrökkel együtt hullákat hordoz lefelé. Erre a borzasztó beomlás következett s ugy látszott, hogy a karzat is leszakadt, a mi az utczára kényszeritette a tanut. Ekkor érkezett oda *Landsteiner* rendőri tanácsos, a kinek a tanu rövid jelentést tett, azután ismét az előcsarnokba akart menni, azonban ujabb beomlás történt és magok a tüzoltók tiltották meg a tanunak a belépést. **Elnök**: ki bizta meg a tüzoltókat, hogy az előcsarnokot elzárják? A **tanu** ily megbizásról nem tud semmit. **Államügyész:** Hallotta-e ön, hogy valaki még odafent van? **Tanu**: Senkitől. **Államügyész**: Sok ember állitja, mondották, hogy hozzátartozóik még odafent vannak. A **tanu** emelkedett hangon adja elő, hogy eskü alatt tesz vallomást és a szinháznál szerencsétlenül jártak árnyékára esküszik, hogy egyetlen segélykiáltást, egyetlen nyögést, egyetlen jajszót sem hallott. **Államügyész:** Azt vélte-e ön, hogy a szinház már kiürült? A **tanu** előadja, hogy akkor egyáltalán semmiféle véleménye sem volt. Ezután a tanut igen hosszu keresztüzbe fogják kérdésekkel, nem sejtette-e, hogy a szinházban még emberek vannak és a rendőrség miért tiltotta meg az embereknek a belépést? A tanu kijelenti, a rendőrség kötelességénák tartja, hogy hivatlanoknak, a kik nem akarnak menteni, tiltsa meg a belépést.

Grünbaum Pál kereskedő-segéd különben jelentéktelen vallomásai közben többször ellenmondásba keveredik.

Rohacsek rendőrbiztos hasonló vallomást tesz, mint Freund. Különös figyelmet érdemel, hogy ö meg volt győzödve, hogy a szinházban még vannak emberek és e meggyőződését közölte Landsteinerrel is, a mit az utóbbi tagad.

Bayer fogalmazó azokat a kisérleteket eeseteli, melyeket a szinházba hatolás végett tettek, a mely szándékukban mindig a füst tartotta vissza őket.

Meixner főfelügyelő jelentéktelen vallomást tesz.

Erre az **elnök Neswadba** főfelügyelötöl kérdezi: Ön állitólag azt mondotta Landsteiner rendőri tanácsosnak, hogy «itt holtak vannak», mire a rendőri tanácsos ezt válaszolta: «Ezek nem beszélnek semmit.» A **tanu** tagadja ezt az állitást.

Lenz rendőrügynöktől az államügyész azt kérdi, kiáltották-e emberek az előcsarnokban, hogy rokonaik vannak odafent? Erre **tanu** igenlőleg válaszol. Mit válaszolt ön erre? kérdi az államügyész. Azt, hogy ha nekik rokonaik vannak odafent, hát menjenek fel, de ő a füst miatt nem mehet be.

Slama rendőr-ügynök és **Bittner** rendőr vallomásai nem birnak jelentőséggel.

Ezzel a tárgyalás bevégződött.

A hivatalos lap május 4-ki számából.

Kitüntetés. A király Hanzély László nagybirtokosnak és nógrádmegyei bizottsági tagnak, közügyek előmozditása körül szerzett érdemei elismeréseül, a királyi tanácsosi czimet dijmentesen adományozta.

Kinevezések. A közmunka- és közledésügyi m. kir. miniszter, a vasuti felügyelőséghez: Sáska Mihály mérnököt főmérnökké, Hamza Ágostont pedig segédmérnökké nevezte ki. Ugyanő Wenczel Lajos postatisztet, a budapesti postaigazgatósághoz fogalmazóvá nevezte ki. Az igazságügyminiszter, Pauer Gyula nagyenyedi kir. kerületi börtönbeli ellenőrt, eddigi ellenőri minőségben, a váczi kir. kerületi börtönhöz hivatalból áthelyezte; továbbá Makróczy Ambrus szamosujvári kir. országos fegyintézeti I. tiszti irnokot, a nagyenyedi királyi kerületi börtönhöz ideiglenes minőségü ellenőrré; Thébner Samu illavai királyi országos fegyintézeti irnokot, a szamosujvári királyi országos fegyintézethez ideiglenes minőségü I. tiszti irnokká — végül Müller Mór lipótvári királyi kerületi börtönbeli dijnokot, az illavai kir. országos fegyintézethez ideiglenes minőségü tiszti irnokká, Gály Lajos pozsonyi ügyészségi joggyakornokot, a munkácsi országos fegyintézethez ideiglenes minőségü tiszti irnokká nevezte ki. A tengerészeti hatóság, a kereskedelmi tengerészethez: Juricevics Balázst Vigangból, Marassi Károlyt Perzagnóból, Vecerina Vinczét, Draga inferioréból, Staugher Károlyt Voloscából hajókapitányokká; D'Ancona Alajost Fiuméból. Rottauscher Viktort Troppauból hajóhadnagyokká nevezte ki. A szatmári pénzügyigazgatóság, György Géza IV. adótisztet a m.-szigeti adóhivatalhoz IV. oszt. adótisztté, Petres Károly adóhivatali gyakornokot pedig VI. adótisztté s Mayer Lipótot a munkácsi adóhivatalhoz VI. osztályu adótisztté nevezte ki. A nagyszebeni pénzügyigazgatóság Györkováts János adóhivatali gyakornokot VI. oszt. adótisztté nevezte ki.

Horvát tartománygyülés.

Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.

Zágráb, máj. 4.

I.

A beczikkelyezésére vonatkozó törvényjavaslatot ma az általános vitában s az esteli ülés részletes vitájában is elfogadták. Ezzel az izgalmakkal teljes ülésszak vége felé hajlik. A vita berekesztése előtt *Zsivkovics* osztályfőnök beszédeinek egyik legfényesebbikét mondotta el s nemcsak parlamentáris tehetségéről tett tanuságot, hanem szakértelméről is, mely itt annyival többre becsülendő, mert tárgya kivül esett hatáskörén. *Mrazovics,* a kisebbség javaslatának képviselője, nem beszélt ugyan oly személyeskedőn, mint pártfelei, de abból a hamis föltevésből indult ki, hogy a beczikkelyezést a határőrvidék hozzájárulása nélkül nem lehet végrehajtani, minélfogva következtetései is csak tévesek lehettek. *Ozegovics* báró előadónak zárbeszéde alatt olyan *botrány* fejlődött ki, mely az utóbbi napok tapasztalatai mellett is hallatlannak mondható. Ozegovics báró akként nyilatkozott, hogy az utolsó időben divattá vált a magyarokat ijesztők gyanánt feltüntetni, noha tölük csak polttikai gyermekek félhetnek. *Starcsevics* Dávid azt kiáltotta közbe, hogy: *„Dehogy ijesztők, — rablók!“ Ozegovics* tiltakozott az ilyetén kifejezések ellen: *Kresztics* elnök csengetett. «Azt kell majd inditványoznom — ugymond — hogy *Starcsevics* Dávid képviselő ur rovassék meg.» «Köszönettel fogadom — kiáltá Starcsevics — mert tőletek ez megtiszteltetés.» Leirhatatlan zaj és nyugtalanság támadt erre a házban. *Starcsevics* azt kiabálta egyre: «Mi itt jogainkat védelmezzük a magyar rablók ellenében s szégyen reátok meg a nemzetre is, ha ti ebben korlátoztok bennünket!» — *Kresztics* elnök szüntelen csenget, de Starcsevics tulkiabálta a csengetyü szavát s az egyre növekvő lármát. A jobboldalról is hasztalan kiáltottak feléje fenyegető szavakat. A padra csapkodott ökleivel s a szó teljes értelmében üvölté e szavakat: Jogomban áll itt ülni, de ti valamennyien meg vagytok vásárolva, botrányos az, a mit ti müveltek, a nemzet már nem juthat lélegzethez.

Ozsegovics (szintén kiabálva): Mi hazafiui kötelességet teljesitünk s nem félünk senkitől; hősök vagyunk s ezt be is bizonyitottuk.

Starcsevics (mind dühösebben): Én se félek senkitől! Atyám részt vett a harczban és ti azt akarjátok, hogy megfélemlitessem magamat? (Dühös taglejtésekkel): Zsiványok vagytok! tolvajok vagytok egytől egyig! (A jelenet erre leirhatatlan jelleget ölt; az elnök szakadatlanul csenget s a legszigorubb intézkedésekkel fenyeget; Starcsevics viszszakiált): No hadd jöjjenek, ezek a ti zsandáraitok, várom őket! (A képviselők elhagyják helyeiket; a többség a kormány körül csoportosul, s Starcsevics most ezekhez fordul ökölre szoritott kezekkel). S különösen önre nézve, Zsivkovics ur, szégyen gyalázat, hogy itt ül; azért adnak önnek naponkint 50 frtot, hogy eladja a nemzet vagyonát és magát a nemzetet is; nem ér ön még egy forintot sem! *Kusevics* közbeszólt: Ez olyan neveletlenség, a mit nem lehet eltürni. *Jozipovics* (Starcsevicshez fordulva:) De hiszen ön itt a tartománygyülésben van és nem parasztkorcsmában. *Kamenar* (Starcsevicshez) *Vágd pofon, hogy a feje lerepüljön!* E szóváltások után minden rend felbomlik, elnök elhagyja az emelvényt, minthogy ezekkel az elemekkel nem bir. Elnök ekkor az ülést öt perczre felfüggeszté, azonban Starcsevics folytonosan zajongott, mintha önkivületben lett volna. Végre ugy látszott kifáradt a lármázásban, s ekkor az ülés ismét kezdetét vehette, s az előadó befejezte zárbeszédét. Azután a gyülés elfogadta a bizottsági jelentést. Ez a május 4-iki emlékezetes tartománygyülési botrány története.

II.

Zsivkovics báró osztályfőnök a ház jobboldalának nagy tetszése s az ellenzék folytonos közbeszólásai között beszélt. Ugy találja, hogy az előterjesztés elfogadása ellen azt hozták fel főindokul, hogy a határőrvidék nincs itt képviselve s a tartománygyülésnek nincs joga az ő hozzájárulása nélkül sorsa fölött határozni. A vita folytán sok olyan szó hallatszott, mely ellenkezik a parliamentáris szokásokkal, s a melyeket határozottan vissza kell utasitani. Legelső kötelessége a szólónak, mint a kormány képviselőjének, mint követnek, mint ez ország fiának s mint embernek egész határozottsággal visszautasitani az ellenzéknek azt a szemrehányását, hogy itt *árulásról* van szó. S ezt nemcsak a kormány s a kormány élén álló férfiu nevében teszi, hanem a saját nevében is, mert ő atya s gyermekeire becsületes nevet akar hagyni örökül. A becsület mindenki előtt szent. — Szóló ezután pragmatikai kimutatását adja a bekeblezési alap keletkezésének. 1869-ben azt tervezte a hadügyminiszterium, hogy a határőrvidéki erdőségek egy részét 7 millióért eladja. A horvát tartománygyülés megsértését látta e tervben a kiegyezési törvény VIII. szakaszában biztositott jogának, mely szerint Horvátország is közreműködik a határőrvidéki erdőségek eladásában, s ennek következtében a magyar országgyüléshez fordult, jogának megvédését kérve. A magyar országgyülés bizottságot küldött ki, melynek előadója *Zsedényi* Ede volt, kinek javaslatára a horvát tartománygyülés kifogásainak törvényes voltát elismerték s határozatképen kimondották, hogy a határőrvidék érdekei megvédessenek. Egyuttal felhivta az országgyülés a minisztériumot, hogy akadályozza meg a határőrvidéki erdőségek eladását, a mennyiben ezt a viszonyok megengedik s a már eladott erdőségekért befolyt összeget a határőrvidék hasznára forditsák. Ez eljárás következményének tekinthető az 1871. jun. hó 8-án kelt legfelső rendelet, melylyel a határőrvidéki erdőségek fele a határőrvidékieknek ajándékoztatott s azonfelül a legszebb erdőségek 30,000 holdjának árán megteremtették a beruházási alapot, mely az állami erdőségek megmaradt faállományából lesz kiegészitendő, mi által sok millióra rugó összeggel fog gyarapodni. Ez tehát valóban nagyszerü királyi ajándék, melynek elérésére a magyar kormány segédkezet adott s igazán hálátlanság azt állitani, hogy Magyarország a határőrvidék kárán akar meggazdagodni. 1873-ban ismét kelt egy királyi rendelet, mely a beruházási alap felhasználását, a vasutakat, utépitéseket s vizszabályozásokat illetőleg meghatározza. E mellett biztositották a horvát kormánynak törvényes befolyását. A horvát tartománygyülés 1877-ben felszólalt a tervezett végvidéki vasut ügyében s felszólalását akkor figyelembe is vették. Egyuttal megállapitották a beruházási alapnak felosztását is olyformán, hogy 56⅔ százaléka vasutépitésre, 43⅓ százaléka pedig autonom czélokra forditandó. A magyar kormánynak a beruházási alap kezelésébe való beavatkozását a kiegyezési törvény kellőképen indokolja. Először azért, mert az alap 56⅔ százaléka vasutépitésre forditandó, a mi tudvalevőleg közös ügy, valamint hogy az erdőségek kezelése is a közös resszortokba esik. Végül a beruházási alap nem közönséges értelemben vett alap, vagyis minden időkre teremtett, hanem megszünése bizonyos kürülményektől függ: azaz megszünik, mihelyt az erdőségeket értékesitették, s az eladásokból befolyt összeget meghatározott czéljaira forditották. — Mindebből az következik, hogy a tartománygyülés most nem a határőrvidék vagyona fölött rendelkezik, mert ezt rég elvégezte már az uralkodó jósága és kegyelme, hanem csak arról van szó, hogy Horvátország közjogai a határőrvidék bekebelezéséről szóló királyi rendelet beczikkelyezése által kiegészittessenek. A mi azt a körülményt illeti, hogy a bánra, mint királyi biztosra nem bizták rá a határőrvidéki erdőségek és pénzügyek kezelését, mig az egykori kormányzó tábornokok mindakettőre befolytak: szóló nem kételkedik abban, hogy a bán e jogot igényelte s védelmezte, de kifogásait vissza kellett vonnia a kiegyezésnek ama világos meghatározása előtt, mely ez ügyeket a közös ügyek közé sorozza. Különben a magyar kormány ezt bizonynyal nem a bán iránti bizalmatlanságból tette, de mert az országgyülés előtt felelős, hol a kiegyezési törvény ilynemü megsértését alig türték volna nyugodtan. Különben a bánnak a határőrvidéki erdők alapjára valamint annak értékesitésére a törvényes befolyás épen a megtámadt királyi rendeletek által biztosittatott. Starcsevics Dávid ellenében megjegyzi szóló, hogy a határőrvidék oly előnyökben részesült, minőkben egy tartomány sem. Pisacsicsnak, ki árulásról és árulókról beszélt, a parlamenti illemre való tekintetből a válaszszal adós marad. Folnegovics ama kifogására, hogy a rendeletek szószerinti szövege a manifesztummal ellentétben áll, szóló azzal válaszol, hogy ez alaptalan, mert a rendeletekben foglalt határozatok a röviden vázolt királyi intézkedéseket tökéletesitik. A manifesztumban az uralkodó bucsuszavát mondja a néphez, de a rendeletek oly uralkodói ténykedést érvényesitenek, melynek világos határozatokban kell kifejezve lennie. A rendeletek beczikkelyezése miatt jogelvonásról nem lehet szó. Ezek által a határőrvidéket törvényesen megkapjuk, a mit már régóta óhajtottunk. A legtulzóbb horvát hazafiak törekedtek arra, hogy a határőrvidék bekeblezése eléressék. Horvátországot ők anyaországként tekintették, s legszentebb kötelességöknek tartották, a mellékrészek egyesitését és bekebelezését. A törvény meg van hozva, s azt meg kell tartani; önkormányzati és nem közös törvények beczikkelyezéséről van szó, s épen ezért Vojnovics követnek sincs igaza, ha azt állitja, hogy mi törvénysértéseket akarunk beczikelyezni. A kormány előterjesztése ezt tisztán és világosan kimondja. — Ha a közös törvények megsértetnének, a kormány tudni fogja kötelességét. (Zajos, hosszan tartó éljenzés.)

Mrazovics kisebbségi előadó: Azok a szomoru következkezmények, a melyeket első beszédemben e törvénynyel kapcsolatba hoztam, nem tüntek el, hanem még szaporodtak. A kormány kijelentette, hogy a beczikkelyezendő rendeleteket eredetiben nem terjesztheti elő, hogy azok már végre vannak hajtva és a tartománygyülésnek már nincs mit határozni. A kormánynak eme nyilatkozatából a képviselők megérthetik, hogy nekik csak kettő közt lehet választani, ugymint: vagy meggyőződésük ellenére elfogadják a javaslatot, vagy áttérnek felette a napirendre. E helyzet nyomása alatt sok kormánypárti képviselő eltávozik a tartománygyülésből, hogy meggyőződésével ne jöjjenek ellenkezésbe, sokan pedig azért is, mert az ellenzék alapos ellenérveitől félnek. Nem hálás feladat az utolsó pillanatban és a kormány valamint a többség nyomása alatt védeni valamely ügyet, midőn a legalaposabb érveknek sincsen semmi hatásuk. Az én inditványom világos. Annak daczára, hogy a beczikkelyezésnek szükségességét magam is elismerem, csak akkor egyezhetem bele, ha itt a határőrvidék is képviselve lesz. *Zsivkovics* báró kijelenté, hogy neki terra incognita a határőrvidék s három esztendőre van szüksége, hogy az ottani viszonyokat megismerhesse. Az ilyen nyilatkozattal szemben még inkább kivánatos, hogy meghivják azokat a tényezőket, melyek ismerik a régi és a mostani viszonyokat, tudniillik a határőrvidékieket, hogy jó tanácsokkal szolgálhassanak. A *Zsivkovics* osztályfőnök kijelentését a legjobb argumentumnak tekinti szóló a javaslat mellett. *Zsivkovics* báró azt mondotta, hogy lehetetlen addig a határőrvidéknek szóló választási törvényt megalkotni, mig az ottani viszonyokról hiteles adatokat nem kap a kormány. Szomoru reménység — ugymond a szóló — mely nem azzal kecsegtet, hogy a végvidékieket nem sokára itt láthatjuk közöttünk. A kormány még most sincs előkészülve, noha ugyanazok a tisztviselők állanak rendelkezésére, a kik ennekelőtte igazgatták a határőrvidéket s a kik csak ismerhetik annak viszonyait. Mért nem merültek föl ilyen akadályok akkor, a mikor a varasdi határt kebelezték be, melynek képviselőit a fennállott választási törvény értelmében igenis meghivták a tartomány-gyülésre? Amaz okok tehát, melyek miatt a határőrvidék nem küldhet képviselőt a tartománygyülésre, nem abban rejlenek, hogy a kormány nincs előkészülve, hanem más valamiben, alkalmasint abban, hogy a magyarok nem akarják, mert attól tartanak, hogy államjogi kérdések kerülhetnek szóba. Ők csak e rendeletek beczikkelyezésére gondolnak, a mi épenséggel nem áll érdekében a határőrvidéknek. Ez az igazi ok! — A magyar országgyülés — ugymond a szóló — most tárgyalja épen a határőrvidékre vonatkozó rendeleteket, de a mi hozzájárulásunk nélkül, mert országgyülési képviselőink jelenleg itt időznek. Ennélfogva az ott alkotott törvények nem lehetnek reánk nézve kötelezők. Azok a törvények egyoldaluak, törvénytelenek, anormálisok. A legfelső rendeletek részét teszik belső és külső közjogunknak, tehát elővigyázóknak kell lennünk azok beczikkelyezésénél, elővigyázóbbak, mint őseink voltak Mária Terézia okiratát illetőleg. Hogy a két ország között beállható ujabb kollizióknak elejét vegyük, nem szabad a beczikkelyezést precipitálnunk. (Zsivió-kiáltások a baloldalról.)

Zsivkovics osztályfőnök: Röviden tiltakozik az ellen, hogy a kormány nyomást gyakorolna valakire. Ha már épen használják ezt a kifejezést, akkor csak a baloldalra lehetne azt alkalmazni, a mely a többséget lármával akarja terrorizálni. A főispánok behivását nem lehet nyomásnak tartani, mikor a kormány oly többség felett rendelkezik, hogy négy főispán szavazatát alig lehet megérzeni.

Ozsegovics br. bizottsági előadó: A beczikkelyezendő rendeletek a határőrvidékre nézve már törvényt képeznek. Utóbbi időben divatba jött nálunk, a magyarokat ijesztőkül felhasználni, főképen a baloldalon teszik ezt. Mi azonban nem vagyunk gyermekek, hogy megijeszthessenek bennünket, mi hazafiui kötelességeinket ismerjük. Nevetséges dolog azt állitani, hogy Magyarország megrabolja Horvátországot. (Felkiáltások a baloldalon: Le vele! Hallgasson! Eláll! Elnök csenget. A zaj folyton növekszik, a csengetést nem hallani.)

Elnök: Hallgassák meg önök a szónokot (A zaj mind nagyobb mérveket ölt. Felkiáltások: Le vele!) Minthogy a zaj tiz percz óta tart, s még nem csillapodik, az ülést felfüggesztem.

Szünet után: **Ozsegovics** br. előadó röviden befejezi beszédét, mire a többség és kisebbség kivánságára névszerinti szavazás történik.

Mrazovics inditványát 47 szóval 17 ellen elvetették és a bizottság jelentését a részletes tárgyalás alapjául elfogadták.

A *részletes* tárgyalás azonnal kezdetét veszi és a 2-ik szakaszig halad elő.

Az ellenzék kedvet mutat rá, hogy a részletes tárgyalást a végtelenig nyujtsa, mindazáltal reménylik, hogy azt még a ma esti ülésben befejezik.

A tartománygyülés **esti** ülésében bevégezte a beczikkelyezési törvény részletes vitáját. Holnap lesz a harmadik olvasás, mire a tartománygyülést elhalasztják.

TÁVIRATOK.

Bécs, máj. 4. (Az «Egyetértés» távirata.) A «Pol. Corr.» emlékeztet a bosznia-herczegovinai tartományi kormánynak 1880. évi april 12-én kelt rendeletére, mely a határőrvidékre nézve a következő határozatot tartalmazza: A hat kerületben, ugymint Trebinje, Bilek, Gacko, Foca, Cainica és Visegradban az állomásparancsnok a kerületi hatóság ülésében ennek egyuttal elnöke. E határozat azóta, tehát már évek óta, gyakorlatilag érvényben is van. Ennélfogva téves felfogás, hogy az elfoglalt lerületek e részeiben a kivételes állapotnak egy neme léteznék.

Bécs, máj. 4. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Barrère Bukarestbe utazott, hogy a román kormánynak javaslata elleni aggodalmait eloszlassa.

Lemberg, máj. 4. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A gács tartománygyülés csak szeptember elején fog összehivatni.

Lemberg, máj. 4. (Az «Egyetértés» távirata.) «Pol. Corr.» jelenti: Ama többször hangoztatott aggodalom, hogy az Oroszországból kivándorló zsidók, nevezetesen az aggok és betegesek Gácsországnak terhére lesznek, alaptalan. Jóllehet az Oroszországból való kivándorlás várakozáson felül nagymérvü, ugyanyira, hogy az angol segélybizottság helyettesei, a mint látszik, működésök horderejét kevésre becsülték, ezek mégis késznek nyilatkoztak minden kivándorlót korukra való tekintet nélkül, tovább szállitani, s e kötelezettségöknek, mint a hatóság által vezetett nyilvántartási jegyzékből kiviláglik, eddigelé teljesen meg is feleltek.

Berlin, máj. 4. A képviselőház elfogadta az urakháza által megszavazott szövegezésben az egyházi előterjesztést. — Wolkenstein osztrák-magyar nagykövet tegnap este Pétervárra utazott.

Berlin, máj. 4. (Az Egyetértés tudósitójának távirata.) A képviselőház egyházpolitikai egyezségi törvényt az urakházának változtatásaival elfogadta.

A szabadelvüek ennek ellene szavaztak. Minthogy most már a törvény kész, azonnal szentesittetni fog. Szombaton az életbeléptetési törvény kerül tárgyalás alá.

Páris, máj. 4. A kamara ülése. Freycinet válaszol Tissot kérdésére és kijelenti, hogy az 1845-iki szerződés feljogosit Algeria eszményi határain tul való üldözésre. A marokkói császár utasitá a határkormányzókat, hogy könnyitsék meg nekünk ezt a feladatot. — A legutolsó támadás egy független törzsek által lakott területen történt. A marokkói császárt nem terhelheti a felelősség a miatt, hogy ez a terület a lázadási kisérletek fészke volt. A kormány az erre vonatkozó tárgyalásokban csak méltóságát és biztosságát tartá szem előtt. Tissot köszönettel fogadja a hazafias nyilatkozatot. Ballue (radikális) interpellál Algiria végett, szemrehányást tesz a kormánynak, mert nem elég erélyt fejt ki és követeli Fignir elfoglalását. Freycinet kijelent, hogy Fignig veszélyes gyülekezési pont volna, azt meg lehetne szállani; de a megszállás iránti szükségesség nem létezik. Illetékes katonai személyek azt állitják, hogy nem volna elegendő Fignigbe menni, hanem még azontul 300 kilométernyi távolságba kellene előnyomulni. A kamara elfogadta a kabinet által kért egyszerü napirendet.

London, máj. 4. *Cavendish* lord, Hartington marquis testvére, neveztetett ki Forster utódjává. — Az alsóházban a kormány jelenté, hogy Davitt királyt szabadon bocsátja.

London, máj. 4. Az irországi képviselők elégedetlenül fogadták Cavendish kinevezését.

Róma, máj. 4. (Az «Egyetértés» távirata.) Poll. Corr. A pápa betegségéről szóló hireknek semmi alapjuk. Ő szentsége mindössze némi idegességben szenved, mi Rómában ebben az évszakban igen gyakori baj, emellett étvágytalanság s némi gyönge hideg borzongás is bántja, anélkül azonban hogy e miatt az ágyat kellene őriznie.

Róma, máj. 4. A szenátus 126 szavazattal 71 ellenében elfogadta a lajstromos szavazásról szóló összjavaslatot.

Várna, máj. 4. (Az «Egyetértés» távirata.) «Pol. Corr.» Az itteni kikötőből Rasgrad, Eski-Djumoja Sumla környékéről több száz mohamedán kivándorló indult Kis-Ázsia felé.

Pétervár, máj. 4. A hivatalos lap jelenti, hogy *Gombinében* (a varsói kormányzóságban) és *Jekatczinoslawban* zsidóüldözések törtek ki. Az előbbi helységben két boltot és egy korcsmát, az utóbbiban három korcsmát és egy boltot fosztottak ki.

Varsó, május 4. (Az «Egyetértés» távirata.) «Poll. Corr.» Itt az utóbbi napokban a zsidók ellen lázitó röpiratokat és falragaszokat koboztak el. Az alsó néposztálynál oly jelenségek mutatkoznak, melyekből a zsidók elleni ösmeretes kihágások ismétlődésére lehet következtetni. A zsidó lakosság körében nagy nyugtalanság uralkodik. Reménylik, hogy a hatóság által erélyesen támogatott előkelő polgárok fáradozásainak sikerülend a csőcselék ilynemü kisérleteit meghiusitani.

A vámtarifa tárgyalása az osztrák képviselőházban.

Távirat.

Bécs, máj. 4.

Dr. Smolka elnök az ülést 11¼ órakor megnyitja.

A kormány részéről jelen vannak: Pino báró, Prozsák, Ziemialkovszky.

Ottitsch (Krajna) leköszön mandatumáról. *Pitey* az igazságügyi bizottság tagjává választatott meg.

A ház folytatja a **vámtarifa** részletes tárgyalását. Következik a *«liszt, őrlési termények és rizs»* tarifatételek.

Kronawetter kifejti, hogy a lisztvámok nem sokat fognak használni a malomiparnak, mert a gabnavám megdrágitja a nyersterményt. Erre áttér a rizsfogyasztásra és határozati javaslatot terjeszt elő, mely felhivja a kormányt: terjeszszen elő törvényjavaslatot, mely zárt városokban a rizsre kivetett fogyasztási adót eltörli.

Hallvich határozottan pártolja a lisztvámot és azt mellőzhetlennek tartja, hogy az osztrák molnárok és sütők versenyképesek lehessenek.

Kalchberg osztálytanácsos és a kormány képviselője hangsulyozza, hogy az osztrák lisztkivitel a némettel szemben nem szenvedett hátrányt; Kronawetter erre vonatkozó állitása téves. Kronawetter azon megjegyzése ellenében, hogy a külföldi gabna őrlésére szorult malmok a kivitel alkalmával nem tarthatnak igényt a fizetett vám visszaszolgáltatására, mert arról a törvényben nincs gondoskodva, Kalchberg megjegyzi, hogy erről majd a vámtarifa hatályba lépésére vonatkozó rendeletben lesz szó; ez a körülmény mindenesetre tekintetbe fog vétetni. Erre a vitát berekesztik.

Reschauer főszóló hangoztatja az osztrák sütők érdekeit, melyek a lisztvámok és a kenyérnek vámmentes behozatala által hátrányt szenvednek. Inditványozza, hogy az olasz és német határkerületekben levő sütődék számára engedélyeztessék a liszt vámmentes behozatala.

Rapaport főszóló a lisztvámot az osztrák malomipar szükséges oltalmának nyilvánitja, nehogy ezen iparunk a Németország által reánk erőszakolt harczban megsemmisüljön. A sütődék is részesülni fognak a lisztvám áldásaiban, mihelyt a forgalmi ügynek oly sürgősen szükséges szabályozása megtörténik.

Erre a ház elfogadta a 27. és 28. tarifatételt és elvetette Reschauer inditványát és Kronawetter határozati javaslatát. Rövid vita után változatlanul elfogadtattak a VII. tarifaosztálynak (hüvelyes vetemények, gyümölcs, növények és növényrészek), 29-től 38-ig terjedő tételei.

KÖZGAZDASÁG.

Bécs, máj. 4. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Mindkét részbeli kormányok a boszniai megszállási hitel részbeni fedezésére a központi aktivák között levő 32,500 darab Ferencz-József-vasut részvény eladását vették kilátásba. Több irányban, mint az osztrák hitelintézettel és az unióbankkal már eziránt értekeztek is, de ezeknek tudtára adták, hogy a magyar kormány helybenhagyása még nem nyeretett ki, de ez kétségtelenül meg fog nyeretni. Mihelyt e helybenhagyás beérkezik, a közös pénzügyminiszterium korlátolt versenyt fog kiirni.

Bécs, máj. 4. (Az «Egyetértés» távirata.) A *Ferencz-József vasut társaságának* mai közgyülésén az igazgatótanács második elnöke *Suttner* báró jelenté, hogy a lefolyt év forgalm bevétele az 1880-dik évihez hasonlitva 612,299 frtra menő tekintélyes összeggel gyarapodott, ugy hogy a két év, 1880. és 1881-dik év, összes bevételi többlete 1.207,179 frtra rug. A most folyó év havi kimutatása is a lehető legkedvezőbb eredménynyel kecsegtet. A társaság tiszta nyereménye a befektetett tőke 4¼-százalékos kamatoztatásának felel meg. Remélhető, hogy a vasut pár év mulva az állami szubvencziót teljesen nélkülözheti. A közgyülés az igazgató-tanácsnak s a vezérigazgatóságnak köszönetet szavaz ügybuzgóságáért és a felülvizsgáló bizottság jelentésének felolvasása után az igazgatótanácsnak egyhangulag vita nélkül megadja a felmentvényt. Az elhalt *Schönerer* Mátyás lovag helyére az igazgató-tanácsba *Dobler* M. nyugalmazott kormánytanácsos lép s ez helybenhagyatik. A kiváló igazgatósági tanácsosok *Schwarzenberg* Adolf herczeg, *Schwarzenberg* József herczeg, *Klein* báró, valamint dr. *Kaiser* Ign., *Pollak* A. M., *Rudin* R., *Elissen* Rudolf számvizsgálók, továbbá *Guttmann* R., dr. *Millanich* Alajos, *Scanavi* Miklós póttagok ujra megválasztatnak. Az igazgatósági tanácsosok jelenlételi jegye az 1882-ik évre ujra 20 forintban állapittatik meg.

Lemberg, máj. 4. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A *Nafta-vállalkozók* konzorciuma szerződést kötött a kormánynyal, melynek értelmében a kossowai kerületben Sloboda-Rangarska melletti államjószágokon fekvő nafta-területek kiaknázás végett ennek átengedtetnek.

A tavaszi lókiállitás alkalmából.

(M. Gy.) Az országos lótenyésztés emelésére alakult részvénytársulat holnaptól lódijazással és lóvásárral összekötött lókiállitást rendez, melyet 7-én egy, *Pulay* Kornél, a társulat igazgatója által rendezendő ügetőverseny követ.

Tagadhatatlan, hogy az ily kiállitások a legjobb hatást gyakorolják a hazai lótenyésztés emelésére, a társulat igazgatósága tehát annál nagyobb elismerést érdemel annak rendezéseért, a mennyiben az efféle kiállitások sokféle fáradozással és jelentékeny költséggel összekötvék. A társulatnak azonban módjában van, hogy e költségektől vissza ne riadjon, mert köztudomásu dolog, hogy e társulat részvényesei még 1880-ban önként lemondtak a reájuk eső évi osztalékról, abból a czélból, hogy az ekként a pénztárban maradó összeg az évenkint történő lódijazásra fordittassék.

A társulat létezése ugyszólván életkérdést képez a lótenyésztőkre nézve, de a társulat is csak akkor fejlődhetik és gyarapodhatik, ha a lótenyésztők a társulat intenczióit követik, s az általa rendezett kiállitásokat a lehető legnagyobb számban és a legjobb anyaggal látogatják. Minden dolognál csak a kezdet nehéz, s ha tehát az eddig megtartott lókiállitások nem mindegyik kiállitóra nézve egyforma kedvező eredménynyel folytak is le, az ne képezzen okot arra, hogy az érdekelt tenyésztők a kiállitások további látogatásáról lemondjanak. Minél jobb anyagot hozunk a kiállitási térre, annál élénkebben érdeklődik majd a külföld is lókiállitásaink iránt.

Egy vidékbeli, ismertebb lótenyésztő három éven át jelentkezett lóanyagával a budapesti kiállitásokon, s mindannyiszor a legjobb áron adta el állatait, miáltal tulajdonképeni czélját rövid idő mulva teljesen el is érte: a mindaddig csak kevesek által ismert ménes e lassankint a külföldön is ismeretes lőn, minek az volt a kedvező következménye, hogy oly tömeges megrendeléseket kapott, melyeknek alig volt képes megfelelni.

A jutányos áron tartott lovak mindenkor vevőkre találnak. Szükséges tehát, hogy a kiállitó tisztában legyen magával lovainak valódi értéke felett, s óvakodjék tulságosan felcsigázott árakat követelni. Hogy mennyire megbosszulhatja magát egy oly eljárás, kivehetjük a következő példából: A m. évi tavaszi lókiállitásra a többi közt egy jómódu felvidéki földbirtokos is jött fel, hét lovat hozván magával; egy morvaországi vevő egy négyes fogat két elülsőjéért 1200 frtot igért neki, a kiállitó 1500 frtot kért, minek következtében az alku abban maradt. Három nappal később kénytelen volt a kiállitó az egész négyes fogatot szekerestül egy ismert fővárosi lókupecznek eladni — 1300 frtért! mert nem volt más vevő.

Világos dolog, hogy az ilyes történetek a külföldi vevőt visszariasztják s arra kényszeritik, hogy inkább közvetitőkhöz forduljon, mint magához a tenyésztőhöz.

A kiállitó az évadra is forditson kellő figyelmet: Tavaszszal a *gyorsügetők*, az ugynevezett «*Jucker*»-ek, a könnyebb hátaslovak, ponny-k stb. a keresettebbek, mig őszszel a *nehéz hintólovak* (carrossiers), valamint a *vadászlovak* könnyebben találnak vevőkre. A lókiállitást egyáltalán nem szabad egy kategóriába sorozni *közönséges lóvásárral*, mert előbbin rendesen a birálók és lóismerők nagyobb számban szoktak megjelenni, mint a tulajdonképeni vevők. Ha előbbiek valami hibát vagy hiányt észrevesznek, azt természetesen el nem hallgatják, hanem mindenkivel közlik, a ki épen utjokba kerül. Ez képezi aztán okát, hogy nem egy, különben jó hirben álló tenyésztő lóanyagára nézve rosz hirbe keveredik.

Fődolog tehát mindenkor a jó anyag kiállitása.

A m. évi kiállitásoknál tett intézkedés, mely szerint nem volt szabad, az eladásra szánt lovakat bizonyos határnap előtt eladni, nem bizonyult be helyesnek, a menynyiben ennek következtében a legtöbb idegen vevő egy hirhedt fővárosi lókereskedő czég karjaiba üzetett.

Tény, hogy a budapesti lókiállitás érdekei mindaddig szenvedni fognak, mig e czégnek szabad lesz, a fennálló nemzetközi uzus ellenére a *kiállitás terén ki nem állitott* lovakkal megjelenni s ekként a kiállitók lovaival vetekedni. A vidékről feljövő kiállitóknak vasuti s egyéb vitelbéri költségei vannak, 10 frt beiratkozási dijt s azonkivül az eladott lovak árának 2%-át kell befizetniök. Nevezett czég ellenben p. 20 lovat állit ki, melyeket azonban talán nem is szándékozik eladni. De a mellékistállóban néha 200 lovat is tartogat, — ezek az eladásra szánt lovak — melyekre természetesen a kiállitási dij s a százalék ki nem vethető. Könnyen versenyezhet tehát bármelyik kiállitóval is!

Czélszerünek bizonyulna az az intézkedés is, hogy a hátas és kocsilovak dijazása ne lenne bizonyos korhoz kötve, mert minden szakember előtt bizonyára nagyobb érdem, egy teljesen ép, egészséges, 12—15 éves koru lovat kiállitani, mint egy 6—7 évest, mely még semmiféle szolgálatot nem tett. — Egyáltalában semmi sincs oly nagy hátrányára a lókiállitásnak, mint a dijazásnak bizonyos korhoz való kötése, attól való függővé tétele!

Ez természetesen nem vonatkozik a kategóriákba osztályozott s a dijazásra kijelölt lóanyagra, hanem csakis az ugynevezett «használati» lovakra.

Fentemlitett intézkedés szigoru keresztülvitelének esetében a közönségben lassankint az a meggyőződés verne gyökeret, hogy minden ló, mely a hetedik évet már elérte, azontul csak «rosznak» tekintendő, mi pedig a valósággal szembetünő ellentétet képezne.

Jó befolyást gyakorolna az országos lótenyésztésre az az intézkedés is, mely szerint egyes kiválóbb tenyésztők és ménesmesterek, — ugy a mint ez Angliában és Francziaországban divatban van — a kiállitás eredményéhez képest elismerő okmányokkal tüntettetnének ki, valamint az is, hogy a társulat igazgatósága minden általa rendezett lókiállitás eredményét hivatalosan közölné egyaránt a fővárosi, mint a legolvasottabb külföldi lapokban is.

Anglia ez évi költségvetése.

London, április 25.

A legügyesebb pénzügyminiszter sem tehet többet, mint a mennyit a lehetőség megenged, s ha a bevételek a várakozásnak meg nem felelnek, vagy ha a nép adóképessége fogyni kezd, akkor minden angol kincstári kanczellárra szomoru idők szoktak bekövetkezni, mert ilyenkor gyakorlati politikát kell követnie. Számára nincsenek pénzügyi müveletek, sem póthitelek, szóval semmiféle mesterfogások. Neki, mint ezt Gladstone tegnap este számon megjegyzé, minden penny kiadásért egy penny bevételt kell teremtenie. Ez minden jelenlegi angol pénzügyi gazdálkodásnak alfája és omegája. Mindenki emlékszik még Gladstone-nak 1859. és 1874-ki geniális költségvetésére; e költségvetésben nagy bevételi többletek, jelentékeny szaporulatok, sőt a nép jólétének fokozottsága szerepeltek, s e körülményekből Gladstone a legnagyobb hasznot tudta huzni s azokat Nagybritánnia összes pénzügyi gazdálkodásában való legnagyobbszerü reformokká tudta átváltoztatni.

Ma azonban a pénzügyminiszternek ily terveket egészen mellőznie kell, legnagyobb bevételi forrása, a szeszes italok adója megfejthetetlen módon cserben hagyja, s jelenleg alig volna lehetséges, hogy Angolország egy 18 millió dollárnyi «Alabama-adósságtól» mint azt egykor Lowe diadalmasan hangoztatta, egy év alatt megszabaduljon. Bármennyire örüljenek is az erkölcshirdetők annak, hogy a szeszes italok fogyasztása Angolországban csökken, a pénzügyminiszter azt más szempontból tekinti s benne az, hogy a nép a szeszes italok élvezésétől mindinkább tartózkodik, az örvendetessel ellenkező érzeményt kelt. A szeszes italok-adója fejében járó bevételek csökkenésének okát, mint Gladstone is elismerte, még sem lehet határozottan megállapitani; a munkás osztályok csekélyebb keresete nem okozhatja, mert a fizetések nagyobbak s a munkaidő hosszabb; s a munkás népnek szaporodó postatakarékpénztári betétei is azt bizonyitják, hogy a munkások most sem keresnek kevesebbet mint azelőtt; a kávénak és kakaónak behozatalából nem lehet azt következtetni, hogy a szeszes italokat e két fogyasztási czikkel helyettesitik; s igy magyarázatul csakis a szeszes italok fogyasztásának pozitiv csökkenése szolgálhatna. Szemben a költségvetés óriási számaival, a roppant összegekkel, melyekkel az angol nép az államnak évenkint adózni köteles, Gladstone csak azzal tudta hallgatóit vigasztalni, hogy a franczia költségvetés még sulyosabb s 120 millió fontra rug, mig ellenben Angolország 85 millióval megelégszik. Mint már emlittetett, Gladstone tegnapi költségvetési beszédjében keveset elmélkedett, mindamellett három irányszabályt állitott föl minden pénzügyminiszter részére. Az emlitett szabályok ezek: először: Minden teher elviselésére, mely valakire rovatott, mindig elegendő, vagy elegendőnél is több eszköznek kell rendelkezésre állni; másodszor: a béke és jólét idejében az államadósságot apasztani kell s végre az állami kiadásokat általában jelentékenyen csökkenteni kell.

A költségvetés tulajdonképeni tételeire áttérve, a következőket adta elő a pénzügyminiszter: Az utolsó év kiadásai, melyek 86,190,000 font sterlingben voltak előirányozva, csak 85.472,000 font sterlinget emésztettek fel, s igy 718,000 font sterling megtakarittatott, de a kiadás az 1880/81-diki évvel szemben mégis 2.365,000 font sterling többletet mutat. E többlet nagyobb részét a délafrikai fokozott kiadások okozták, melyek 3.842,000 font sterlinget tettek ki. A fönt kimutatott 85.472,000 font sterlingre rugó kiadásokkal szemben az évi bevételek 85.822,000 font sterlinget tettek, vagyis 350,000 font sterlinggel többet, mint a mekkora a kiadás volt. Gladstone ezután a bevételek részletezésébe bocsátkozott, s kimutatta, hogy mig majd valamennyi adó az előirányzatokkal szemben kevesebbet jövedelmezett, csak a jövedelmi adó képezett kivételt. A posta- és távirda-igazgatóságok bevételei szaporodtak. Legrészletesebben a söradót ismertette, mely az egykori szörpadóból keletkezett. Ez az adó 8.000,000 font sterlingről 5.800,000 font sterlingre esett, a csökkenés tehát nagyobb, mint az előző években volt. Gladstone a bevételek csökkenésére vonatkozó föntebb már érintett theoriákat mind a szeszes-italok adójára alapitotta. Tény, hogy mig ez az adó 1874-ben 31.000,000 font sterlingre növekedett, mig ellenben 1867-ben csak 23,000,000 ft. strget tett, addig 1881/82-ben ismét csak 28.440,000 font strgre rugott: a borvám az 1874-dik évi 171,000 font sterlinggel szemben 1881-ben szintén 136,000 font sterlingre csökkent. 1867-ben a bevételek 37½ százalékát a szeszes italokra kivetett adó szolgáltatta, 1874-ben e forrásból 51 százalék folyt be, de az utolsó évben e viszony ismét 46½ százalékra esett. A postatakarékpénztári betétek az utolsó évben 3.189,000 font sterlingre rugtak. Az államadósságot illetőleg kijelentette Gladstone, hogy az 1881. márczius 31-dikén 770.325,000 font sterlingre rugott, mig 1882. április 1-én csak 763.166,000 font sterlingre rugott, vagyis 7.159,000 font sterling csökkenést mutatott. E pontnál Gladstone azt a reményt fejezte ki, hogy hivataloskodásának idejében talán mégis csak lesz még abban a helyzetben, hogy az államadósság egy részét évi törlesztésekké átváltoztatja. A főkiadások a következők: az államadósság kamatai 31.414,672 font sterling, hadsereg 15.458,000 font sterling, indiai hadsereg 1.000,000 font sterling, flotta 10 millió 482,201 font sterling, állami hivatalnokok 16 mill. 502,729 font sterling, vám- és adóhivatalnokok 2.900,977 font sterling, postahivatalnokok 3.743,000 font sterling, távirdák 1.435,298 font sterling; és kisebb kiadások. Összesen 84.250,000 font sterling. Ehhez járulnak még a különös kiadások, mint az Irországban teljesitett rendkivüli szolgálatokért, a mi 430,000 font sterlinggel többet vett igénybe mint rendes időkben. A bevételeket Gladstone következőképen becsülte: vámok, szeszes italok, jövedelmi adó és bélyegek 69.850,000 font sterling, postai távirdai és más bevételek 14.595,000 font sterling, mihez még néhány más tétel jön, ugy hogy az összes bevételek 84.935,000 font sterlingre rugnának, a mi 305,000 font sterling többletet eredményezne. Ha a költségvetés számadatai kedvezőbben alakultak volna, akkor Gladstone a beligazgatásban nagy reformokat szándékozott volna keresztülvinni; ez azonban nem történt s igy a kormány csak a közutak föntartási pótlékokra vonatkozólag tervez némi könnyitéseket a grófságok részére. A vámilletékek beszüntetése óta a helyi igazgatás jelentékenyen megnehezittetett, s a kormány 250,000 font sterlinggel akar hozzájárulni. E czélból Gladstone azt inditványozza, hogy a négy- és kétkerekü kocsik után járó adó felemeltessék (2 font sterlingről 3 font sterlingre és 15 shillingről 21 shillingre). Ezen az uton 562,000 font sterlingre rugó többletet remél a jövő évre elérni. Igy tehát Gladstone utolsó költségvetésének összes eredménye a kocsi-vámnak minimális vámfelemelésből áll. Valóban csekély és szerény eredmény.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Uj magyar hajó tengerre bocsátása. Glasgowból veszszük ma a következő sürgönyt: Ma egy pompás uj csavargőzös «Jókai» lett a Dumbartoni hajógyárból vizre bocsátva. Ez a legujabb találmányok alapján épitett hajó az »Adria« magyar tengeri hajózási társaság részére készült és testvérhajója a nem rég vizrebocsátott «Tibor» gőzösnek. «Jókai» vizrebocsátása remekül sikerült, fedélzetén igen előkelő társaságot vitt. A vizrebocsátás pillanatában a gőzös *Burell* Jesszie kisasszony által «Jókai»-ra kereszteltetett.

A budapest-zimonyi vasut épitése már annyira előhaladt, hogy Szabadkától Kiskörösig véglegesen lerakott vágányokon a tehervonatok közlekednek. A vidék lakossága állomásról állomásra ünnepélyeket rendez az első vonat megérkezte alkalmával. Ilyen ünnepélyt rendez e hó 6-án Kiskőrös városa, a mikor a tehervonat egészen az állomásra ér. A város a kir. felügyelőséget, az épitészeti fővállalatot és a kisajátitási jogbiztosokat táviratilag hitta meg Budapestről az ünnepélyre. Innen dr. *Szlávy* Olivér utazik le a meghivottak nevében. Az egész vonalon óriási lelkesedés tapasztalható a budapest-zimonyi vasut iránt s várva-várják, hogy a közforgalomnak átadassék. A fővállalat mindent elkövet, hogy a vonal Szabadkáig, a kiskőrös-kalocsai szárnyvonallal együtt a kikötött határidőig ez év október 15-én átadható legyen. E vonalon a kisajátitásra kiegyezett összes érdekeltek kifizettettek, csupán a Drasche téglagyár, Soroksár község, Földváry Móriczné és Strassburger Mátyás nem egyeztek ki az egész budapest-szabadkai s kiskőrös-kalocsai vonalon, a kiknek javára azonban a biztositék le van téve, a biróságok pedig a kártalanitás kérdésében első fokulag már határoztak. Tekintettel a rövid határidőre, mi a fővállalat rendelkezésére állott, ugy az épités, mint a kisajátitás munkálatai magyar vasutaknál még nem tapasztalt gyors előhaladást mutatnak s e mellett nagyobb kellemetlenségek nélkül folytak le.

Osztrák államvasut. *Linder* vezérigazgatósági helyettesnek Párisban való időzése meg fog hosszabbittatni, miután azzal van megbizva, hogy az osztrák államvasut párisi bizottságával és a magyar kormánynyal kötött előleges szerződést dolgozza át s a szükséges alapszabályváltoztatásokat kidolgozza. Ambár a szerződés aláirásának határidejéül junius vége van kitüzve, mindazonáltal remélik, hogy az ügy korábban is be fog fejeztetni. Arról a tervről, hogy a május 19-ki közgyülés előtt egy rendkivüli közgyülés tartassék, melyben az igazgatóság a szerződés megkötésére felhatalmaztatnék, lemondtak, mivel az igazgatóságnak az alapszabályok értelmében ily meghatalmazásra szükség nincs. Igy tehát az osztrák államvasut igazgatósága és a magyar kormány közt a közgyülés jóváhagyásának fentartásával előbb fog megköttetni, és csak akkor fog a közgyülés egybehivatni, hogy a szerződést ratifikálja. E rendkivüli közgyülés valószinüleg junius első felében fogják megtartani.

A budapest-pécsi vasut vonalán Nagy-Tétény község a 83—85 szelvény közti áteresz áthelyezéseért folyamodott. A közmunka és közlekedésügyi m. kir. miniszter a tárgyalást *Szumrák* Pál középitési felügyelő vezetése alatt a f. évi május hó 15-re tüzte ki.

A korinthusi szoros. Május 5-én kezdik meg ünnepélyesen a korinthusi szoros átvágását. A görög kormány reméli, hogy a piraeusi tengeri kereskedelem ez által az uj vizi ut által jelentékeny lendületet nyer. Fiumének és Triesztnek annyiban lesz részük ama előnyökben, melyeket e viziut nyujtani fog, a mennyiben elkészülte után a Fiuméből vagy Triesztből Athénba, Szalonikiba, Szmirnába és Konstantinápolyba való út 35 tengeri mértfölddel rövidebb lesz. A korinthusi szoros, mely tudvalevőleg a korinthusi öblöt az eginai öböllel fogja összekötni, Uj-Korinthustól északra kezdődik s Kalmakitól délre az eginai öbölbe ömlik. *Türr* István tábornok a csatorna engedményese, reméli, hogy a nehéz munkát, melynek keresztülvitelét eleinte öt évre tették, ujabb felvételek szerint három év alatt fogják befejezni.

Rudabányai agyag. A budapesti állami vegykisérleti állomás a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium rendelete folytán megvizsgálta a miskolczi kereskedelmi kamara által beküldött, Rudabánya község határában talált két agyagpróbát és e vizsgálatának eredménye a következő: 1. Veres agyag. Kovasav 37·656%. Vasoxyd 18·333%. Aluminiumoxyd 27.911%. Mészoxyd 3·106%. Magnesiumoxyd 1·748%. Alkaliak 1.012%. Szénsav 2·405%. Viz 3·103%. Szerves anyag 4·376%. Összesen 99·650%. Ez agyag szine inkább barnás és ama testekhez sorolható, melyek angol veres, veres bolus, égetett oker stb. nevek alatt ismeretesek. Iszapolás, azaz a durvább, kavicsos részek eltávolitása által e rudabányai «veres agyagból» használható veres barna festőanyagot lehet nyerni. 2. Szürke agyag. Kovasav 51·245%. Timföld és vas 32·569%. Mészoxyd 5·411%. Magnesiumoxyd 1·915%. Alkaliak 3·131%. Szénsav 4·553%. Chlor 0.249%. Viz 0.493%. Szerves anyag 0.377%. Összesen 99.943%. Ez agyag szine zöldes szürke, hevitésnél barnul. Iszapolás után közönséges cserépedények készitésére talán alkalmas lesz.

SORSOLÁS.

— **A Keglevich-féle sorsjegyek** május 1-én Budapesten tartott huzása alkalmával nyert **10,000** frtot p. p. a 26,620-ik számu sorsjegy; **1500** frtot p. p. 27,799 sz.; **500** frtot pengő pénzben 41584 és 43041 sz.; **200** frtot p. p. 14164, 31252 és 43581 sz.; **100** frtot p. p. 6763, 8545, 25690, 48460 és 48972 sz.; **50** frtot p. p. 10721, 17973, 18145, 37654, 59549 és 66179 sz.; **30** frtot p. p. 22231, 32413, 32756, 37595, 43071, 46591, 46660, 46890, 55667 és 58564 sz. A következőkben felsorolt 1572 sorsjegyre egyenkint **10** frt nyeremény esik pengő pénzben: 33 65 104 144 199 230 235 258 291 305 336 430 446 516 599 658 762 788 847 902 923 940 998 **1**035 146 177 181 193 238 248 305 308 431 514 557 560 580 654 708 748 781 785 827 846 861 899 997 **2**023 073 136 254 257 264 279 354 433 499 593 644 672 697 706 776 864 916 917 930 933 **3**026 074 094 118 137 170 703 705 894 905 949 974 **4**048 162 163 307 356 360 375 433 479 660 707 750 790 816 849 851 891 909 **5**080 176 206 270 277 279 281 294 442 463 565 613 630 635 654 690 879 894 **6**012 052 056 125 178 288 332 346 387 424 425 459 506 538 544 634 703 705 768 797 869 880 881 **7**007 135 170 192 204 205 217 260 282 368 415 438 551 596 612 614 621 630 653 721 758 799 828 867 882 914 915 994 **8**074 104 130 208 266 473 485 492 498 522 728 767 793 806 812 824 827 841 881 914 929 968 995 **9**013 067 113 142 157 189 286 326 496 513 529 531 532 578 624 655 663 704 723 750 754 818 822 850 922 **10**039 102 148 150 168 213 214 309 344 363 370 380 596 670 694 738 747 765 780 792 931 968 **11**030 059 064 107 179 186 237 267 375 407 435 470 475 480 495 559 608 622 812 821 893 919 934 986 988 **12**032 077 110 369 464 530 564 567 676 707 733 745 754 918 952 **13**103 151 219 224 285 318 378 431 470 501 517 533 554 569 573 588 775 807 875 907 968 **14**015 021 087 131 177 231 392 409 424 426 438 453 531 582 609 612 635 686 701 704 814 846 862 890 915 931 953 994 **15**004 140 166 167 187 268 278 314 332 341 350 352 353 358 463 484 487 488 605 636 655 675 719 747 786 840 898 900 909 973 **16**023 045 064 113 121 234 252 378 379 404 433 448 511 543 558 577 692 773 950 **17**041 093 161 203 224 307 327 375 396 430 459 617 626 723 738 858 897 952 961 998 **18**000 006 044 052 054 110 117 240 298 309 389 433 463 506 523 609 729 749 793 831 872 886 913 **19**045 071 103 115 140 188 190 224 279 448 481 499 568 623 625 705 743 787 789 795 836 879 944 946 961 **20**028 032 144 218 222 522 595 670 716 724 734 797 806 831 832 998 **21**132 239 361 370 378 408 434 440 494 529 563 690 734 798 819 842 863 865 873 **22**019 028 035 046 074 271 274 285 287 306 357 398 435 452 480 526 563 686 757 792 847 875 878 980 986 **23**002 077 128 225 279 330 343 359 404 428 437 441 454 460 465 494 563 573 576 578 594 680 777 823 833 876 952 **24**081 109 110 152 169 198 224 354 544 630 657 678 682 786 799 807 816 824 839 859 899 908 943 950 954 **25**083 091 094 195 222 285 292 302 327 337 491 538 563 588 627 643 649 680 696 735 762 805 816 828 832 843 924 925 968 970 972 **26**017 100 106 145 197 214 221 266 273 274 335 444 528 542 580 635 699 743 776 790 794 882 885 961 **27**017 018 028 053 098 153 154 174 185 198 216 276 311 312 325 337 426 478 497 561 639 731 813 822 939 **28**009 078 107 133 137 140 164 167 193 194 212 246 256 261 273 360 408 427 432 449 484 542 566 599 609 739 762 768 786 805 893 969 984 999 **29**011 030 074 159 170 255 270 318 509 549 603 625 693 742 745 795 854 949 **30**015 124 149 183 187 364 422 476 485 518 620 629 654 680 704 773 775 833 923 935 969 **31**013 086 186 263 285 344 406 452 570 727 744 762 779 787 826 918 937 964 **32**038 065 092 109 119 172 176 177 264 274 345 372 524 609 658 716 728 781 782 864 **33**128 144 192 203 283 356 360 369 499 624 897 933 966 **34**009 046 050 054 064 066 119 134 146 152 216 220 226 231 273 284 417 458 548 644 652 782 832 865 871 938 948 980 **35**010 036 058 061 151 272 402 410 414 471 486 498 518 563 678 825 827 860 931 935 949 966 971 976 **36**128 168 293 307 351 397 427 448 466 501 557 569 615 635 646 657 690 722 772 830 897 920 923 931 994 **37**017 022 023 078 083 109 156 227 244 264 314 362 391 502 510 513 529 535 546 626 633 672 708 741 779 801 804 824 840 843 897 998 **38**011 085 179 326 329 342 455 469 483 488 494 519 545 578 610 621 636 688 799 894 899 955 956 **39**006 063 087 159 235 238 385 479 486 626 687 704 715 751 762 881 938 960 **40**017 050 108 112 215 230 270 273 278 288 330 338 365 398 469 530 593 650 723 743 796 808 862 900 910 912 916 973 990 **41**011 069 091 204 207 290 381 470 637 759 762 783 791 816 901 915 936 **42**012 923 048 060 086 116 183 256 257 259 307 361 442 469 498 523 534 549 567 640 729 769 842 850 905 932 993 **43**087 147 197 219 240 483 504 561 612 621 680 727 768 791 794 852 863 866 932 960 998 **44**038 042 067 085 109 156 222 226 295 522 598 718 750 784 799 854 867 901 959 990 **45**021 034 119 120 156 201 212 219 302 303 306 322 335 371 382 395 418 455 458 501 509 534 555 588 607 718 758 801 816 860 922 949 953 956 978 **46**028 031 164 223 265 304 316 386 441 471 509 511 587 672 714 790 794 901 929 967 **47**025 097 146 193 210 214 303 305 338 347 352 391 396 397 475 542 610 652 681 694 733 735 747 783 796 847 881 963 968 977 980 986 991 **48**002 046 076 131 165 225 300 349 503 524 542 643 681 769 781 804 835 896 956 **49**037 045 070 137 195 246 278 295 333 397 400 420 440 463 519 531 563 582 636 687 708 714 720 732 744 755 762 926 956 958 **50**070 173 179 196 221 274 311 317 342 356 384 395 309 419 538 577 579 642 644 651 668 678 688 695 784 836 853 855 936 **51**068 082 091 111 124 153 203 297 363 376 416 477 507 544 563 595 663 703 737 742 789 989 **52**026 053 106 150 248 271 300 400 405 407 552 676 610 616 657 699 770 794 849 998 **53**094 236 333 354 460 498 513 538 657 669 678 694 732 805 928 931 950 981 **54**062 137 154 160 208 216 224 257 310 316 373 447 569 636 681 694 749 898 900 948 949 962 **55**002 078 114 116 138 211 239 271 274 278 325 356 391 396 445 453 455 475 538 548 642 649 688 745 766 801 926 960 **56**031 180 191 212 296 344 387 396 476 507 575 587 594 689 696 703 767 907 927 931 **57**322 330 410 506 520 552 573 710 716 766 814 842 908 910 935 968 974 **58**013 039 044 066 110 120 146 193 210 334 345 360 383 425 479 513 524 548 573 590 626 648 827 904 968 **59**005 021 033 143 165 204 272 406 413 419 435 453 459 580 643 648 650 693 780 816 868 924 953 976 982 **60**088 169 184 227 397 405 406 419 434 439 516 519 579 581 605 666 743 799 880 953 958 **61**025 069 133 139 164 171 181 182 252 255 276 305 395 417 437 575 588 630 649 659 662 670 706 741 766 874 891 926 952 978 **62**021 046 063 112 113 129 131 169 173 175 202 223 228 244 261 283 342 354 428 452 454 460 461 468 511 517 608 611 634 653 655 659 687 849 886 896 **63**008 019 072 116 120 138 139 142 177 295 310 322 336 356 366 388 404 468 473 516 542 548 584 646 723 746 825 832 895 900 945 951 961 991 **64**091 116 152 154 197 235 272 335 347 359 366 382 512 565 586 648 694 711 828 903 **65**014 054 090 190 270 324 430 451 461 464 480 571 629 664 693 703 733 783 850 878 912 921 937 964 **66**007 033 054 056 098 129 170 192 198 362 388 399 484 528 705 750 774 797 818 872 875. E nyeremények kifizetése 6¼% levonása mellett augusztus 1-ével kezdődik Budapesten Wodiáner Albertnél és Bécsben Wodianer Móricznál. — Legközelebbi huzás 1883-ki május 1-én tesz.

— **Laibachi sorsjegyek.** Az 1882. május 2-ikán Laibachban megejtett huzás alkalmával nyertek: **20,000** forintot az 53,537. sz. **1500** frtot: 30,675. sz. **500** frtot 7325 és 24,813. számok; **30** forintot a következő számok: 1749 2524 2987 3848 5555 7244 7280 7462 8284 8327 8575 9132 10836 10868 11146 11837 11869 12466 12910 13562 13610 14371 14542 14811 15378 15869 16055 16649 17086 17682 17751 18070 18077 18191 19545 20452 20533 21205 21730 21966 22461 23407 25077 25223 27220 27527 27653 28845 29492 29732 29820 31247 31542 31615 31678 31933 33469 34069 34131 34379 35035 35222 36037 36344 37095 37255 37289 38025 38161 38182 38819 39189 39396 39448 40100 40177 40501 41072 41264 42593 43730 44580 45444 47651 48715 48771 49586 50734 50926 51429 51890 54000 54260 54626 55556 55778 56165 56333 56803 67248 57843 58475 60137 60140 64414 64456 64824 65183 66022 66650 67279 67744 68062 71157 71195 73818. A kifizetés 15% nyereményadó levonásával 1882. november 2-ikán veszi kezdetét. A legközelebbi huzás 1882. szeptember 2-ikán lesz.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **Községi kölcsön konverziója.** Az Arad városi 1,030,000 frtos kölcsönből még fennálló 955,957 frt 33 krnak konvertálása, illetve hosszabb törlesztési időre felosztása s kikerekitése iránt az aradi polgármester a kölcsönt adó bécsi osztrák földhitelintézetet megkeresvén, ez intézet a konvertálásra késznek nyilatkozott olyként, hogy a tőkehátralékot készpénzben fizetendő 44,000 frttal kiegésziti egy millió frtra, mely 1882. évi julius hó 1-től 50 év alatt 5¾%-tóli kamattal lenne visszafizetendő. A törlesztési részletek évenkint 57,000 frtra rugnak: miután pedig most évenkint 67,850 frtot fizet Arad város törlesztésre évenkint, ez ajánlat elfogadása esetén 10,350 frttal kevesebb fizettetnék s igy évenkint a város terhei, daczára annak, hogy 44,000 frt készpénzt kapna, melyből a védgátak hátralévő részei kiépitésének összes költségeit fedezhetné, 10,350 frttal kevesbednének.

** **Az odesszai piaczról.** Az odesszai osztrák-magyar főkonzul április havi jelentése szerint az odesszai *gabnapiaczot* jelenleg magas árak és tetemes szállitmányok jellemzik, mely két körülmény rendes viszonyok között egymást kizárja. A külföldi piaczokon mult hó elejétől észlelhető mérsékelt árak a készletek tulajdonosait nem birták engedményekre, a miért az itteni kiviteli kereskedők, daczára a kedvező váltóárfolyamnak és szállitási dijaknak, müveleteikben igen óvatosan jártak el, egyedül elébb kibérelt és ide érkezett gőzösök megrakására, vagy a külföld irányában vállalt kötelezettségek teljesitésére szoritkozván. A külföldről érkező hirek folytán egynehány alkukötés mégis jött létre, legnagyobb volt a kereslet a tengeri után. Atalában uralkodó a nézet, hogy a szállitmányok által mindinkább gyarapodó gabonakészlet folytán az árak csökkenni fognak. A jelenlegi gobona-árak a következők: *buza*: R. (1 papiros rubel jelenleg körülbelül 1 frt 21½ kr.) 1.18—1.54; *rozs*: R. 0.88—0.93; *tengeri*: R. 0.80—0.82; *árpa*: R. 0.68—0.74; *zab*: R. 0.70—0.80; *lenmag*: R. 1.35—1.55 *pudonkint*, (1 pud = 16·38 kgr.) Az itteni váltóárfolyamban, mely márcziusban igen alászállott, (London R. 10, Páris 253½ fr.) némi javulás vehető észre. A *tengeri vitelbérek* most ismét emelkedőben vannak, mi az Azov- és Dunavidékek nagy keresletének tulajdonitandó, az ott fizetett vitelbérek nagy vonzerővel birván. A szállitási dijak ezek: a faggyunak tonnája (angol kereskedelmi sulymérték szerint 1 ton = 1014·72 kgr.) Angliába és a kontinensre 25—26 shilling, a középtengerre 2¼—2½ frank chargeonkint (1 charge = 146·7 kgr.); az utóbbira nézve a kereslet nagyobb. Ugy vélik, hogy a jelentékeny gabonaszállitmányok folytán a vitelbér emelkedni fog. Egyébiránt megjegyzendő, hogy ezt illetőleg csaknem kizárólag a gőzösök jönnek tekintetbe, habár az utolsó időben valamennyi Konstantinápolyban levő s rendelkezésre álló vitorlás Azovba indult el.

** **A budapesti kereskedelmi és iparkamara** a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium részéről azt az értesitést vette, hogy a *görög kormány* ez évi április elejétől fogva a *beviteli vámokat* 10%-al felemelte. Ugyancsak a nevezett kamara tudomására hozza az érdekelt köröknek, hogy a nevezett miniszterium által a határon behozandó *állati termények fertőztelenitése* és a fertőztelenitésért felszámitandó dijak tárgyában kibocsátott rendelet, valamint a *juhok megbélyegzése* tárgyában április hó 22-én kibocsátott körirat a kamara irodájában (Mária-Valéria-utcza, uj tőzsde-épület) a délelőtti hivatalos órákban megtekinthető.

** **Amerikai nemzeti bankok.** Amerika és Angolország üzleti köreiben nagy felháborodást okoz ama mozgalomnak folytonos gyarapodása, mely 300 amerikai nemzeti bank szabadalmának meghosszabbitása ellen irányul. E bankoknak együttesen 70 millió dollárt képviselő bankjegyük van forgalomban s kinlevő kölcsöneik 150 millióra rugnak. Ha rövid idő alatt törvényt nem hoznak, mely a szabadalom meghosszabbitását elrendeli, akkor a bankjegyeket a forgalomból visszavonni s a kölcsönöket felmondani kell. Ily rendszabálynak azonban nemcsak Amerikára, hanem Európára nézve is a legsulyosabb következményei volnának, mivel az óriási gabonakészleteknél fogva, melyeket a chicagói üzérek összehalmoztak, Amerika abban a helyzetben van, hogy szükség esetén a már annyira csökkentett európai aranykészletekre még nagyobb nyomást gyakorolhat; ha azonban az amerikai bankjegyforgalom hirtelen egy egész ötöddel alábbszállittatnék, akkor az aranyhozatalnak Európából, még pedig nagy mértékben való fokozása elkerülhetlen volna.

** **A beszterczebányai takarékpénztár** forgalmi kimutatása az 1882. évi áprilishavában. *Bevétel*: Pénzkészlet április 1-én 31.750 frt 15 kr. Betétek 31·929 frt 78 kr. Váltóleszámitolások 160.884 frt 33 kr. Váltóleszámitolási kamatok 3404 frt 12 kr. Jelzálog-kölcsönök 7666 frt. Jelzálog-kölcsön kamatok 6189 frt 20 kr. Előlegek 8990 frt. Előlegek kamatai 2481 frt 62 kr. Értékpapirok 24.661 frt 75 kr. Értékpapirok kamatai 358 frt. Folyó számlák 126.346 frt 32 kr. Összesen 404.661 frt 27 kr. *Kiadás*: Betétek 32.052 frt 97 kr. Betétek kamatai 186 frt 60 kr. Váltóleszámitolások 173.519 frt 15 kr. Váltóleszámitolási kamatok 264 frt 94 kr. Jelzálogkölcsönök 300 frt. Előlegek 22.891 frt. Értékpapirok 74 frt 92 kr. Értékpapirok kamatai 2 frt 18 kr. Adók 6 frt 40 kr. Folyó számlák 166.255 frt 66 kr. Pénzkészlet április 30-án 9107 frt 45 kr. Összesen 404.661 frt 27 kr.

** **Fizetésképtelenségek.** A bécsi Kreditorenverein következő fizetésképtelenségekről tesz jelentést: *Markus* Adolf czipész Székesfehérvárott, Brunner és Feinblatt kereskedői czég Galaczban, Frei Lipót kézmüáru kereskedő Bécsben, Tolentino Guglielmo kereskedő Spalatóban.

Magyarországi kereskedelmi czégek.

Kivonat a «Központi Értesitő» 31-ik számából.

I.

CZÉGBEJEGYZÉSEK.

a) **Egyéni czégek.** *Veber* Ferencz füszer és vaskereskedő Pécsett, bej. u. o. márcz. 28. *Böbel* Nándor nagykereskedő Szombathelyen, Böbel Nándorné, szül. Egle Jozefa hatezer frt. hozománya és kétezer frt. hitbére, bej. u. o. márcz. 31. — *Blumenstein* Mór, likőr, rum és eczetgyáros Érsekujvártt, az eddigi kereskedői minőség kitörlése mellett az uj kereskedői minőség bej. Nyitrán márcz. 9. — *Kániczer* Béla vegyeskereskedő Kölesd, bejegy. Szegszárdon márcz. 3. — Moritz *Messinger* rőfösáru kereskedő Pozsonyban Messinger Móricz neje és született Deutsch Róza részére 5500 frtnyi hozomány és 1750 forint hitbér, bej. u. o. ápril 6. — Carl *Hackenberger* senior, burgonya, keményitő, szörp, czukorgyár és pálinkaégetés tulajdonosa Pozsonyban, bej. u. o. ápril 6. — *Rosenthal* Mór vegyesárukereskedő Mező-Kovácsházán, bej. Szegeden, márczius 30. — Jakob *Hilwert* vegyesáru-kereskedő Nagy-Ugróczon, bej. Ar.-Maróthon márcz. 3. — *Grünwald* Lipót füszer- és vegyesáru-kereskedő Kovácsiban, bej. Ar.-Maróthon febr. 5. — *Engel* Armin vegyesáru-kereskedő Kis-Járóban, bej. Ar.-Maróthon febr. 23. — *Klein* Armin vegyesáru-kereskedő Körmöczbányán, bej. Ar.-Maróthon márcz. 9. — *Berger* Samu füszerkereskedő Kis-Kálnán, bej. Ar.-Maróthon márcz. 17. — *Léderer* Márton vegyesárukeresk. Elesden Friedmann Zsófiának 4000 frtnyi hozománya és 1500 frt hitbére bej. Nagy-Váradon márcz. 21. — *Márkovics* Ignácz vegyeskereskedő Tornán, bej. Kassán, márcz. 15.

b) **Társas czégek**: *Első magyar máriavölgyi palabányatársaság Fischer József és fia* (Fischer József és Fischer Zsigmond) Mária-völgy, bej. Pozsonyban márcz. 30. — *Turóczi kereskedelmi és hitelintézet* Turócz-Szt.-Mártonban, Friedmann Simon, Glücksthal Jónás, Ujhelyi Attila és Perl Zsigmond helyett Friedmann Gyula, Bénay Nándor, Schulz Lajos és Trosztler Vilmos uj igazgatósági tagoknak ezen minősége és czimaláirási jogosultsága bej. Beszterczebányán márcz. 18. — *Consumverein in Orsova, registrirte Genossenschaft mit beschränkter Haftung* Orsován. E czégnek az 1881. évi febr. 20-án tartott közgyülés határozata alapján felszámolása elrendeltetett s e felszámolás bej. Karánsebesen 1881 évi október 8. — *Wolf* Joel fiai (Wolf Károly és Wolf Miksa) rőföskereskedők Győrött bej. u. o. febr. 21. — *Reiss* Simon és fia (Reisz Simon és Reisz Mihály) gabonakereskedők Győrött bej. u. o. márcz. 10. — *Győri gőzhajózási részvénytávsaság* Győrött, bej. u. o. márcz. 18. — *Győri kereskedelmi bank* Győrött Prágay Károly helyett Wotlitz Károly uj igazgatósági tag ebbeli minősége bej. u. o. márcz. 10. — *Győrvárosi és megyei önsegélyző egyleti szövetkezet.* Győrött Opitz Ferencz és dr. Beliczay Elek helyett Fügi Ágoston és Arany Ignácz igazgató választmányi uj tagok ebbeli minősége bej. u. o. márcz. 29.

II.

CZEGTÖRLÉSEK.

a) **Egyéni czégek**: *Blauhorn* Mihály J. Pécsett tör. u. o. márcz. 28. — *Testory* Antal Budapesten, czégnek, «cs. kir. szab. lámpa- és érczáru-gyáros» minősége megszünven, ennek törlése bej. u. o. márcz. 27. — *Pap* Antal vegyesárukereskedő Erzsébetvárosban tör. u. o. ápr. 5.

b) **Társas czégek**: *Első magyar máriavölgyi palabányatársaság Fischer & Haybeck* Máriavölgyön, tör. Pozsonyban márcz. 30.— *Heller & Hertzka* Beszterczebányán, tör. u. o. márcz. 24. — *Adler G. és társa* Kolozsvártt, e czég a társas czégek jegyzékéből töröltetik, minthogy azonban az üzletet Nussbaum Mayer névszerinti czég alatt folytatandja, e néven az egyéni czégjegyzékbe bevezettetett u. o. márcz. 28. — *Opitz* Ferencz Győrött, e czég ifj. Opitz Ferencz halála folytán Müller Károlyra menvén át, a társas czégjegyzékből töröltetik s az egyéni czégjegyzékkel bej. u. o. márcz. 29. — *Reiss testvérek* Győrött tör. u. o. márcz. 10.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

Május 4-én.

Gabonatőzsde.

A buzaüzlet iránya ma ismét szilárd alakot öltött. A kinálat ma is gyenge maradt, ellenben malmaink meglehetősen élénk vételkedvet tanusitottak, mi által a forgalom ismét nagyobb terjedelmet nyert és mintegy 15,000 mm. adatott el, mi közben az árak általán 5—10 krral emelkedtek mmázsánkint. — *Tengeri* nagyon szilárd irányban mozgott és pár krajczárral drágábban is fizettetett. — Egyéb gabonanemek csekély forgalom mellett ugy árban, mint irányban teljesen változatlanok. — Eladatott:

Buza: *Tiszavidéki* 200 mm. 76.7 k. 12.75 frt pótlékos, 200 mm. 75.2 k. 12.70 frt, 300 mm. 75.1 k. 12.65 frt, 200 mm. 75 k. 12.70 frt, mind három hóra.

Budapestvidéki 300 mm. 77 k. 12.50 frt, 200 mm. 74.5 k. 12.35 frt, 100 mm. 73.4 k. 12.35 frt, mind három hóra.

Bajai 2100 mm. 72.8 k. 12.25 frt, 1500 mm. 72.6 k. 12.25 frt, mindkettő három hóra.

Zentai 2700 mm. 74 k. 12.65 frt, három hóra.

Fehérmegyei 200 mm. 74 k. 12.30 frt pótlékos, három hóra.

Bánsági 450 mm. 76.8 k. és 300 mm. 76.2 k. 12.52½ frt, három hóra.

Bácsmegyei 550 mm. 71·7 k. 12.10 frt, három hóra.

Felvidéki 100 mm. 77 k. 12.15 frt, 100 mm. 74 k. 12.10 frt, 1500 mm. 73 k. 11.80 frt, mind három hóra.

Északmagyarországi 200 mm. 77 k. 12.27½ frt, 100 mm. 76 k. 12 frt, 100 mm. 76 k. 12 frt, 400 mm. 72.7 k. 11.25 frt üszögös, mind három hóra.

Árpa 200 mm. 7.30 frt, 200 mm. 7.80 frt, mindkettő három hóra.

Tengeri 2700 mm. 7.27½ frt készpénzen.

Mai hivatalos effektiv árak:

Buza	ó, bánsági	74—79 ko	frt —.— — —.—
—	ó, tiszavidéki	74—79 ko	« 12.30 — 12.95
—	ó, pestvidéki	74—79 ko	« 12.05 — 12.70
—	ó, fehérmegyei	74—79 ko	« 12.15 — 12.85
—	ó, északmagyarországi	74—79 ko	« 11.60 — 12.40
Rozs	ó	70—72 ko	« 8.20 — 8.50
Árpa	ó, takarmány	60—62 ko	« 7.45 — 7.60
—	ó, égetni való	62—64 ko	« 7.80 — 8.30
—	ó, sörfőzdei	64—66 ko	« —.— — —.—
Zab	ó	37—40 ko	« 7.75 — 8.20
Tengeri	uj, bánsági	75 ko	« 7.25 — 7.30
—	uj, másnemü	73 ko	« 7.20 — 7.25
Köles	ó	— ko	« 5.90 — 6.15
Repcze	uj, káposzta	— ko	« —.— — —.—
—	uj, bánsági	— ko	« —.— — —.—

Határidőüzlet rendkivül gyér forgalom mellett meglehetősen szilárd irányban nyilt meg. — Köttetett:

Délelőtt:

B.-tengeri május—juniusra 2500 mm. 7.27 frt.

Hivatalosan felmondatott ma 10,000 métermázsa *bánsági tengeri* átveendő e hó 9-én.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén csekély forgalom mellett az irány tartósan szilárd maradt. — Köttetett:

Szokványbuza őszre 2500 mm. 10.83 frt.

B.-tengeri május—juniusra 2500 mm. 7.25 frt.

Szokványzab őszre 1400 mm. 6.67 frt.

Déli 1 órakor hivatalosan zárulnak:

Szokványbuza őszre	frt 10.82 — 10.85—
Bánsági tengeri május—juniusra	« 7.24 — 7.26—
Szokványzab őszre	« 6.67 — 6.70—
Káposztarepcze augusztus—szeptemberre	« 13⅛ — 13.25—

Délutáni forgalom.

A délutáni forgalom csak néhány kötésre szoritkozott, az irány azonban határozottan csendesebb volt. — Köttetett:

Szokványbuza őszre 5000 mm. 10.80 frt.

Bánsági tengeri május—juniusra 2500 mm. 7.25 frt.

Esti forgalom.

Az esti forgalom üzlettelen, az irány csendes volt.

Esti 6 órakor zárulnak:

Szokványbuza őszre	frt 10.78 — 10.82—
Bánsági tengeri május—juniusra	« 7.24 — 7.26 —
Bánsági tengeri juniusra—juliusra	« 7.30 — 7.32—
Szokványzab őszre	« 6.65 — 6.68—
Káposztarepcze aug.—szeptemberre	« 13⅛ — 13¼—

Terménytőzsde.

Terményekben gyenge volt a forgalom.

Szilva lanyha, kész boszniai zsákaru 12.75 frton, szerbiai zsákaru 13.50 frton, október-novemberi szállitásra boszniai zsákaru 12.50 frton, szerbiai zsákaru 12.25 frton köttetett 56 kilókint.

Termények mai hivatalos jegyzése 100 kilókint

Különféle termény	Irányzat	Faj	Pénz frt	Áru frt
Heremag	csendes	luczerna magyar	44.—	50.—
	lanyha	franczia	—.—	—.—
	lanyha	olasz	60.—	64.—
		vörös	55—62	56—63
Repczeolaj	csendes	nyers azonnali száll.	— —	— —
	csendes	finomitott	34.—	34.50
	csendes	őszi, kétszer finomitott	— —	— —
Lenmagolaj	hiányzik		— —	— —
Olajpogácsa	lanyha	repcze, egysz. préselt	6.25	6.30
Disznózsir ingyen hordó netto tara	szilárd	pesti	76.—	76.50
	»	vidéki	— —	— —
Szalonna	szilárd	m. Ia légensz. árum. sz.	65.—	65.50
		városi légensz.	68.—	69.—
		füstölt, azonnal	71.—	72.—
Faggyu	csendes	olvasztott	46.—	47.—
Szilva ingyen hordó t. s. hordó és zsákokban	csendes	bosznia, hordóban	22.50	23.—
	csendes	boszniai, zsákokban	22.25	22.75
	csendes	szerbiai, hordóban	22.75	23.—
	csendes	szerbiai, zsákokban	22.25	22.75
Szilvaiz ingyen hordó netto tara	szilárd	szlavoniai Ia uj	17.50	18.50
	szilárd	bánsági uj	16.—	17.—
Dió	lanyha	magyar min. szerint	— —	— —
	lanyha	szerbiai	— —	— —
Gubacs burok nélkül	szilárd	magyar Ia	17.—	— —
	szilárd	szerbiai	14.50	15 —
Hamuzsir ingyen hordó netto tara	csendes	magyar, fehér	24.—	26.—
	csendes	magyar, kékes	18.—	20.—
	csendes	házi, kék	— —	— —
	csendes	illiriai	— —	—.—
	csendes	erdélyi	— —	—.—
Borkő (term.) hordó nélkül	szilárd	fehér Ia	68.—	70.—
	szilárd	fehér IIa	54.—	58.—
	szilárd	vörös	65.—	68.—
Méz netto tara	szilárd	nyers, min. szerint	28.50	29.—
	szilárd	sárga, csurgatott	34.—	35.—
	szilárd	fehér	34.—	35.—
	szilárd	apró hordókban	— —	— —
Viaszk	szilárd	rozsnyói	118.—	120.—
	szilárd	bánáti	123.—	124.—
Szesz 100 liter százalékonkint	lanyha	szesz	30.75	31.—
	lanyha	szesz-élesztő	33.50	32.75

Értéktőzsde.

Ama kérdés, hogy ki lesz Szlávynak a közös pénzügyminiszteri széken utóda, valamint az olasz járadék aláirásának eredménye fölötti bizonytalanság az üzérkedést tartózkodóvá teszik, s miután még a párisi ultimo-likvidáczió befejezését is várják, az üzlet a legszükebb határok közt mozgott, s az árfolyamok mindinkább hanyatlottak. Annyi azonban bizonyos, hogy a jelenlegi üzleti stagnálás nem tarthat sokáig, s már a ma befejezendő párisi ultimo-likvidácziónak s az olasz járadékaláirásnak is valamely irányban nagyobb árfolyammozgalmat kell előidéznie.

Előtőzsde.

Osztrák hitelrészvények indultak 346-on, estek 344·80-ra, magyar hitelbank 341-en, magyar 4%-os aranyjáradék 89·15-től 89·05-ig, magyar papirjáradék 87·55-től 87·52½-ig, magyar leszámitoló és pénzváltó bank 108·25-ön köttetett.

11 óra 30 perczkor zárulnak: osztrák hitelrészvények 344·80—344·90, magyar 4%-os aranyjáradék 89·05—89·10.

Déli tőzsde.

A hangulat üzérkedési papirokat és járadékokat illetőleg állandóan lanyha maradt; hitelrészvények mérsékelt ingadozást szenvedtek. — Helyi értékekben valamivel élénkebb volt a forgalom, helyi bankok — kivévén a magyar iparbank részvényeit — melyek magasabb árfolyamokkal kerestettek, általában olcsóbban zárulnak; igy a malmok értékpapirjai is, melyek nagyban kináltattak. Bányaértékek és közuti vasut szilárdabbak voltak. Osztrák hitelrészvények indultak 344.80, estek ideiglenesen 343.30-ra, mire aztán 344.25-re emelkedtek; magyar hitelbank 340.50—338.50, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 107—107.25, magyar iparbank 189, budapesti iparbank 54—53-on köttettek. Befektetési értékek közül: magyar 4%-os aranyjáradék 89.05—88.97½, magyar papirjáradék 87.37½, magyar vasuti kölcsön 134.25—134⅜, tiszai sorsjegyek 111.25—111.50, magyar 5%-os földhitelintézeti záloglevelek 100⅝-on köttettek. Más értékek közül forgalomba jöttek: osztrák államvasut 339—337½, Viktória malom 385, országos központi takarékpénztár 549, Ganz és társa-féle vasöntöde 630, Drache-féle téglagyár 169, rima-murányi vasmü 126-tól 125.50-ig, pesti közuti vasut 440-en. Váltók és valuták lanyhábbak eladás nélkül.

1 óra 30 perczkor zárulnak: osztrák hitelrészvények 344.25—344.30, magyar hitelbank 338.50—339, magy. 4%-os aranyjáradék 89—89.05, magyar papirjáradék 87.37½—87.42½.

Utótőzsde.

Lanyha berlini és bécsi árfolyamok következtében a hangulat lanyha volt s a hitelrészvények árfolyamai zárlat felé meglehetősen estek. Osztrák hitelrészvények indultak 344-en, estek 342·20-ra, magy. hitelbank 340-ről 339-re esett, magyar 4%-os aranyjáradék 89-ről 88·90-re, magyar papirjáradék 87·20-ról 87-re.

4 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvények 72.10 342·20, magyar 4%-ós aranyjáradék 88·90—88·95.

Esti tőzsde.

Az üzlet kezdetén némi javulást lehetett észlelni, mely azonban nem volt tartós, mivel a berlini zárlati árfolyamok ki nem elégitettek. Osztrák hitelrészvények kezdetben 342.20-ról 343.80-ra emelkedtek, de később 342.50-re estek, magyar hitelbank 339-re esett, magyar leszámitoló és pénzváltó bank 106.75-ön kináltatott, magyar 4%-os aranyjáradék 89.05-ről 89-re esett, magyar papirjáradék 87.25-ről 87.10-re.

6 órakor zárulnak: osztrák hitelrészvények 342.50—342.60.

Felszámolási árfolyamok.

Magyar papirjáradék	87.50
Magyar 4%-os aranyjáradék	89.—
Magyar általános hitelbank	339.—
Magyar leszámitoló	107.—
Magyar földhitel	—.—
Magyar jelzálogbank	—.—
Osztrák hitel	344.—
Anglo-osztrák	—.—
Unio-bank	—.—
Tiszai és szegedi kölcsön	—.—

Sertéskereskedelmi csarnok

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, május 4. Az üzlet lanyha. Magyar öreg nehéz 60—61, fiatal nehéz 65—66, közép 65—. Szedett nehéz ——, szedett közép 61—62, könnyü —.—. Romániai bakonyi közép 59—63½ átmeneti, eredeti nehéz 55—56 átmeneti. — Szerbiai nehéz 63 — átmenei, közép 60—62 átmeneti, könnyü 59—60 átmeneti. — Hizó éves élő suly 54—56 per 4% vasutról mérve. Az árak hizlalt sertéseknél páronkint 45 kilós és 4%-os levonással kilogrammonkint értendők. — Romániai és szerbiai sertések, melyek mint átmenetiek adattak el, vevőnek páronkint 4 forint aranyban vám fejében megtérittetik.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Előtőzsde.

Bécs, máj. 4. (Az «Egyetértés» távirata.) Az üzérkedés nagyobb realizálásokra határozta magát, a mi a mai előtőzsde irányát ellanyhulni engedé, minthogy a nélkül is hiányzott minden vételkedv. E természetes okon kivül a koulissza-papiroknál jelentkező lanyhaságot még az orosz zsidók kivándorlásáról s az «Egyetértés» által jelentett Boszniában kitört hagymáznak hiréből akarják megmagyarázni. A koulissza határozott tartózkodó állást foglalt el, azért a forgalom jelentéktelen maradt s még az egyes játékpapirosokban sem történt semmiféle kötés sem. Valuták lanyhultak.

Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 344.70—343.50, *magyar hitelbank* 340.25—339.50, angol-osztrák bank 131.25—131, unióbank 129.70—129.30, *magyar leszámitoló s pénzváltó bank* 107.75, osztr. államvaspálya 340—338.30, Károly Lajos vasut 312.75—311.50, déli vasut 143—142.50, elbavölgyi vasut 221.40—220.50, gőzhajózási részvény 553—552, *alföldi vasut* 172.75—173, tramway részvény 228—226.50, alpesi bányatárs. 64.50—63.75, májusi járadék 76.65—76.57½, osztrák ezüst járadék 77.57½—77.55, *magyar 4%-os aranyjáradék* 89·05—88.92½, *tiszai sorsjegy* 111, birodalmi márka 58.70—58.67½.

11 órakor zárulnak: osztrák hitelrészvény 343.80, unió-bank 129.30, *magyar hitelbank* 339.75, osztrák állam-vaspálya 338.75, tramway 226.50, májusi járadék 76.60, *magyar 4%-os arany-járadék* 88.95, husz frankos arany 9.53.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde elején a forgalom megakadása folyvást tart, az árfolyamok változatlanok.

Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 343.80, angol osztrák bank 131·—, uniobank 129.30, bankegyesület 119.90 *magyar hitelbank* 339.75, tramway 226.75, osztrák államvaspálya 338.25, Károly Lajos vasut 311.75, elbavölgyi vasut 220.75, májusi járadék 76.60, *magyar 4%-os aranyjáradék* 88.97½,

Később is minden téren tart az üzlettelenség, e nyomás alatt az árfolyamok lassanként csökkennek. A sorompónál közlekedési papirok kevésbé lanyhultak, de mégis kináltatnak. Befektetési értékek meglehetősen megállnak. Váltók és valuták minden változás nélkül.

Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 342.20, angol-osztrák bank 130.50, unióbank 129.10, bankegyesület 119.30, *magyar hitelbank* 338.50, *magyar leszámitoló és pénzváltóbank* 107.50, osztrák államvaspálya 336.75, déli vasut 142.75, Károly-Lajos vasut 310.50, északnyugativasut 209, elbavölgyi vasut 220.50, *alföldi vasut* 173.25, *magyar nyugati vasut* 167.50, északi vasut 2595, gőzhajózási részv. 552, tramway részvény 225.25, alpesi bánya-társaság 63.50, májusi járadék 76.55, osztrák ezüstjáradék 77.60, osztrák aranyjáradék 94.55, *magyar 4%-os aranyjáradék* 88.87, *magyar papirjáradék* 87.20, husz frankos arany 9.53, birodalmi márka 58.67½, rubel 1.21¼, váltó Londonra 120—120.15.

1 óra 20 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 342.90, angol-osztrák bank 130.50, unióbank 129.40, bankegyesület 119.25, *magyar hitelbank* 338.75, osztrák államvaspálya 337.75, Károly-Lajos vasut 311.25, déli vasut 143.25, elbavölgyi vasut 220.75, gőzhajózási részvény 552, Lloyd részvény 659, északi vasut 2595, *kassa-oderbergi vasut* 149.25, *magyar galicziai vasut* 161, alpesi bányatárs. 63, májusi járadék 76.60, osztrák aranyjáradék 94.55, márcziusi járadék 92.90, *magyar 4%-os aranyjáradék* 88.92½, husz frankos arany 9.53½, birodalmi márka 58.70, váltó Londonra 120—120.15. Élettelen, de megszilárdult.

2 órakor zárulnak: osztrák hitelrészvények 342.50, angol-osztrák bank 130.50, unióbank 129.20, bankegyesület 119.20, *magyar hitelbank* 338.75, osztrák államvaspálya 337, Károly-Lajos-vasut 311.50, gőzhajózási részvény 553, Lloyd részvény 661, északnyugati vasut 208.50, elbavölgyi vasut 220.50, tramway 227, déli vasut 143. májusi járadék 76.57, osztrák aranyjáradék 94.55, *magyar 4%-os aranyjáradék* 88.92, 1864-diki sorsjegy 173.75, bécsi községi kölcsön sorsjegy 126.— husz frankos arany 9.53½, birodalmi márka 58.76½, márcziusi járadék 92.80. Kedvtelen tartva.

Bécs, máj. 4. *(Magyar értékek hivatalos zárlata.)* Magyar földtehermentesitési kötvények 99.25. Erdélyi földtehermentesitési kötvények 98.—. Magyar földh. záloglevél 101.35. Erdélyi vasut 165.50. Magyar keleti vasut 95.80. Magyar nyereménykölcsön 117.25. Szőlődézsmaváltsági kötvények 96.25. Magyar aranyjáradék 119.65. Tiszavölgyi sorsjegyek 111.25. Magyar 4%-os aranyjáradék —.—. Magyar vasuti kölcsön 137.25. Magyar hitelbank 339.—. Alföldi vasut 173.50. Magyar északkeleti vasut 163.75. Keleti vasuti elsőbbség 91.40. Tiszai vasut 248.50. Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 107.50. Kassa-oderbergi vasut 149.25. Magyar papirjáradék 87.10.

Bécs, máj. 4. *(Osztrák értékek hivatalos zárlata.)* Osztrák hitelrészvény 342.50. Lombard 142.75. Osztrák aranyjáradék 94.60. Váltó Londonra 119.95. Galicziai vasut 312.—. 1864-es sorsjegy 173.75. 1860-as sorsjegy 131.—. Osztrák ezüst-járadék 77.50. Török sorsjegy 28.25. Angol-osztrák bank 130.50. Államvasut 337.50. Napoleondor 9.53½. Osztrák papirjáradék 76.57. Hitelsorsjegy 176.50. Váltó német bankhelyekre 58.65. Cs. kir. arany 5.63. Osztr.-magyar bank 825.—. Gyenge.

Esti tőzsde.

Bécs, máj. 4. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Az esti tőzsde gyenge magatartásban nyilt meg. Jegyeznek: osztrák hitelrészvény 342.60, unióbank 129.25, bankegyesület 119.25, tramway 227, osztrák államvasut 337, Károly-Lajos vasut 311.50, déli vasut 143, elbavölgyi vasut 220.75, májusi járadék 76.57½, *magyar 4%-os aranyjáradék* 88.92½.

Fél hat órakor zárulnak: osztrák hitelrészvény 341.50, *magyar hitelbank* 338.25, angol-osztrák bank 129.75, unióbank 129, bécsi bankegyesület 119.10, tramway 226, osztrák államvasut 336.50, Károly-Lajos vasut 310.25, déli vasut 142.80, északnyugati vasut 209.25, elbavölgyi vasut 220.50, Dunagőzhajózási részvények 554, husz frankos arany 9.53½, birodalmi márka 58.70, májusi járadék 76.65, *magyar 4%-os aranyjáradék* 88.90.

Bécs, máj. 4. *(Hivat. esti zárlat.)* Osztr. hitelrészv. 342.—. *Magy. hitelrészv.* 338.—. Déli vasut 143.25. 1864-es sorsjegy —.—. *Magyar 6%-os aranyjáradék* —.— Osztrák papirjáradék 76.55. Galicziai vasut 310.50. *Magyar papirjáradék* —.—. Angol-osztrák bank 130.—. Osztrák államvasut 336.50. 1860-as sorsjegy—.—. *Magyar nyereménykölcsön* —.—. Husz frankos arany 9.53½. Unióbank —.—. Osztrák aranyjáradék 94.60. *Magyar 4%-os aranyjáradék* 88.90. Csendes.

Utótőzsde: *(Kilenczórai zárlat.)* osztrák hitelrészvény 341.90, tramway 226.50.

Praemiumüzlet a bécsi értéktőzsdén.

Bécs, máj. 4. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Osztrák hitelrészvény holnapra 3½—4 frt, nyolcz napra 12—13 frt, egy hóra 26—27 frt, három hóra 42—44 frt, májusi járadék egy hóra 1¾ százalék; *magyar 4%-os arauyjáradék* egy hóra 2¾—3 százalék.

Magánkamatláb: első helyi váltóra 3½—3¾ százalék, távolabbi látra és domiczil váltóra 3¾—4½ százalék.

Pénz kevésbbé böven.

BÉCSI GABONATOZSDE.

Bécs, máj. 4. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A mai üzlet szintén szilárd irányban nyilt meg, mit a folyton emelkedő amerikai jegyzések némileg támogattak. Az árfolyamok ezáltal további emelkedést értek el, s csak zárlat felé a lanyhább budapesti sürgönyök által szenvedtek némi elgyengülést. **Buza** május—juniusra valamint tavaszra 12.33 frton köttetett és zárul 12.32 frton pénz, 12.35 frt áru; őszre 11.12 frton indult, emelkedett mérsékelt forgalom mellett 11.15 frtig és 11.17 frtig és lanyhult ismét 11.12 frtig és zárul 11.15 frton. **Zab** kevés forgalom mellett szintén kellemesebb hangulatu és jegyez tavaszra 8 frttól 8.05 frtig, őszre 7.07 frt pénz és 7.10 frt áru. **Tengeri** május—juniusra 7.55 és 7.57 frton köttetett, marad 7.55—7.60 frt.

Szesz a tulajdonosok tartózkodása mellett az árak tartvák. Kész gabonaáru jegyez változatlan 32.25 frt.

Hivatalosan jegyeztetett: **Buza** tavaszra 12.30—12.32, május—juniusra 12.30—12.32, őszre 11.02—11.15, **tengeri** május—juniusra 7.55—7.60, kész áru 7.65—7.70, **zab** tavaszra 8—8.05, május—juniusra 8—8.05, őszre 7.08—7.10, kereskedelmi áru 8.15—7.25, **rozs** magyar 9—9.25, tavaszra 8.55—8.65, őszre 8.45—8.50.

Délután üzlettelen. **Buza** tavaszra és május—jun.-ra 12.30, őszre 11.12½ pénz; **rozs** őszre 8.45—8.50. — *Felmondatott* ma 1000 mm. *buza*.

Kész áru forgalma jelentéktelen, a hangulat tartott.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Trieszt, máj. 4. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A hangulat nyomott, különösen az olasz papirokban a nagymérvü realisálások következtében. Váltó Londonra 120, husz frankos arany 9.52½, váltó olasz piaczra 46.30, májusi járadék 76.50, *magyar 4% aranyjáradék* 89., osztrák hitelrészvény 343, olasz járadék ultimora 88.25, juniusi ultimora 88.¾, Lloyd részv. 663, olasz bankjegy 46.35.

Berlin, máj. 4. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Kezdetben a tőzsde rövid időre a kievi zsidók kiutasitásának hirére tartózkodó, de később igen szilárd, különösen az osztrák vasutak, leginkább az államvaspálya, dux-bodenbachi s Károly-Lajos vasut részvénye. Osztrák hitelrészvény mérsékelt forgalmu; belföldi vasutak élettelenek; bányaértékek és járadékok csendesek, majdnem változatlanok; később is kedvtelen, valamivel ellanyhult. Osztrák hitelrészv. 585.50, Károly-Lajos vasut 133.25, osztrák államvaspálya 576, déli vasut 215.50, román járadék 102.75, kommandit 213.50 orosz 71.12½, második keleti kölcsön 57.37½, harmadik 58.12½, felsősziléziai vasut 244.75, olasz járadék 89.75.

Berlin, májns 4. (Utótőzsde-) Hitelrészvény 584½ (=342 frt 56 kr), osztr. államv. részv. 575 (=336 frt 94 kr), galicziai 133 (=311 frt 60 kr), déli vasut 251½ (=147 frt 14 kr). Átszámitási árfolyam 100 márka vista = 58 frt 68 kr.

Frankfurt, máj. 4. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A mai lehangolt tőzsde zárlata kedvező párisi tudósitásokra megjavult, nyugodt. Kamatláb 3¼—3⅛%. Osztr. hitelrészvény 292, osztrák államvaspálya 287, Károly-Lajos vasut 265.50. Váltó Bécsre 169.90, Londonra 20.45, Párisra 81.07½.

Frankfurt, máj. 4. *(Esti zárlat.)* Papirjár. —.— Osztr. aranyjár. —.—. Osztr. hitelrészv. 291.25. Osztr. államv.-részv. 286.25. Déli vasut részv. 126.—. Magyar galicz. vasut —.—. Váltóár Bécsre —.—. 5% osztr. papirjár. —.—. Magyar leszám. és váltóbank —.—. Ezüst. járad. —.—. 6% magy. aranyjáradék —.—. Osztr.-magy. bankrészv. —.—. Galicziai —.—. Erzsébet nyug. vasut —.—. Tisza v. vas. elsőbbs. kötv. —.—. Magyar papirjárad. —.—. 4½% földh. zálogl. Lanyhább.

Frankfurt, május 4. (Utótőzsde.) Hitelrészvény 292.12 (=343.21), osztr, államv. részv. 287¼ (337 frt 59 kr), déli vasut 126 (=148.59). Átszámitási árfolyam 100 márka vista = 58 frt 65 kr.

Páris, máj. 4. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Ma fizetési napjuk volt az agenseknek, mely minden fennakadás nélkül folyt le, s ennek daczára az irányban mégis igen érzékeny lanyhulás állt be s az árfolyamok általában jelentékenyen hanyatlottak. Erős baisse nyomta különösen az olasz értékeket, miután az olaszjáradék szubskribcziója majdnem mindenütt csendes kudarczot vallott. Az első aláirásnál jegyzettnek most csak ötödrészét se irták alá. Szuez részvény 65 frankkal esett, osztrák államvaspálya 6 frkkal, Banque d'Escompte 5 frankkal, ottomán bank 4½ frkkal, egyptomi 3 frankkal. Közvetlen a zárlat előtt jegyeztettek s legalacsonyabb mai napi árfolyamok, a bank kedvező kimutatása semmi hatást sem gyakorolt, miután üzérkedésre szükiben van a pénz,

3 óra 40 perczkor zárulnak: 5% évi járadék 117.17, 3% járadék 84.02, törleszthető járadék 84.25, olasz járadék 89.95, szuesz részvény 2775, egyiptomi 349.36, ottomán bank 803.75, török 13.27, török sors, jegy 60.75, osztrák államvaspálya 715, osztrák déli vasut 312, spanyol exterieur 28, rio tinto 668, Banque d-Escompte 575, osztrák tartományi bank 510.

London, máj. 3. (Megnyitás.) Conzol 101 13/16, Lombard ——, osztrák aranyjáradék —.—.

Newyork, máj. 3. (Kabelsürgöny). Váltó Berlinre 400 márka után (60 napi látra). 95⅛. — Váltó Londonra 4.86¾. — Ötszázalékos tőkésitett kölcsön 102⅜. — Erie-vasut 35¾. — Váltó Párisra 5.15⅝. — Négyszázalékos tőkésitett kölcsön 120¾.

Külföldi értéktőzsdék zárlata.

Az árfolyamok az illető helyi szokványok szerint készpénzben, medióra vagy ultimóra értendők, e szerint a mellékelt paritás is készpénzre vagy medióra illetőleg ultimóra értendő. A készpénz-árfolyamok K-val, a medióra M-mel, az ultimóra U-val vannak megjelölve. Magától értetődik, hogy a fenti átszámitásokhoz még a transakczió-költségek, továbbá a medió- és ultimó-árfolyamokhoz azonkivül még a mindenkori budapesti prolongáczió-tételek is számitásba veendők. A *-gal jelölt értékek a budapesti tőzsdén nem jegyeztetnek.

Május 4.		Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet utolsó zárlathoz képest osztrák ért.
PÁRIS.				
*3%-os évjáradék		—.—	— —	—.—
*Törlesztési évjáradék		—.—	—.—	—.—
Lombard	U	308.—	146.34	+ 3.64
Magyar aranyjáradék 6%	U	—.—	—.—	—.—
Magyar vasuti kölcsön	K	—.—	— —	—.—
Bécsi Unio bank	K	—.—	— —	—.—
*5%-os évjáradék	U	—.—	—.—	—.—
Osztrák államvasut	U	715.—	336.95	— 3.27
*Osztrák földhitel		—.—	—.—	—.—
Osztrák aranyjáradék	U	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzálogbank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar 4% aranyjáradék	U	—.—	—.—	—.—
Átszámitási árfolyam		100.—	47.65	
BERLIN.				
Osztrák papirjáradék	K	65.—	76.43	—.—
Osztrák ezüstjáradék	K	65.80	77.43	— 0.07
Magyar 4% aranyjáradék	K	75.80	89.18	—.—
Magyar államkötvény	K	—.—	—.—	—.—
Osztrák hitelrészvény	U	584.—	342.30	— 0.55
Osztrák államvasut	U	574.50	336.70	+ 3.—
Galicziai vasut	K	132.75	311.—	+ 1.70
*Romániai		—.—	—.—	—.—
Orosz papirpénz		207.—	121.40	+ 0.07
Osztrák 5% papirjáradék	K	—.—	—.—	—.—
Magyar 6% aranyjáradék	U	102.10	120.21	— 0.06
Magyar papirjáradék	K	74.25	87.44	— 0.38
Keleti vasut elsőbbségi kötv.	K	—.—	—.—	—.—
Magyar hitelrészvény	U	—.—	—.—	—.—
Déli vasut	K	251.—	147.19	+ 1.10
Kassa-oderbergi vasut		63.70	149.96	+ 1.04
Váltó Bécsre		169.05	58.79	—.—
*Keleti kölcsön II. kibocsátás		—.—	—.—	—.—
Átszámitási árfolyam		100.—	58.65	
FRANKFURT.				
Papirjáradék	K	64.93	76.38	— 0.12
Osztrák aranyjáradék	K	80.43	94.72	— 0.30
Osztrák hitelrészvény	U	292.—	343.10	— 2.16
Osztrák államvasut	U	287.1/8	337.53	— 1.53
Déli vasut	K	126.12	147.96	+ 0.43
Magyar-galicziai vasut	K	137.12	161.46	+ 0.34
Váltó Bécsre		169.90	58.83	—.—
Osztrák 5% papirjáradék	K	78.81	92.60	— 0.06
Osztrák ezüstjáradék	K	65.80	77.43	— 0.09
Magyar aranyjáradék 6%	U	102.—	120.10	— 0.05
Osztrák-magyar bank	K	701.—	824.—	+ 2.31
Galicziai vasut	K	265.75	312.13	— 0.23
Erzsébet nyugoti vasut	K	—.—	—.—	—.—
Tiszai vasuti elsőbbségek	K	—.—	—.—	—.—
Magyar papirjáradék	K	74.1/8	87.30	— 0.10
4½% földhitel záloglevél	K	—.—	—.—	—.—
Átszámitási árfolyam		100.—	58.65	

KÜLFÖLDI ÁRUTŐZSDÉK.

Prága, máj. 4. Gabonaforgalom tartósan lanyha; 2000 mm. uj termésü *repcze* 14·25 frton köttetett. — *Czukorpiacz* változatlan. — *Szesz* 31·25 frt.

Páris, máj. 4. *Buza* és *szesz* szilárd. *Liszt* emelkedő. *Olaj* nyugodt. Időjárás: borus.

London, máj. 3. Külföldi *buza* szilárd, csendes. Egyéb csendes a hétfői árakon. Buza-felhozatalok szilárdak, de csendesek. — Olaj helyben 28. — Felhozatal: buza 7980, árpa 540, zab 17,030 quarter. — Időjárás esős.

New-York, máj. 3. (Kabelsürgöny). *Gyapot* New-Yorkban 12¼, New-Orleansban 12.—. — *Petroleum* New-Yorkban 7⅛, Philadelphiában 7. — *Liszt* 5.25.— Piros őszi buza helyben 149½, (= 13·55 frt 100 kilókint), májusra 149½, (= 13·55 frt), juniusra 149¼ (= 13.52 frt). juliusra 134½ (= 12·20 frt), — *Tengeri* 84½. — *Czukor* (Fair rafining Muscovados) 7⅜. — *Rio-kávé* 9¼. — *Zsir* (Wilcox) 11 11/16, (Fairbank) 11⅓.—*Gabonafuvardij* imperial-quarterkint Észak-Amerikából az angol kikötőkbe és ez ezekkel egy magasságon fekvő kontinentális kikötőkbe ½ (= 0.15 frt 100 kilókint). — Napi felhozatatal gyapotból 3000 bál.

Külföldi árutőzsdék zárlata.

Gabonaszállitási dij waggon-rakományokban 100 kilokint értendő. Beviteli vám Németországba 100 kilo buzáért, rozsért és zabért 1 márka, árpáért, tengeriért és bükkönyért ½ márka, lisztért 3 márka. Beviteli vám a Svájczba 100 kilo gabonáért 0.30 frank, lisztért 1 frank. Átszámitási árfolyam a német piaczokra 100 márka vista 58 forint 65 kr. Párisra 100 fr. vista 47 frt 65 kr. Amsterdam 100 hollandi frt vista 99 frt 50 kr.

Május hó 4.	Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet utolsó zárlathoz képest osztrák ért.
PÁRIS.			
Buza folyó hóra	30.10	14.34	+ 0.34
— juniusra	30.—	14.30	—.—
— julius—augusztusra	29.10	13.87	+ 0.05
— utolsó 4 hóra	27.80	13.25	—.—
Liszt folyó hóra	63.40	19.—	+ 0.09
— juniusra	63.60	19.06	+ 0.09
— julius—augausztusra	62.90	18.85	+ 0.09
— utolsó 4 hóra	59.75	17.91	+ 0.14
Olaj folyó hóra	70.—	33.36	+ 0.11
— juniusra	70.75	33.71	—.—
— julius—augusztusra	71.50	34.07	m 0.24
— utolsó 4 hóra	73.50	35.02	— 0.12
Szesz folyó hóra	61.50	31.92	+ 0.40
— juniusra	61.75	32.05	+ 0.26
— julius—augusztusra	61.50	81.92	+ 0.13
— utolsó 4 hóra	57.50	29.84	—.—
Szállitási dij: Budapestről	8.27	3.93	
— « Bécsből	7.87	3.74	
BERLIN.			
Buza májusra	231.—	13.55	— 0.01
— szept.—októberre	209.—	12.26	+ 0.24
Rozs helyben	157.—	9.21	+ 0.01
— májusra	155.50	9.12	+ 0.02
— május—juniusra	153.—	8.97	— 0.13
— szept.—októberre	148.50	8.71	— 0.02
Zab májusra	136.—	7.98	+ 0.11
— junius—juliusra	136.50	8.01	+ 0.10
Olaj helyben	55.80	32.73	+ 0.02
— májusra	55.60	32.61	— 0.09
— szept.—októberre	55.—	32.26	— 0.03
Szesz helyben	46.20	27.10	— 0.14
— májusra	47.70	27.98	— 0.04
— junius—juliusra	48.20	28.27	— 0.02
— aug.—szeptemberre	49.60	29.09	— 0.03
Szállitási dij: Budapestről	3.93	2.30	
— « Bécsből	8.24	1.90	
STETTIN.			
Buza májusra	225.50	13.23	+ 0.02
— május-juniusra	224.—	13.14	+ 0.02
Rozs szept.—októberre	211.—	12.38	—.—
— májusra	155.50	9.12	+ 0.14
— május—juniusra	153.—	8.97	— 0.01
— szept.—októberre	148.—	8.68	—.—
Olaj májusra	56.50	33.14	— 0.03
— szept.—októberre	55.50	32.55	— 0.03
Szesz helyben	44.90	26.33	— 0.38
— május—juniusra	46.60	27.33	+ 0.33
— julius—augusztusra	—.	—.—	—.—
— aug.—szeptemberre	49.—	28.74	+ 0.21
Repcze szept.—októberre	256.50	15.04	— 0.05
Szállitási dij: Budapestről	4.81	2.50	
— « Bécsből	3.62	2.10	
KÖLN:			
Buza májusra	22.30	13.08	+ 0.05
— juliusra	21.70	12.73	— 0.01
Rozs májusra	15.70	9.21	— 0.01
— juliusra	15.20	8.91	— 0.01
Olaj helyben	30.30	35.54	— 0.03
— májusra	29.80	34.96	+ 0.33
Szállitási dij: Budapestről	5.95	3.45	
AMSTERDAM.			
Buza májusra	—.—	—.—	—.—
— novemberre	—.—	—.—	—.—
Rozs májusra	—.—	—.—	—.—
— októberre	—.—	—.—	—.—
Olaj májusra	—.—	—.—	—.—
— őszre	—.—	—.—	—.—
— tavaszra	—.—	—.—	—.—
Repcze tavaszra	—.—	—.—	—.—
— őszre	—.—	—.—	—.—

ÜZLETI TUDÓSITÁSOK.

Budapesti húsárak.

Budapest, május 4.

Ökörhus 100 kilogramm	52—54 frt	— krt
Tehénhus » »	48—51 »	50 »
Borjuhus » »	60—74 »	— »
Bivalyhus » »	46—49 »	— »
Nyers szalonna 100 kilogr.	72—76 »	— »
Sertés zsir » »	76—80 »	— »

Marhavásár.

Budapest, május 4. A ma tartott hetivásárra felhajtatott összese 1445 drb nagy és 828 drb aprómarha. Ebből eladatott u. m.: 21 bika, drbja 80 frttól 147 frtig, 927 ökör, párja 196 frttól 315 frtig, 300 vágótehén, párja 129 frttól 280 frtig, 135 fejőstehén, drbja 90 frttól 186 frtig, 62 bival, párja 196 frttól 255 frtig, 666 borju, darabja 8 frttól 30 frtig, 162 bárány, párja 4 frttól 7 frtig.

Országos vásár.

Szeged, máj. 2. Vasárnap nagy élénkség uralkodott a városban, a szokottnál is nagyobb. Főkég a piacz táján ember ember hátán tolongott. De a belső vásár inkább csak nagy közönséget hozott, semmint jó üzletet. A minthogy a mi vidékünkön tavaszkor sehol sincs igazi, jó vásár. A kik pusztaiak és falusiak — még most is a közeleső nagy vásárokon szokták beszerezni szükségleteiket, azok ilyenkor még nagyon szükében vannak a pénznek, nem igen telik rubázatra és más egyébre. A Széchenyi-tér vár felőli oldalán helyet foglaló vászon- és ruhakereskedők, csizmadiák, festők, szücsök, kalaposok, papucskészitők, esztergályosok, pipakereskedők és pántlikások érezték ezt leginkább. No meg a főtéri ruha-, rőfös-, rövidáru- és füszerkereskedések, melyekben nem volt épen rendkivüli forgalom. Mindössze vasárnap délután és hétfőn délelőtt élénkült egy kissé az üzlet ezekben a szakmákban, mikor a kiválóan sikerült kültéri baromvásár jó eredménye már bővebben hozta a pénzt gazdáik közé. A gabona-vásár teljesen jelentéktelen. Keveset hoztak piaczra és az a kevés is alig hogy elkelt folyó árak mellett. Valamivel élénkebb üzlet volt *nyersbőrökben,* kivéve a marhabőröket, melyekből keveset vesznek meg és azt is nyomott árak mellett. *Lóbőröket* nyolcztól tizenegy frtig vásároltak. — *Báránybőr* mintegy hat-hétszáz drb. kelt el 35—50 frtjával százanként; gyenge báránybőrökből elkelt háromszor annyi 12—15 frtjával száza. *Juhbőrök* párját 3 frt. 50 krtól hat forintig vettek meg mintegy 1800 darabot. *Gyapjut* alig hoztak a piaczra ez alkalommal. Tollat is keveset. A pehely 140—150 frton, toll 90—120, közönséges kevert toll 50—65 frtjával kelt el mázsánként. *A baromvásár* melyet ezuttal a rókusi nyomáson tartottak meg, legélénkebb volt és oly mérveket öltött, minőre a legöregebb gazdák se tudnak visszaemlékezni. — Hiteles adatok szerint mintegy 5000 darab ló és ugyananynyi szarvasmarha hajtatott be a vidékről és a szomszédos megyékből eladásra. Nagy számmal voltak jobb minüségü lovak is, melyeket jó áron vettek meg a vidéki és fővárosi vásárlók ötszáz forinton sőt ennél drágábban is keltek el jó lovak. Az eladási forgalom is igen jelentékeny. Megvásároltak több mint 1000 lovat és 1500—1600 darab szarvasmarhát, általában jó árakon. Igás ökrök 120—150 frton, hizlalásra alkalmas marhák 110—140 frton, félig hizott ökrök 160—200 frton, hizottak 200—250 frton, tehenek 70—110 frton keltek átlag. Legkelendőbbek voltak és legmagasabb árakat értek el a tenyész-borjuk és tinók. Egy éves borjukat 30—40 két éveseket 50—70 forintjával vásárolták. *Juhot* kevesebbet hajtottak be ezuttal, de a vásáron levők jóformán mind elkeltek. Juhok párját 12—14 forint, bárányokét 4—7 forint közöt vették minőség szerint. A *sertés piaczon* is kevés volt az eladni való. Inkább csak tenyésztésre alkalmas sertéseket adtak és vettek husztól egészen hatvan forintig darabonkint.

A fémpiaczról.

Budapest, ápr. 30. Az általános fámpiacznak mult hó végén uralkodó szilárd hangulata, folyó hó elején — mint a «Bány. és Koh. L.» irja: — ingadozni kezdett és később hanyatló irány kapott lábra ugy az európai, mint az amerikai üzleteknél. A nagy fogyasztók és kereskedők tartózkodók; másrészről pedig ujabb gyárak üzembe tétele által a tultermelés mindig érezhetőbbé válik. Az iránytadó angol vaspiacz állásáról jellemző képet nyujt az ottani kereskedelmi hivatal statisztikai kimutatása. E szerint a vas- és aczélkivitel tonnákban a következő volt:

	1880	1881	1882
az év első 2 hónapja alatt	540,000	390,000	617,000
az év első 3 hónapja alatt	927,000	680,000	973,000

Az üzlet e kedvező lendülete ellenére is az árak meg nem állapodhattak és most csak is a tavaszi czikkek mutatnak némi szilárdságot.

A magyar és osztrák vasüzlet szintén yeszitett mult havi szilárd és élénk hangulatából; bizonyos szünetelés állott be az ünnepek alatt és a fagy hire folytán, melyek a vételkedvet csökkentették, a kereskedők kisebb nyersvas és rudvas szállitmányokat alacsonyabb árakon kinálgattak. A gyárak azonban megtartották korábbi jegyzéseiket, jóllehet a nyersvas nem igen kerestetik és a rudvasbani forgalom is korlátolt. Leginkább megtartották lendületüket a lemez- és épitő vasnemek. A vasuti singyárak is kellően el vannak foglalva legalább is a következő őszig. Bécs városa által pályázatra kiirt 3000 métermázsa öntött vascső szállitása iránt métermázsánkint helyt Bécsben 9 frt 80 kr árt ajánlottak.

A németországi viaspiaczokon a kereslet, a tavaszi áruk kivételével, meggyengült, söt részleges árhanyatlások is fordultak elő; a gyárak azonban még korábbi megrendelésekkel el lévén foglalva áraikat változatlanul fentartják.

Belgiumban és *Francziaországban* a gyárak szintén elgendő munkával vannak ellátva és az árak nem változtak de azért a hangulat rosszabbulása észrevehető.

Angolországban a glasgowi piacz lanyha a nagy készletek miatt, melyek erősebb elszállitások által sem fogynak; glaskowi Warraut-ok 48,90—47,11 48,30 között váltakoztak. Midlesbrough nyugodtabb. A készlet Glasgowban 630,000 tonna. Middlesbroughban 131,000 tonna.

I. Faszénnel olvasztott nyersvas ára: a) Felső-magyarországi fehér a gyárnál métermázsánkint 4.20—4.50 forint, szürke a gyárnál métermázsánkint 4.40—4.70 forint, fehér Bécsben métermázsánkint 5.10—5.40 forint, szürke Bécsben métermázsánkint 5.30—5.50 forint, b) styriai fehér a gyárnál métermázsánkint 5.30—5.50 frt, szürke a gyárnál métermázsánkint 5.40—5.70 frt, bessemer a gyárnál métermázsánkint 5.50—5.80 frt, tükrös a gyárnál métermázsánkint 6.50—6.80 frt.

II. Kokszszal olvasztott nyersvas ára: szürke schwechati a gyárnál métermázsánkint 5.70—5.90, fehér 5.20—5.40, Scot Coltmess I. Bécsben 6.20—6.30, Scot Bessemer Bécsben mmkint 6.40—6.60, Angol Cleveland szürke Bécsben mmkint 5.10—5.20.

III. *Hengerelt vas ára:* a) magyarországi rudvas Budapesten mtrmként 11,00—12,00 frt, zárlemez Budapesten mtrmkint 17,00—17,50 frt, födéllemez Budapesten métermkint 18,00—18,50 frt, kazánlemez Budapesten mtrmkint 16,60—17,80 frt, waggonlemez Budapesten mtrmkint 16,00—17,00 frt, b) styriai rudvas Bécsben métermázsánkint 12.00—12,50 frt, zárlemez Bécsben mtrmkint 17,50—18,00 frt, födéllemez Bécsben mtrmkint 18,50—19,50 frt, kazánlemez Bécsben mtrmkint 17,50—18,00 frt, waggonlemez Bécsben mtrmként 17,00—50 frt. c) Morva-Szilézia rudvas Bécsben métermázsánkint 11,40—11,60 frt, gyámvas Bécsben mtrmként 12.00—13,00 frt. ócskasin Bécsben mtrmkint 6,60—7,80 frt.

IV. *Aczél.* Bessemer ingotaczél Bécsben mtrmkint 7,60—7,80 frt, Bessemer rudaczél Bécsben mtrmkint 14,00—17,00 frt, szerszám aczél Bécsben mtrmkint 16,00—18,00 frt, vasuti aczélsin Bécsben mtrmkint 11,60—13,50 frt, finomitott aczél Bécsben mtrmkint 27,90—38,00 frt.

Réz ára nyugodtabb volt, de azért az üzlet kevéssé lett lendületesebb.

Ólom folytonos kinálat folytán gyengült.

Zinn hanyatló irányt követett mig végre április 13, 14 és 15-dikén a londoni piaczon rendkivüli áresés és ijedelem állott be, mely az üzletet igen nyomasztóvá tette.

Zink áringadozásnak volt alávetve.

Az árak Budapesten következők: tárcsaréz métermázsánkint 76—78 frt, táblaréz 80—82, ócskaréz 72—77, zinn (Banka) 110—115, öntött zink 20—22, magyar ólom 15—18, bleibergi 17—19 frt.

IPARÜGYEK.

— Az 1884-iki országos kiállitás biztositási alapjára eddigelé a következő jegyzések történtek: Gróf Zichy Jenő 10,000 frt, Posner K. L. 2000 frt, Havas Sándor 1500 frt, Ráth Károly 1000 frt, Lederer Sándor lovag 2000 frt, Falk Zsigmond lovag 2000 frt, Eőry Farkas Kálmán 1000 frt, Ungár Ignácz 1000 frt, Kramer Samu 1000 frt, Adler Károly 1000 frt, Tömöry György 1000 frt, Brogle és Müller 1500 frt, Eisele József 1500 frt, Röck István 1000 frt, Fehér Miklós 1500 frt, Kollerich Pál és fia 1000 frt, Guttman Ádám 1000 frt, Strobentz testvérek 1500 frt, Zwack József és társa 1000 frt, Luczenbacher Pál 2000 frt, Kölber testvérek 1000 frt, Hüttl Tivadar 2000 forint, Frommer A. Hermann 1000 forint, Fischer Ignácz 1000 frt, Wolfner Gyula és társa 1000 frt, Deutsch Bernát 1000 frt, Frankl B. 500 frt, Rausch Ferencz 1000 frt, Geitner József András 1000 frt, Steinacker Ödön 500 frt, Höcker testvérek 1000 forint, Nicholson W. Fülöp 1000 frt, Schlick-féle vasöntöde 1000 frt, Strobl, Baris és Kollerich 1000 frt, Wörner J. és társa 1000 forint, Láng L. 1000 forint, Reiter István (Vácz) 1000 forint, Walser Ferencz 1000 forint, Oetl Antal 1000 frt, Kühne Ede 1500 frt, Eberling Antal (Ádám és Eberling czég) 1000 frt, Spitzer Gerson és társa 1000 frt, Goldberger Sámuel és fia 1000 frt, Prükler Ignácz 1000 frt, Strausz Béla 1000 frt, Miller Vilmos (Rust és Müller czég) 1000 frt, Kozmata Ferencz 1000 frt, Koller Károly 1000 frt, Poret Ferencz 1000 frt, Áldássi Ignácz 500 frt, Khór és Wein 500 frt, Knopp és Steiner 1000 frt, Lechner József 500 frt, Zellerin Mátyás 1500 frt, Petz Armin 500 frt, göm. Szontagh Pál 500 frt, Spitzer Miksa 500 frt, Schember C. és fiai 1000 frt, B. Máté Domokos 500 frt, Schön Jakab 1000 frt, Gregersen G. 2000 frt, Kohn Jakab és József 1000 frt, Hoffmann Jakab 2000 frt, Brázay Kálmán 1000 frt, budahegyi Pauer Leo 1000 frt, Első m. ált. biztositó társaság 1000 frt. Neuschloss Károly és fia 1000 frt, Beimel Herz és Basch 500 frt, Schnitzer és Weisz 1000 frt, Becker Károly 500 frt, Dreher Antal 3000 frt, Moskovits M. és S. 1000 frt, Hirschler Mór 500 frt, Steinschneider Jakab 500 frt, Schweiger Adolf 500 frt, Galitzenstein H. 500 frt, Pesti hazai első takarékpénztár 1000 frt, Krausz Meyer és fiai 2000 frt. Összesen **94,500** frt.

— Kivitelünk Romániába. A brailai konzulok jelentése szerint ott az ipar csak most van keletkezőben s noha a kormány minden tőle telhető módon azon fáradozik, hogy a lakosságot különféle iparágakban kiképezze, mindenfelől ellentállásra talál, minthogy a románok nehéz és fáradságos munkára szokni nem képesek, a mellett vannak forrásaik, melyek után könnyebben megélnek. Ha egyátalán szó lehet nemzeti vagy belföldi iparról, ugy azt, valamint az egész országban, ugy itt is csak az idegeneknél találjuk föl, kiket a belföldiek folyton rosz szemmel néznek. Sok idő fog tehát eltelni, mig Románia iparczikkeivel más államokkal versenyezni képes lesz és annál későbben fog ez bekövetkezni, minél több akadályokat gördítenek az itt letelepült idegen iparosok utjába. — Viszont kiszámithatlan időkre tágas piaczul fog szolgálni idegen iparczikkek eladására, különösen pedig az osztrák-magyar monarchia van hivatva az országnak gyártmányokra való szükségét fedezni, ha a neki kinálkozó előnyök daczára nem hagyja magát más iparüző államok által háttérbe szorittatni. Az osztrák-magyar termelvények bevitele Brailába 1881-ben nagyobb volt, mint a megelőző évben; azonban tömeges vagyonbukások folytán az osztrák-magyar iparosok jelentékeny károkat szenvedtek. Az itteni kereskedőket, könnyelmü viseletükben előmozditotta az ide küldött s az ország viszonyaival nem ismerős sok kereskedelmi utazó és az itteni számos, tisztességesnek épen nem nevezhető ügynök s igy javulásról mindaddig szó sem lehet, mig a hitel kellő mértékre szoritva nem lesz, s csak azoknak nyujtatik, kik azt valósággal meg is érdemlik. Mindeddig azonban ezen kivánság teljesülése nagyon kérdéses, s ha a hitelezés nem is oly tág, mint az előtt, még most is tulságosnak mondható s az uralkodó viszonyoknak meg nem felel. Noha tehát a fönnemlitett okból részben a külföld maga is hozzájárult a válság nagyitására, viszont nem hallgatható el a román nemzeti bank itteni fiókjának eljárása sem. Müködése kezdetén mindjárt nagyon könnyen hitelezett, a miből az eredt, hogy sok kereskedő nyakra-főre oly üzletekbe bocsátkozott, melyekkel nem birt. Azonkivül nagyra nevelte a bankfiók az apró bankárocskákat, a mennyiben váltóikat minden nagyobb elővigyázat nélkül leszámitotta. A bukaresti központi intézet, figyelmessé téve az itteni fiók forgalmának óriási arányai által, számadástételt kivánt, minek következtében fordulat állott be a kezelésnél, mely minthogy váratlanul történt, csiráját képezte a később bekövetkezett fizetésbeszüntetéseknek. Az ide nagy mennyiségekben behozott osztrák-magyar készitmények egyes nemeihez tartoznak: *ruhanemüek, divatáruk* és *apró áruk.* Az elért árak azonban a lehető legcsekélyebbek voltak, minthogy épen ezen üzletág volt leginkább könnyelmü kezekben, melyek a piaczot rontják. Megemlitendők továbbá még: *szött* és *kötött*, valamint *vasáruk, ekék, üvegtáblák, gyertya, gyufa, drótszögek, kályhák, festékáruk, ólomfehér, minium, ultramarin,* és *anilin, varrógépek, üvegáruk, szivarka-papir* és *czukor.* Mindez áruk jól keltek és ezek jobb árakat is értek el, minthogy ezen czikkek biztosabb kereskedők kezeiben vannak. Braila városa ezen évben sem mutathat fel semmi haladást egészségrendőri tekintetben. A város nagyobb része még most sincsen kikövezve, a kikötőbe vezető utak rosz időben járhatlanok, a rakpart épitése sincs megkezdve. Csak az év vége felé nyujtott be a városi tanács a miniszteriumhoz nehány tervezetet a városnak vizzel való ellátására és megvilágitására vonatkozólag. 1882. január 1-től fogva az állam saját hivatalnokaival szedeti be azon eddigelé bérbe adott ½%-nyi illetéket, mely kikötői épitkezések létrehozása végett van minden áru után elrendelve. Az igazságszolgáltatást itt egy törvényszék s két járásbiróság kezeli. Előbbi egyszersmind kereskedelmi és váltótörvényszék, illeték-kihágásoknál pedig fenyitő- és büntető biróság. Az eljárás nyilvános és szóbeli, minthogy azonban fiatal s nem mindig eléggé kvalifikált birók végzik az igazságszolgáltatást, sok még a kivánni való. Ügyvéd itt nagyon sok van, s igy valóságos csapás a lakosságra. Ez a tanult románok kedvencz foglalkozása. Lemondott miniszter és minden egyéb kilépett hivatalnok az ügyvédségre veti magát, mely nagyon jövedelmező.

— Állami adókedvezmény. A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter, egyetértőleg a pénzügyminiszterrel, gr. *Károlyi* Tibor kerekhalmi gazdaságának kiegészitő alkatrészét képező szeszgyára részére, az 1881. XLIV. törvényczikkben biztositott állami kedvezményeket megadta.

— A székesfehérvári iparosok és az ottani ipartársulati elnökök gróf *Zichy* Jenő vezetése mellett ma testületileg tisztelegtek b. *Kemény* Gábor miniszternél, hogy az ipartörvénynek a II. iparos-gyülés határozatai értelmében való revizióját sürgessék. A miniszter ur e küldöttséget is azzal vigasztalta, hogy a revizió legközelebb kilátásba helyezhető. Innen a küldöttség a miniszterelnökhöz ment, hogy a Székesfehérvárott létesitendő ipartársulat alapszabályainak jóváhagyását sürgesse.

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

* **A vetések állásáról** és a mezőgazdasági állapotról április hó második felében a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium által kiadott jelentések szerint az *őszi és tavaszi vetések* általában jóknak mondhatók; kivételt képez e részben némileg az alföld déli része, a hol egyes megyékben a fagy, másutt a szárazság folytán a vetések többet szenvedtek. A *szárazság* megakasztotta a vetéseket fejlődésükben, de az utóbbi napokban az ország nagyobb részében volt esők jótékony hatással voltak. Még folyton tartó szárazságról, kivált Barsban, Beregben és Nógrádban, valamint a dunántúli megyék több járásaiban panaszkodnak. A *repcze* a felvidéken keveset, az ország többi részében többet szenvedett és pedig részben bolhától, részben a fagytól. A *tavasziak vetése*, ugyszintén a *kapásnövények* ültetése Nyitra, Liptó, Szepes és Marmaros megyéket, továbbá Erdély némely vidékét kivéve, teljesen bejeztetett. A *szőlő*, a legkoraibb fajtákat kivéve, a fagytól nem szenvedett, ellenben a *gyümölcsben* csaknem az egész országban mutatkozik több-kevesebb fagykár; ennek daczára Erdély egyes vidékein, különösen Brassó, Fogaras és Háromszék megyékben bö termés igérkezik. *Egerek* pusztitásáról csak igen szórványosan jelentenek. A *drótféreg* Fehér, Somogy, Bihar és Hajdumegyékben, a *kolumbácsi légy* pedig Arad, Temes, Krassó-Szörény és Háromszék megyékben okoz károkat. Az *állatok* egészségi állapota kielégitő, csupán Erdély pár megyéjében pusztit szórványosan a juhok közt a métely.

* **Az országos magyar gazdasági egyesület** május hó 14-én (vasárnap) d. e. 11 órakor fogja a «Köztelken» rendes évi közgyülését megtartani, A közgyülés napirendje: 1. Elnöki jelentés az egyesület mult évi müködéséről. 2. Emlékbeszéd gr. Károlyi István felett (tarja Galgóczy Károly vál. tag). 3. Jelentés a mult évi számadásokról. 4. Jelentés a folyó évi költségvetésről. 5. A mult közgyülés óta elhalt, törölt, továbbá az uj tagok névsorának bejelentése. 6. Elnökségi javaslat az alapszabályok módositása iránt. 7. Az elnökség és igazgató választmány választása.

* **A veszteg intézeteknél eszközlendő fertőtlenités.** A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter a következő rendeletet intézte valamenyi vesztegintézet igazgatóságához és vesztegállomás vezetőségéhez: A marhavész elleni intézkedésekről szóló 1874. XX. t. cz. 12. §-ának b) pontja oly országok irányában, melyek e törvény alapelveivel egyező eljárást nem követnek, a kérődző állatoktól származó nyerstermékek és más ragályfogható tárgyakra nézve akként rendelkezik, hogy e tárgyak, nevezetesen a nem gyárilag mosott, de kellőleg zsákolt gyapju, marha- és kecskeszőr, száraz csont, szarv és köröm és teljesen kiszáritott bőr, csakis szabályszerü fertőtlenités után bocsátható be az országba. Minthogy az idők folyamán szerzett tapasztalatok a fertőtlenitésnél használandó szerek és a fertőtlenités után járó dijak szabályozását immár elkerülhetlenül szükségessé tették, *a vesztegintézeteknél eszközlendő* fertőtlenitésekre vonatkozólag rendelem, a mint következik:

1. Azon országokból, melyek az 1874: XX. t. cz. elvével egyező eljárást nem követnek, nem gyárilag mosott, de kellőleg zsákolt gyapju-, marha- és kecskeszőr, száraz csont, szarv és köröm, teljesen kiszáritott bőr, rongy, edények és boritékok az országba való bebocsáttatásuk előtt a vesztegintézetekben minden különbség nélkül karbolsav oldattal fertőtlenitendők.

2. A fertőtlenitésre használt karbolsavoldat készitése a következő: Száz kiló vizre kevertetik nyers karbolsavból nyolcz kiló és e keverék a normalis desinfektor.

3. A normalis desinfectorral beecsetelendők a kisebb szállitmányok, csomagok és gyapjuzsákok, ugyszintén bőrbálok, szarvrakaszók és rongybálok külseje. Az ekként eszközölt fertőtlenités után járó dijak, jelen körrendelet 8. pontja alatt tüzetesen megállapitva vannak.

4. Teljes hajórakományoknál csontok, avagy pedig az 1. pont alatt felsorolt egyéb, de egynemü tárgyak oly módon fertőtlenitendők, hogy minden □ méter felületre, mely a hajófedél területe szerint számitandó ki, két liter normal desinfektor, rózsával ellátott öntözőből locsolandó. Megjegyzem azonban, hogy a fertőtlenitendő tárgyaknak e czélból a hajóból való kirakását szükségesnek nem tartom, elegendő levén ha azok magában a hajóban a vesztegintézeti igazgató által állapotuk iránt megvizsgáltatnak és

ennek megtörténte után a jelzett módon karbolsavoldattal öntetnek le. A mennyiben pedig fertőtlenités alá kerül ilyen teljes hajórakományu szállitmányok tulajdonosai a fertőtlenitést mészporral kivánnák eszközöltetni, ez esetben az oldatlan mészporból egy négyszög méter felületre, mely szintén a hajófödél területe szerint számitandó ki, négy kiló mennyiség alkalmazása mellett hajtandó végre a fertőtlenitő beporozás. Ilyen egynemü tárgyakat tartalmazó teljes hajórakományok fertőtlenitése után, tekintet nélkül a hajó nagyságára és a szállitmány sulyára, hajónkint 20 frtnyi fertőtlenitési átalány fizetendő.

5. Ha azonban a fertőtlenités alá kerülő tárgyak nem egynemüek, avagy pedig nem képeznek teljes hajórakományt, akkor a fertőtlenités, s illetve a fertőtlenités utáni dij kiszámitása akként történik, a mint az jelen rendelet 3. és 8. pontja alatt meghatározva van, megjegyezvén: hogy ily esetben a kiszámitás alapjául a fertőtlenitendő tárgynak a vonatkozó szállitó-levélben nyilvánitott sulymennyisége fogadandó el. A határszéli vasutállomásokon a veszteg-intézeteken keresztül érkező nyers termények az eddigi eljárás szerint és a 8. pontban felsorolt dijszabás mellett fertőtlenitendők.

6. A mosatlan gyapjunak a vesztegintézeteken keresztül az ország belsejébe leendő szállitására nézve fennálló szabályok továbbra is érvényben maradnak.

7. A fertőtlenitési szernek és a fertőtlenités módjának e meghatározása által hatályukat vesztik az e tárgyban eddig kiadott valamennyi rendeletek, valamint az 1874. XX. t. cz. végrehajtása tárgyában kiadott 1064/875. sz. a. kelt utasitás 1-ső fejezet B. I. rész 21. lapjának 2-ik bekezdésében foglalt rendelkezések.

8. Az 1874. évi XX. t. cz. 12. §-nak b) pontja alatt érintett és fenntebb megnevezett czikkek után a következő fertőtlenitési dij szedendő: a) az első 10 kilogrammig 4 kr, b) 10 kilogrammtól 25 kilogrammig 8 kr, c) 25 kilogrammon tul az első 25 kilogrammra eső 8 kron felül minden további 25 kilogramm után ½ kr. E fertőtlenitési dijak mikénti kezelése és elszámolása iránt teljes érvényében marad az e tekintetben 1877-dik évi 10,555. sz. a. kiadott utasitás, mely szerint tehát ezentul is a fertőtlenités után járó dijak a vesztegintézetek, illetőleg a vesztegállomásokon levő vámhivataloknál közvetlenül a felek által fizetendők le. E most megállapitott dijakon kivül bármi czimen dijat követelni szigoruan tiltatik, kivételnek e tekintetben csak ott lévén helye, ha a fertőtlenités nem magában a vesztegintézetben, hanem a székhelyen kivül történik, mely esetben a fertőtlenités czéljából kiránduló vesztegintézeti közeg a szabályszerü napidij és fuvarköltségeket felszámitani jogositva van. — Az ekként felmerülő költségeket az érdekelt fél tartozik viselni; a kifizetés azonban nem a vesztegintézeti közeg kezéhez, hanem szintén közvetlenül a vámhivatalnál teljesitendő, mely hivatal azután, a vesztegintézeti közeg nyugtája és utijegyzékére a kifizetést eszközli. Ezzel az e tekintetben eddig érvényben volt rendeleteimet hatályon kivül helyezem, illetve a szervezési szabályzat 38-dik szakasza 5-dik pontjának a) b) c) betüje alatt felsorolt dijtételeket a szervezési szabályzat egyéb részeinek épségében való meghagyása mellett, ekként módositandónak találom. A fertőtlenitési dijaknak e most megállapitott árjegyzéke a vesztegintézeti irodákban könnyen hozzá férhető helyeken kifüggesztendő, kötelesség lévén ezenfelül a vesztegintézeti igazgató vagy vezető a felek kivánságára a kivánt felvilágositásokat mindenkor készségesen megadni.

A fertőtlenitéshez szükséges szereket az igazgatóság vagy vezetőség fogja beszerezni, mely czélból elszámolási kötelezettség mellett az illető vámhivataloknál megfelelő előleg fog folyóvá tétetni, melynek miként lett felhasználásáról minden év végével számadását felterjeszteni tartozik. — Selen rendeletem f. 1882. évi május hó 15-én lép érvénybe.

NAPIREND: Május 5-én.

Naptár: Péntek. Róm. kath.: Gocsárd, Pius. — Prot.: Gocsárd. — Görög-orosz: (ápr. 23.) György vértanu. — Zsidó: (ijár 16.) Nehomiás. — Nap kél 4 ó., 40 p., nyug. 7 ó. 13 p. Hold kel 9 ó. 48 p. este, nyug. 5 ó. 46 p. reggel. Vénus Jupiter mellett. Mars naptávolában.
Pénzügyminiszter fogad d. u. 3—4.
Képárucsarnok a sugáruti müosarnokban d. e 9-től d. u. 5-ig. Belépti dij 10 kr.
Az orsz. könyvészeti kiállitás az akadémia palotájában d. e. 10-től d. u. 5-ig. Belépti dij 30 kr.
Akadémiai könyvtár d. u. 3—7-ig.
Egyetemi könyvtár d. u. 3—7-ig.
Muzeumi könyvtár d. e. 9-től d. u. 1-ig.
Muzeumban: régiségtár d. e. 9-től d. u. 1-ig.
Margitszigetre hajó indul fél óránkint.
Császárfürdőbe hajó indul óránkint.
Állatkert nyitva egész nap.

Kivonat a hiv. lap május 4-ki számából.

Árverés a fővárosban. Markus Ignácz 1617 frtra becs. ingóságai május 5 (VIII. ker., kerepesi-ut, Rákosvölgy 2038).

Árverések a vidéken. Bakits Márton 567 frtra becs. ingatl. május 27 Devény (Pozsony). Szuchy István 535 frtra becs. ingatl. május 22 Maászt (Pozsony). Zsivi Péter 1373 frtra becsült ingatl. junius 17 Lugos. Takáts János 965 frtra becs. ingatl. junius 1 Egyh.-Kesző (Sárvár). Borbély P. Sándor 589 frtra becs. ingatl. május 22 Alsó-Némedi (pestvidéki tvszék). Sprucsanszky Mária 605 frtra becs. ingatl. julius 24 Mocsidlan (Szakolcza). Fischl Lajos 6020 frtra becs. ingatl. május 30 Siófok (Enying). Váczi Mihály 400 frtra besült ingatl. május 23 Péczel (pestvidéki tvszék). Gróf Brandisz Nándor 1000 frtra becs. ingatl. május 22 Kosztolány (Nyitra).

Csődhirdetmény. Weisz Jakab albert-irsai lakos ellen, bej. julius 20. Csődbiztos: Péchy Aurél tvszéki biró, tömeggondnok: dr. Fábry István ügyvéd.

Pályázatok. A m. kir. honvédelmi miniszteriumnál irodatiszti, — a siklósi kir. jbiróságnál aljegyzői állomásokra.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Csávolszky Lajos.

IDEGENEK NÉVSORA.

Angol királynő szálloda.
Schuster C. püspök Kassa.
Br. Thielan S. főkonzul Berlin.
Askow A. tőzsér London.
Montagu S. tőzsér London.
Kempelen J. birtokos Mohaj.
Bartal J. birtokos Szerdahely.
Kaiser M. birtokos Kassa.
Takács S. birtokos Bécs.
Wild B. magánzó Szt-Gál.
Kopp F. kereskedő Prága.
Fischer A. kereskedő Bécs.
Zubert F. kereskedő Ujvidék.
Stiohm A. kereskedő Stuttgart.
Raumbach R. kereskedő Berlin.

Erzsébet szálloda.
Kovács L. földbirt. Kolozsvár.
Czihat A. földbirtokos Türke.
Czihat K. ügyvéd Türke.
Brünauer M. ügyvéd Jászberény.
Geszner E. ügyvéd Tápió-Szele.
Jamniczky M. mérn. R.-Szombat.
Halmay S. t.-sz. biró Nyitra.
Horváth Mária mgzó Sárvár.
Konstantinovits J. Szemendria.
Klein J. kereskedő Moór.
Dobos M. hivatalnok Keszthely.

Európa szálloda.
Br. Bertholdsheim vez. örn. Bécs.
Smith M.E. am. konzul Manheim.
Kaiser A. kereskedő Belgrád.
Lewit D. kereskedő Prága.

Fehér hattyu szálloda.
Matousek F. karmester Nyitra.
Sipos K. jegyző Szt-Mártonkáta.
Wittenberger A. jog. K.-Szeben.
Kovács J. kartonfestő Gyöngyös.
Szeghy G. kereskedő Debreczen.
Szabó M. kereskedő Szentes.

Fehér ló szálloda.
Ipolyi A. cs. k. főhadn. Bosznia.
Kreuchel S. tiszttartó Vésztő.
Dobozi J. jegyző Maglód.
Gyapay K. haszonbérlő Bicske.
Szlabur G. gyógyszerész Vésztő.
Szallay J. fakeresk. R.-Komárom.
Spitz L. marhakeresk. Ivánka.
Schenk A. marhakdő Temesvár.
Paczár M. hivatln. Rozsnyó.
Blum A. hivatalnok Kanizsa.
Spitzer J. kdő Szt-M.-Káta.
Szatory J. kereskedő Ipolyság.
Braun A. mész.-né Temesvár.
Szalay J. mész. Vörösegyház.
Robin A. iparos Ipoly.
Marsik A. iparos Győr.

Garni szálloda.
Baray M. lelkész D.-Vecse.
Kohn F. kereskedő Vásárhely.
Beseny P. kereskedő Vásárhely.
Kurecska J. tanár Budapest.

Holzwarth-Frohner száll.
Gr. Spanochi földbirt. Gerend.
Bosch L. földbirtokos Arad.
Dr. Schwartz ügyvéd Becskerek.
Gessler M. magánzó Stuttgart.
Schmidler F. magánzó Stuttgart.
Henning H. mérnök Bruchsal.
Faber H. mérnök Bécs.
Fuchs A. kereskedő Bécs.
Kutscha H. felügyelő Teschen.
Leid P. kereskedő Drezda.
Reisz M. lelkész Adony.
Löwy M. és családja Uj-Szöny.
Maranszky N. hivatln. Sillein.
Lakner A. kereskedő Sillein.
Schwager M. kereskedő Saaz.

Hungária szálloda.
Weinfeld B. magánzó Kassa.
Basits R. magánzó Arad.
Antonescu Z. mgzó Bukarest.
Hiad Gy. magánzó Bukarest.
Dr. Schutz K. orvos Ischl.
Fernau E. igazgató Bécs.
Schlieszmann K. rajzoló Bécs.
Talapkovits E. tanfelü. Ungvár.
Erler K. mérnök Nagy-Szeben.
Rózsás G. tanitó Hegykő.
Riese A. gyáros Berlin.
Ostermann Zs. gyáros Berlin.
Hlavács K. kereskedő Ujvidék.
Wieder N. kereskedő M.-Sziget.

London szálloda.
Stanzel J. mgzó Nagyszombat.
Todor J. k. a. mgzónő Arad.
Kadelburger F. kdő Becskerek.
Napholz A. kereskedő Becskerek.
Barthy M. kereskedő N.-Szeben.

Magyar király szálloda.
Dobrányi Etel mzó Kecskemét.
Eltér J. ügyvéd Sz.-Fehérvár.
Löwy M. malomtulajd. Naszály.
Adams C. kereskedő Bécs.
Szillay L. kereskedő Bécs.
Wümser L. kereskedő Bécs.
Kricshaber V. kereskedő Bécs.
Deutsch M. kereskedő Bécs.
Löwy E. kereskedő Kumpolcz.
Bogner E. kereskedő Veszprém.
Müller F. kereskedő Reichenberg.
Grünwald O. kdő Szombathely.
Breuer A. kereskedő Fehérvár.
Weiseles E. kdő Reichenberg.
Ehrenfeld M. kereskedő Léva.
Draskovits J. kereskedő Kalocsa.

Nemzeti szálloda.
Dr. Zalka J. püspök Győr.
Gr. Zamoyszky J. birt. Motositz.
Budaházy J. birtokos Debreczen.
Weisberger J.-né birt. N.-Réde.
Dr. Sinkó J. titkár Győr.
Mikulits K. ügyvéd Győr.
Pelikan E. hivatalnok Szeged.
Rainer D. gyógyszerész Tokaj.
Steiner J. kereskedő Marczali.

Pannonia szálloda.
Bedő L. földbirtokos Karczag.
Ferenczy L. földb. Árokszállás.
Horchy Gy. földb. J.-Szalla.
Szabadhegyi M. fldb. Gyöngyös.
Makay S. vendéglős Félegyháza.
Bogovics A. tisztviselő Kassa.
Szentpétery E. sz.-biró Perjámos.
Glaser G. bérlő Lőcz.
Dr. Biederman A. D.-Ványa.
Hamari J. áldozár Erdő-Kövesd.
Polyák P. gazdatiszt Zeliz.
Jaklitsch K. gazdatiszt Zeliz.
Kainersdorfer F. hivataln. Zeliz.
Bukovits Gy. gazd. Török-Becse.
Berg S. lókereskedő Berlin.
Klein J. D. gazdálk. Keszthely.
Dr. Schwartz A. orvos Putnok.
Lefkovits M. M.-Vásárhely.

Páris szálloda.
Stein A. vállalkozó Szabadka.
Weinberger J. gazd. N.-Várad.
Ehrenfeld V. orvos Bécs.
Watzl J. ujságiró Bécs.
Ehrl M. hivatalnok Bécs.
Ruttner V. hivatalnok N.-Atád.
Schrecker M. kereskedő Bécs.
Markovits E. keresk. Lasztomér.

Széchenyi szálloda.
Szabó D. ügyvéd Pécs.
Bayer K. számtiszt N.-Várad.
Schwarz R. alezredes Fehérvár.
Hoffer M. cs. k. kapitány Bécs.
Lux A. hivatalnok Lyon.
Sinkovics S.-né Szombathely.
Friedmann J. kereskedő Bécs.

Tigris szálloda.
Farkas L. birtokos Kaposvár.
Nemes F. birtokos Kemecseny.
Ibrányi birtokos Kotaj.
Holcsy A. ügyvéd Debreczen.
Kohn B. magánzó Szt-György.
Fürst M. kereskedő N.-Palánka.
Gyula M. szállodatulajd. Torda.

Vadászkürt szálloda.
Gr. Chorinszky H. Szemered.
Kothny R. lovag mgzó Bécs.
Br. Bornemisza P. Kolozsvár.
Mukits Jánosné fldb. Szabadka.
Palikutcsevnyi A. földb. Lugos.
Németh J. min. tanácsos Fiume.
Salomon J. földbirt. Kalocsa.
Németh J. földbirt. Velencze.
Steinbach K. magánzó Bécs.
Lakó S. földbirtokos Tokaj.
Jakabffy Z. földbirtokos Kassa.
Rozsi J. földbirtokos Fiume.
Veillenxes A. magánzó Páris.
Deumth A. gyáros Reichenberg.
Schmidt F. gyáros Bécs.
Fodor K. fürdőorvos Pöstyén.
Grossmann F. igazg. München.
Haubner N. kereskedő Bécs.
Escales E. kereskedő Bécs.
Petroff T. kereskedő T.-Szeverin.
Grünwald H. kereskedő Bécs.
Veszter J. kereskedő Debreczen.
Roth Gy. kereskedő Bécs.
Lüdersdorfer C. keresk. Bécs.
Hoffmann H. kereskedő Bécs.
Leonhardl D. kereskedő Bécs.

NYILT-TÉR.

Nőorvos Dr. LIEBMANN MÓR, egyetemi m. tanár lakását a **sugár-ut 15. sz.** alatti házba tette át. — Rendelési órák **3—5**-ig. 3882

Kertmegnyitás az aranysas udvar-helyiségében. Van szerencsém a t. cz. közönségnek tudomására hozni, hogy mai napon udvar-kerti helyiségemet megnyitottam; fris ételek és italok jutányos áron való pontos kiszolgáltatásáért kezeskedem. Naponkint zene-estély. 3883
KOMMER G. J.

Posztó- és gyapjuszövetáru-kereskedésünk mától fogva **V. Erzsébettér 3. sz. a.** létezik.
3889 **ABELES és FÖLDIÁK.**

SAPONARIA
héjazott és héjazatlan állapotban darálva 100 kilónként 40 frttól 24 frtig.
Legkitünőbb **juh** és **gyapjumosószer.**
3792 *Dr. Wagner Jenő,* soroksári utcza 96.

HALLEINI anyalugsó a kreutznachi anyalug tökéletes pótléka
3484 mindig friss töltésben kapható
MATTONI ÉS WILLE
cs. k. udv. szállitók *ásványviztelepükben,*
budai király-keserüforrások tulajdonosai,
Budapesten (Dianafürdő-épület).

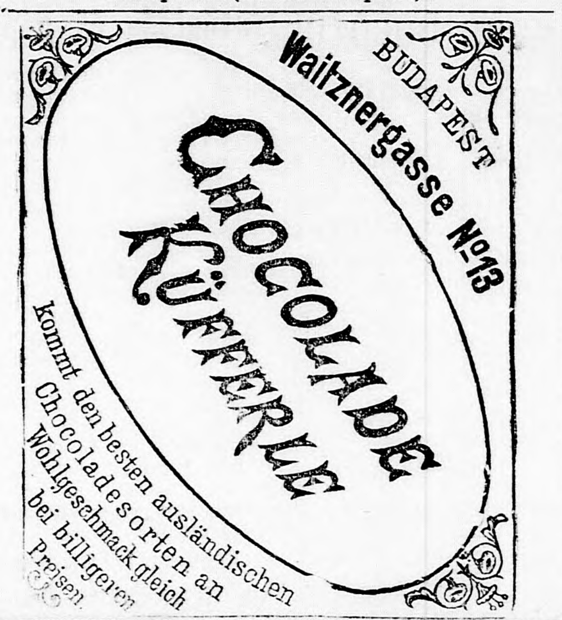

SZINHÁZAK ÉS MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHÁZ.

Budapest, május 5-én.

JULIUS CÄSAR.

Szomorujáték 5 felvonásb. Irta Shakspere, forditotta Vörösmarty Mihály. Zenéjét irta Tittl Emil.

Személyek:

Julius Caesar	Egressy
Octavius Ceasar	Náday
Marcus Antonina	Bercsényi
Popilius Lena	Törzsök
Publius	Szalai
Marcus Brutus	Nagy Imre
Calus Cassius	Gyenes L.
Casca	Hetényi
Trebonius	Körösmezei
Decius Brutus	Komáromi
Métellus Cimber	Horváth
Cinna	Pintér
Artemidorrs	Tóth
Cinna, költő	Sántéa
Lucilius	Faludi
Titimus	Szirmai
Pindarus	Mihályfi
Clodius	Gonda
Lucius	Adorján B.
Octavius szolg.	Benedek
Strato	Balassa
Clites	Molnár
Dardanus	Pongrácz
1-ső római polg.	Vizvári
2-ik római polg.	Földényi
3-ik római polg.	Ujházi
4-ik római polg.	Szigeti Imre
Calpurnia	Lendvayné
Portía	K. Jászay M.

Holnap, május 6-án:
Harmadszor:
MEFISTOFELES.

NÉPSZINHÁZ.

Budapest, május 5-én:
BLAHA L. assz. mint vendég.
Másodszor:

Szép leányok.

Fővárosi népszinmü dalokkal 3 felv. Irta Csiky Gergely. Zenéjét Aggházy Károly

Személyek:

Bihari Terka	Blaha L. assz.
Bihari Lina	Nagy Ibolyka
Tuzok Ágnes	Pártenyiné
Mari	Csatai Zs.
Lajos	Toldi
Smeksz Gyula	Solymosi
Jancsó Mátyás	Tihanyi
Lujza	Vidorné
Köcsög Muki	Horváth
Csengő Imre	Vidor
Czompó Malvin	Rákosi Sz.
Matyók Friczi	Karikás
Cziczmányi	Szabó
Skála Rezső	Kassai
Adelgunda	Molnár I.
Bock	Hatvani
Dóka	Ujvári
Szimecsek	Kovács I.
Szimecsekné	Klárné
Csihorszky	V. Kovács
Hilda	Réti Laura
Julcsa	Béni Irma
Adám	Izsó
Házmester	Komáromi
Hordár	Ditrói
Rendőr	Pintér
Korhely	Marton
Fiatal ember	Kiss
Katona	Behumi
Matróz	Kolozsvári
Öregasszony	Agostoni Bella

Kezdete 7 órakor.
Holnap, május 6-án:
HOFFMANN MESÉI.

IDŐJÁRÁS május 4. reggel 7 órakor.

Az időjelző-intézet távirati jelentése

Állomások	Légnyomás m/m 700 +	Szél iránya és ereje (1—12)		A hőmérséklet Celsius-fokban	Csapadék m/m	Felhőzet
Arad	61.6	D	1	+ 12.9	—	○
Beszterce	62.5	◎		+ 11.0	—	○
Beszterczebánya	61.6	E	1	+ 16.5	—	○
Budapest	63.4	◎		+ 13.4	—	○
Csáktornya	59.6	◎		+ 16.4	—	○
Debreczen	63.5	EK	3	+ 12.4	—	○
Eger	63.4	D	2	+ 11.3	—	○
Eszék	—	—		—.—	—	—
Fiume	62.9	K	1	+ 15.0	—	◔
Késmárk	65.1	◎		+ 6.5	—	○
Keszthely	—	K	5	+ 14.8	—	○
Kolozsvár	63.8	DNY	1	+ 8.4	—	○
Magyar-Óvár	61.5	DK	2	+ 13.6	—	○
Mármaros-Sziget	—	—		—.—	—	—
Nagy-Enyed	62.5	EK	1	+ 12.5	—	○
Nagy-Szeben	63.6	E	1	+ 11.9	—	○
Nagyvárad	62.7	◎		+ 15.2	—	○
Orsova	62.2	◎		+ 14.8	—	○
Pancsova	62.3	DK	1	+ 16.4	—	○
Selmeczbánya	63.5	DK	4	+ 13.3	—	○
Sopron	59.4	DK	4	+ 14.3	—	○
Szatmár-Németi	62.4	DK	1	+ 9.3	—	○
Szeged	62.4	E	1	+ 12.4	—	○
Sepsi-Szt-György	64.0	◎		+ 16.1	—	○
Szolnok	62.3	K	3	+ 12.9	—	○
Temesvár	62.9	EK	1	+ 17.4	—	○
Trencsén	59.6	K	3	+ 12.3	—	○
Ungvár	62.2	K	5	+ 10.1	—	○
Zágráb	61.2	NY	2	+ 13.8	—	◔
Bécs	60.2	DK	3	+ 13.0	—	◔
Bregenz	55.1	D	3	+ 21.1	—	◑
Lesina	63.5	DK	1	+ 18.8	—	◑
Pola	62.7	DK	2	+ 16.4	—	◑
Prága	60.4	K	1	+ 9.1	—	◔

Jelek magyarázata: ◎ = szélcsend; ○ = tiszta, derült; ◔ = ¼ felhős; ◑ = ½ felhős; ◕ = ¾ felhős; ● = borult; ◍ = eső; ✳ = hóeső; ▲ = jég; ≡ = köd; ∞ = gőz; ⚡ = zivatar, villám.

Áttekintése a mai időjárásnak:

Európában: A depresszió (753—755) a kontinens északnyugati részéből jön, a nagy légnyomás (763—764) annak délkeleti táján van. Mérsékelt szelekkel az idő részben derült, részben változó felhőzetü; többnyire száraz, nagy meleggel.

Hazánkban: Többnyire délkeleti és keleti mérsékelt szelek mellett a hőmérséklet valamint a légnyomás is többnyire alább szálltak. Az idő keleten is feltisztulván, általában derült, száraz, meleg. A derült idő alig egy napig fog tartani s reá ismét változó jelleget öltve esőre hajlandóbb lesz.

Kilátás a jövő időre:

Hazánkban: Keleten derült, nyugaton felhősödő meleg időt várhatni.

Vasut-közlekedési utmutató.

A vonat indul	A vonatok minősége	Indulási idő
Az osztrák államvasut indóházából		ó. p.
Budapestről, Érsekujvár, Pozsony, Bécs	személyv.	9.30 este
	gyorsvon.	8.30 regg.
	személyv.	9.20 regg.
	futárvon.	2.10 d. u.
Bpestről, Vácz, Esztergom-Nána, Érsekujvár	vegyes v.	12.05 d. e.
Bpestről, Vácz, Esztergom-Nána	omnibusv.	5.— d. u.
Budapestről, Czegléd, Szeged, Temesvár, Verciorova	futárvon.	10.10 este
Budapestről, Czegléd, Szeged, Temesvár, Karánsebes	személyv.	6.15 este
	futárvon.	10.10 este
	személyv.	6.55 regg.
Budapestről, Czegléd, Debreczen, Miskolcz, Kassa	személyv.	6.35 este
	személyv.	7.30 regg.
Budapestről, Czegléd	omnibusv.	3.— d. u.
Bpestről, Czegléd, Szolnok, Püspökladány, N.-Várad, Kolozsvár, Brassó, Predeal	futárvon.	10.10 este
Bpestről, Czegléd, Szolnok, Arad, N.-Szeben, Brassó	személyv.	6.35 este
	személyv.	7.30 regg.
A magyar államvasut (losonczi) indóházából		
Budapestről, Hatvan, Salgó-Tarján, Losoncz, Zólyom, Ruttka	gyorsvon.	6.34 regg.
	személyv.	7.31 regg.
	személyv.	5.40 d. u.
Bpestről, Gödöllő, Hatvan, Miskolcz, Kassa	személyv.	7.31 regg.
	vegyes v.	8.50 este
	gyorsvon.	11.— éjjel
A déli vasut (budai) indóházából		
Bpestről, Székesfehérvár, Kanizsa, Pragerhof	személyv.	7.10 regg.
	gyorsvon.	5.— d. u.
	vegyes v.	7.45 este
Budapest-Székesfehérvár	vegyes v.	2.30 d. u.

A vonat megérkezik	A vonatok minősége	Megérkezési idő
Az osztrák államvasut indóházába		ó. p.
Bécs, Pozsony, Érsekujvár, Budapestre	futárvon.	2.31 d. u.
	személyv.	5.42 d. u.
	futárvon.	9.41 este
	személyv.	5.57 regg
Érsekujvár, Esztergom-Nána, Vácz, Bpestre	vegyes v.	11.51 d. e.
Esztergom-Nána, Budapestre	omnibusv.	8.30 este
Verciorova, Temesvár, Szeged, Czegléd, Budapestre	futárvon.	7.30 regg
Karánsebes, Temesvár, Szeged, Czegléd, Budapestre	személyv.	8.40 este
	futárvon.	7.30 regg
	személyv.	8.45 regg
Kassa, Miskolcz, Debreczen, Czegléd, Bpestre	személyv.	8.21 este
	személyv.	7.55 regg
Predeal, Brassó, Kolozsvár, N.-Várad, Püspökladány, Szolnok, Czegléd, Budapestre	futárvon.	7.30 regg
Brassó, N.-Szeben, Arad, Szolnok, Czegléd, Budapestre	személyv.	8.21 este
	személyv.	7.55 regg
Czeglédről-Budapestre	omnibusv.	1.45 d. u.
A magyar államvasut (losonczi) indóházába		
Ruttka, Zólyom, Losoncz, Salgó-Tarján Hatvan, Budapestre	személyv.	8.50 regg
	személyv.	7.58 este
	gyorsvon.	10.14 este
Kassa, Miskolcz, Hatvan, Gödöllő, Budapestre	személyv.	7.58 este
	vegyesv.	6.33 regg
	gyorsvon.	7.30 regg
A déli vasut (budai) indóházába		
Pragerhof, Kanizsa, Székesfehérvár, Bpestre	személyv.	7.39 regg
	gyorsvon.	11.35 d. e.
	személyv.	8.47 este
Székesfehérvárról-Budapestre	vegyes v.	4.58 d. u.

VIZÁLLÁS 1882. május 4.

Névszerint	Méter 0 fölött	alatt	Változik	Névszerint	Méter 0 fölött	alatt	Változik
Duna				**Tisza**			
Pozsony	1.29	—	áradó	M.-Sziget	0.90	—	váltlan
Komárom	1.10	—	áradó	Beregszász	—	—	—
Budapest	1.32	—	áradó	Sárospatak	1.28	—	apadó
Mohács	1.58	—	áradó	Szatmár	0.88	—	apadó
Vukovár	—	—	—	Tokaj	1.56	—	áradó
Ujvidék	2.13	—	áradó	Szolnok	1.28	—	váltlan
Pancsova	0.97	—	áradó	Szeged	1.86	—	apadó
Orsova	1.83	—	apadó	**Körös**			
Dráva				B.-Gyula	0.36	—	apadó
Barcs	1.89	—	apadó	**Maros**			
Eszék	1.96	—	apadó	Arad	—	—	—
Száva				**Béga**			
Sziszek	2.50	—	apadó	Temesvár	0.22	—	apadó

FRANKLIN-TÁRSULAT KÖNYVNYOMDÁJA

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései május 4.

Minőségi súly hektoliterenkint — 100 kilogrammnak ára

Faj	Irányzat	74 k/g frttól	74 k/g frtig	75 k/g frttól	75 k/g frtig	76 k/g frttól	76 k/g frtig	77 k/g frttól	77 k/g frtig	78 k/g frttól	78 k/g frtig	79 k/g frttól	79 k/g frtig	80 k/g frttól	80 k/g frtig	81 k/g frttól	81 k/g frtig
bánsági buza ó	lanyha	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	— —	— —	— —	— —
tiszavidéki «	«	12.30	12.40	12.45	12.50	12.55	12.60	12.65	12.75	12.80	12.85	12.90	12.95	— —	— —	— —	— —
pestvidéki «	«	12.05	12.10	12.15	12.20	12.25	12.35	12.40	12.50	12.55	12.60	12.65	12.70	— —	— —	— —	— —
fehérmegyei «	«	12.15	12.20	12.25	12.35	12.40	12.50	12.55	12.65	12.70	12.75	13.80	13.85	— —	— —	— —	— —
m. északk. «	«	11.65	11.75	11.80	11.85	11.90	12.—	12.05	12.15	12.20	12.30	12.35	12.40	— —	— —	— —	— —

Gabona	Ó vagy uj	Faj	Irányzat	Minőségü suly hektoliterenként	100 kilogramm ára -tól frt	kr.	-ig frt	kr.
rozs	ó	—	lanyha	70—72	8	20	8	50
árpa	«	takarmány	lanyha	60—62	7	45	7	60
«	«	égetni való	—	62—64	7	80	8	30
«	«	sörfőzdei	szilárd	64—66	—	—	—	—
zab	«	—	«	37—40	7	75	8	20
tengeri	«	bánsági	»	75	7	25	7	30
	«	másnemü	«	73	7	20	7	25
köles	«	—	«	nélkül	5	90	6	15
káposzta-repcze	uj	—	«	—	—	—	—	—
bánsági repcze	«	—	«	—	—	—	—	—

Szokvány gabona, határidőre

Gabona	Irányzat	Határidő	pénz frt	kr.	áru frt	kr.
buza	lanyha	tavaszra	—	—	—	—
	lanyha	őszre	10	82	10	85
	«	—	—	—	—	—
tengeri	»	május—juniusra	7	24	7	26
zab	«	tavaszra	—	—	—	—
	«	őszre	6	67	6	70
repcze káposzta	csendes	aug.—szeptemberre	13¹/₈	—	13²/₈	—
« bánsági	—	julius—augusztusra	—	—	—	—

ÉRTÉKPAPIROK — ÁLLAMADÓSSÁG.

Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	áru
Magyar királyi aranyjáradék adómentes	6%	119.60	119.90
Magyar királyi aranyjáradék adómentes	4%	89.—	89.25
Magyar papirjáradék adómentes	5%	87.40	87.65
Magyar vasuti kölcsön à 120 frt o. ért. (300 frank)	5%	134.25	134.50
Magyar vasuti kölcsön 120 frt egyes darabokban	5%	134.50	135.—
Gömöri államvasuti záloglevelek	5%	— —	— —
Magyar 1869. keleti vasut állam-kötv. (elsőbbs.) adóm.	5%	91.50	92.—
Magyar 1873. keleti vasut arany v. ezüstb. (elsőbbs.) adóm.	5%	110.75	111.25
Magyar 1876. keleti vasut állam-kötvény aranyban	5%	95.50	96.50
Magyar királyi nyeremény-kölcsön 100 frt		117.25	117.75
Magyar királyi nyeremény-kölcsön 50 frt		116.—	117.—
Tiszai és szegedi kölcsön	4%	111.25	111.50
1871-iki magyar állam-kölcsön-kötvény font sterlingben	5%	— —	— —
1873-iki magyar állam-kölcsön-kötvény font sterlingben	5%	— —	— —
Magyar földtehermentesitési kötvények	5%	98.75	99.25
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	98.25	98.75
Magyar földtehermentesitési kötvények temesi	5%	98.25	98.75
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	97.50	98.—
Magyar földtehermentesitési kötvények horvátországi	5%	— —	— —
Magyar földtehermentesitési kötvények erdélyi	5%	98.25	99.—
Magyar országos jelzálog urbéri váltság kötvény (100 frt)	5%	93.50	94.—
Királyi horv.-szlavon jelzálog földváltsági kötvény (100 frt)		100.—	—.—
Szőlődézsmaváltsági kötvény (100 frt)	5%	97.—	97.50
Magyar királyi kamatozó kincstári utalvány 6 hóra (100 frt)		— —	— —
Egyesitett államadósság papirban	5%	76.50	76.75
Egyesitett államadósság ezüst kamat január—julius	5%	77.25	77.50
Egyesitett államadósság ezüst kamat április—október	5%	77.25	77.50
Osztrák aranyjáradék 4% kamat	4%	94.25	94.75
Osztrák papirjáradék, adómentes	5%	92.75	93.25
Osztrák államadósság, kisorsolással 1854-iki à 250 frt p.p.	4%	119.50	120.50
Osztrák államadósság, kisorsolással 1860-iki à 500 frt o. é.	5%	130.50	131.50
Osztrák államadósság, kisorsolással 1860-iki à 100 frt o. é.	5%	134.—	135.—
Osztrák államadósság, kisorsolással 1864-iki à 100 frt o. é.		173.—	174.—
Osztrák államadósság, kisorsolással 1864-iki à 50 frt o. é.		172.—	173.—
Pest város kölcsöne 1870-ből	6%	103.75	104.—
Pest város kölcsöne 1871-ből	6%	103.75	104.—
Budapest főváros 1880-iki kölcsöne	5%	98.50	99.—
Szerbiai nyeremény-kölcsön 100 frank	3%	37.—	38.—

ÉRTÉKPAPIROK — RÉSZVÉNYEK.

Osztal. 1881-re	Értékpapirok	Befiz. frt	Utolsó árkelet pénz	áru
	a) Bankok.			
12.—	Ált. magyar municipalis hitelint.	200	198.—	203.—
8.—	Angol-osztrák bank	120	— —	— —
9.—	Budapesti bankegyes.-részv.-társ.	100	107.50	108.50
— —	Franco-magy. bank felszámolás a.	200	— —	— —
— —	Horvát leszámitoló bank	200	— —	— —
12.—	Iparbank, budapesti	100	53.—	55 —
— —	Központi ipartársulati hitelintézet	80	— —	— —
21.—	Magyar Általános Hitelbank	200	338.50	339.50
27½ frk	Magyar jelzálog-hitelbank	200	248.—	250.—
5.50	Magy. jelzáloghitelb. II. kib. id. e.	100	129.—	129.50
6.—	Magyar leszám. és pénzváltóbank	100	107.—	107.50
— —	Magyar országos bank részv.-társ.	100	—.—	—.—
17.50	Osztrák hitelintézet	160	344.25	344.50
38.30	Osztrák-magyar bank	300	825.—	828.—
13 —	I. magyar iparbank	150	189.—	190.—
45.—	Pesti magyar kereskedelmi bank	200	577.—	580.—
7.—	Sziszeki hitelbank	100	— —	— —
8.—	«Unio» bank	100	129.50	130.50
	b) Biztositó társulatok.			
— —	Bécsi biztositó társaság	200	275.—	285.—
— —	Bécsi élet- és járadék-biztos. társ	200	325.—	330.—
222.—	Első magyar ált. biztositó társ.	1000	3600.—	3650.—
— —	Foncière pesti biztositó intézet		50.50	51.—
— —	Magyar-franczia biztos. társaság	50	— —	— —
80.—	Pannonia viszontbiztositó társ.	300	1130.—	1150.—
	c) Gőzmalmok.			
— —	Concordia gőzmalom	500	470.—	475.—
50.—	Első budapesti	500	1130.—	1145.—
— —	Erzsébet malom	200	173.—	175.—
— —	Hengermalom	500	540.—	550.—
— —	Lujza	160	208.—	210.—
22.—	Molnárok és sütők	200	330.—	332.—
— —	Pannonia	1000	1000.—	1020.—
16.—	Viktória	300	384.—	386.—
	d) Közlekedési vállalatok.			
— —	Alföld-fiumei	200	173.—	174.—
— —	Báttaszék-dombovári	200	166.—	167.—
— —	Déli vasut	200	— —	— —
— —	Észak-keleti vasut	200	164.50	165.50
— —	Erdélyi vasut	200	165.75	166.25
— —	Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	— —	— —
— —	Kassa-oderbergi vasut	200	149.50	150.50
— —	Magyar-galicziai vasut	200	161.50	162 —
— —	M.nyug.v.(székesf.-győr-gráczi v.)	200	167.—	168.—
— —	Osztrák államvasut	200	337.—	338.—
— —	Pécs-barcsi vasut	200	213.—	214.—
— —	Tiszavidéki vasut	200	248.—	249.—
6·—	Osztrák dunagőzhajózási társaság	500	— —	— —
28·—	Pesti közuti vaspálya	200	440.—	441.—
18·—	Pesti közuti vaspálya élv. jegy		265.—	270.—

Osztal. 1881-re	Értékpapirok	Befiz. frt	Utolsó árkelet pénz	áru
	e) Takarékpénztárak.			
4.—	Budapest III. kerületi	50	50.—	51.—
4.—	Czeglédi	100	— —	— —
33.—	Országos központi	300	548.—	550.—
300.—	Pesti első hazai	1000	4665.—	4685.—
35.—	Egyesült Budapest fővárosi	200	545.—	548.—
30.—	Magyar ált. takarékp. részv.-tár.	100	128 —	130 —
— —	Pakracz-daruvár-kutinjai	50	— —	— —
	f) Különféle vállalatok.			
8 —	Alagut	105	110.—	111.—
— —	Altalános ipar-részvény-társulat	100	— —	— —
5 60	általános waggon-kölcsönző társ.	80	— —	— —
— —	Franklin-Társulat könyvnyomda	150	152.—	154.—
40.—	Ganz és társa vasöntöde s gépgy.	400	630.—	635.—
26.—	Gschwindt-féle szeszgyár	200	402.—	410.—
12.—	Gyapjumosó és bizt. első magyar	200	—.—	—.—
25.—	Kereskedelmi testület épülete	210	540.—	550.—
40.—	Könyvnyomda «Athenaeum»	200	560.—	565.—
55.—	Pesti könyvny. részvény-társaság	500	765.—	775.—
— —	Kőszén- és téglagyár (Drasche)	130	169.—	169.50
— —	Pesti épitő-társaság	85	— —	—.—
— —	Rimamurány-salgótarjáni vasmü	100	125.50	126.50
7 —	Salgó-tarjáni kőszénbánya	100	—.—	—.—
16.—	Schlick-féle vasöntöde s gépgyár	200	226.—	227.—
35.—	Serfőzde első magyar	400	580.—	585.—
30.—	Sertéshizlaló	200	312.—	313.—
— —	Sóskuti kőbánya	200	37.—	40.—
20.—	Spodium és csontlisztgyár	200	275.—	280.—
— —	Szálloda részvény-társaság	200	— —	— —
9.—	Tégla- és mészégető, ujlaki	200	105.—	107.—
— —	Téglagyár, kőbányai	100	270.—	272.—

ZÁLOGLEVELEK.

Értékpapirok		pénz	áru
Magy. földhitelintézet papirérték	5½%	101.25	102.25
Magy. földhitelintézet papirérték	5 %	100.25	100.50
Magy. földhitelintézet papirérték	4½%	94.50	95.—
Magy. földhitelint. arany v. ezüst	5 %	119.50	119.75
Magyar jelzálogbank	5½%	101 25	101.50
Magyar jelzálogbank	5 %	98.50	98.75
Kisbirtokosok orsz. földhitelint.	5½%	— —	— —
Osztrák-magyar bank osztr. ért.	5 %	101.—	101.20
Osztrák-magyar bank osztr. ért.	4½%	100.60	100.90
Osztrák-magyar bank osztr. ért.	4 %	94.50	94.75
Pesti magyar kereskedelmi bank	6 %	100.75	101.25
Pesti magyar kereskedelmi bank	5½%	102.—	102.50
Pesti magyar kereskedelmi bank	5 %	99.—	99.50
«Albina» takarék- és hitelintézet	6 %	98.80	99.30

ELSŐBBSÉGEK.

Értékpapirok	Befizetett frt		pénz	áru
Alföld-fiumei vasut (nagyvárad-eszéki vonala)	200	5%	— —	— —
Alföld-fiumei vasut 1874. kib.	200	5%	— —	— —
Báttaszék-dombovár-zákányi v.	200	5%	— —	— —
Dunagőzhajózási társulat	300	5%	— —	— —
Dunagőzhajózási társulat	100/200	6%	— —	— —
Észak-keleti vaspálya	300	5%	91.50	91.75
Észak-keleti vaspálya (aranyban)	300	5%	— —	— —
Észak-keleti vaspálya (aranyban)	1000	6%	— —	— —
Magyar-galicziai vaspálya	200	5%	— —	— —
Magy.-galicziai vaspálya II. kib.	200	5%	— —	— —
Magyar nyugati vasut (székes-fehérvár-győr-gráczi vonal)	200	5%	— —	— —
Magyar nyugati vasut 1874. kib.	200	5%	— —	— —
M.vas. elsőbbs. beruh. aranyban	200/1000	5%	109.—	109.50
I. erdélyi vaspálya	200	5%	91.50	92.50
Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	6%	— —	— —
Kassa-oderbergi vasut, ezüstben	200	5%	— —	— —
Kassa-oderb. v. (eperjes-tarn. v.)	300	5%	93.—	93.50
Kassa-oderb. v. (osztrák vonal)	200	5%	— —	— —
Kassa-oderb. v. (magyar vonal)	100	5%	— —	— —
Osztrák államvasut		5%	— —	— —
Tiszavidéki vasut		5%	— —	— —
Általános ipar-részvény-társulat	100	6%	— —	— —
Budapesti lánczhid	100	6%	103.50	104.—
Kőszén- és téglagyár kötvények	100	6%	— —	— —
Lloyd- és tőzsde-épület	100	5%	97.—	98.—
MAGÁNSORSJEGYEK.				
Osztrák hitelintézet			176.50	177 —
Budavárosi sorsjegy			42.—	43.—
Keglevics sorsjegy			19.—	20.—
Pálffy sorsjegy			38.50	39.50
PÉNZNEMEK.				
Császári királyi arany (vert)			5.62	5.64
Császári királyi arany (kör.)			5.60	5.62
Osztrák-magyar 8 frtos arany			9.53	9.55
20 frankos arany			9.53	9.55
Török aranylira			— —	— —
Osztrák és magyar ezüst			— —	— —
Német birodalmi bankjegy 100 márkányi			58.65	58.75
Váltók árfolyama (látra).		Bank-k. láb		
Német bankpiaczok 100 márk		4 %	58.70	58.80
Amsterdam 100 hollandi frtért		5 %	99.50	99.75
Brüssel 100 frankért		4½%	— —	— —
Páris 100 frankért		4 %	47.65	47.75
Marseille 100 frankért		4 %	— —	— —
Svájczi pénzpiaczok 100 frankért		4½%	47.60	47.70
Zürich 100 frankért		4½%	47.60	47.70
London 10 font sterlingért		4 %	120.—	120.25
Szentpétervár 100 rubelért		6 %	— —	— —
Milano 100 lire nouve ital.		5 %	— —	— —

Bécsi tőzsde május 3.

		Pénz	Áru
A) Általános államadósság.			
Egységes jár., papir, május—novemb.	5%	76.65	76.80
Egységes járadék, papir, febr.—aug.	5%	76.70	76.85
Egységes járadék, ezüst január—jul.	5%	77.55	77.70
Egységes járadék, ezüstb. ápr.—okt.	5%	77.60	77.75
Sorsolással, 1854-ből 250 frt sorsj. pp.	4%	119.75	120.—
Sorsolással, 1860-ból 500 frt sorsj. o.é.	5%	131.—	131.50
Sorsolással, 1860-ból 100 frt sorsj. o.é.	5%	134.—	134.50
Sorsolással, 1864-ből 100 frt sorsj. o.é.		173.75	174.25
Sorsolással, 1864-ből 50 frt sorsj. o.é.		172.—	172.50
Como-járadék 42 lira		35.—	— —
Államjószági jelzáloglevél 120 frt	5%	146.—	146.50
Bécs-glogn. v. els. jegy. 100 frt p. p.	5%	98.—	—.—
B) A birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok államadóssága.			
Osztrák aranyjár. adómentes 100 frt	4%	94.45	94.60
Osztr. papirjár. visszafiz. 1881 100 frt	5%	92.90	93.05
Osztr. kincst. j. visszafiz. 1882 100 frt	5%	100.10	100.25
C) A magyar korona országainak államadóssága.			
Magyar aranyjár. adómentes 100 frt	6%	119.85	120.—
Magyar aranyjár. adómentes 100 frt	4%	89.05	89.20
Magyar papirjáradék 100 frt	5%	87.25	87.45
Magyar vasuti kölcsön 120 frt ezüst	5%	134.90	135.20
Magyar vasuti kölcsön 120 frt ar. k.	5%	134.50	135.—
Gömöri államvas. záloglevel 150 frt	6%	—.—	— —
Keleti vasuti ál. kötv. 1869-ből 300 frt	5%	91.50	91.80
Keleti vasutiál. kötv. 1873-ból 300 frt	5%	110.75	111.50
Keleti vasutiál. kötv. 1876-ból 100 frt	5%	95.80	96.—
Magy. államkölcs. 1871. sors. 100 frt	5%	— —	— —
Magy. államkölcs. 1873. sors. 100 frt	5%	— —	— —
Magyar urbéri válts. kötvény 100 frt	5%	— —	— —
M. szőlődézsma-válts. kötv. 100 frt	5%	96.75	97.25
Magyar nyeremény-kölcsön 100 frt		117.25	117.75
Magyar nyeremény-kölcsön à 50 frt		116.—	117.—
M. tiszav. s szegedi ny. sorsj. 100 frt	4%	111.20	111.50
D) Földteherm. kötv. 100 frt pp.			
Csehországi	5%	106.50	107.50
Bukovinai	5%	99.50	100.—
Galicziai	5%	101.—	102.—
Karinthiai	5%	103.50	— —
Krajna és tengerparti	5%	103.—	— —
Morvaországi	5%	106.—	— —
Alsó-ausztriai	5%	105.—	—.—
Felső-ausztriai	5%	103.50	104.50
Salzburgi	5%	102.—	— —
Sziléziai	5%	109.—	— —
Stiriai	5%	104.—	— —
Tiroli	5%	99.—	— —
Horvát- és szlavonországi	5%	99.—	102.—
Erdélyi	5%	98.—	98.50
Temesi bánság	5%	98.50	99.—
Temesi 1867-iki sorsolási záradék	5%	97.25	98.—
Magyar	5%	99.30	99.80
Magyar 1867-iki sorsolási záradék	5%	98.25	98.75
E) Más közkölcsönök.			
Dunaszabályoz. sors. 1870-ből 100 frt	5%	113.75	114.25
Dunaszab. kölcsön 1878-ból 100 frt	5%	104.—	104.50
Pestvárosi kölcsön 1871	6%	— —	— —
Pestvárosi kölcsön 1880	5%	98.75	99.25
Triesztvárosi kölcs. 1865	6%	—.—	—.—
Triesztvárosi kölcs. 1879	6%	—.—	—.—
Bécsvárosi kölcsön 1867	5%	102.20	102.50
Bécsvárosi kölcsön 1874 (ar. v. ez.)	5%	—.—	—.—
Bécsvárosi kölcsön 1874 (sorsolás)		126.—	126.50
Olasz járadék 100 lira	5%	—.—	—.—
Szerb nyer. kölcs. 100 frk	3%	37.50	38.—
Török vasuti kölcsön 400 frk		28.20	28.60
F) Záloglevelek, jelzálog-kötvények és kötvények (100 frtért).			
Osztr. ált. földh.-int. sors. ar. v. ez.	4½%	119.60	120.20
Osztr. ált. földh.-int. 33 éves visszf.	5 %	—.—	—.—
Osztr. ált. földh.-int. 50 éves visszf.	5 %	101.75	102.—
Osztr. ált. földh.-int. 50 éves visszf.	4½%	98.85	99.—
Osztr. ált. földh.-int. 50 éves visszf.	4 %	93.75	94.25
Csehorsz. földh.-társ. 36 éves visszf.	5½%	105.—	106.—
Csehorsz. földh.-társ. 33 éves visszf.	5 %	102.50	102.80
Központi földhitelint. bank 38 é.	5 %	99.75	100.25
Gácsországi földhitelintézet 18 é.	6 %	—.—	104.50
Morvaorsz. jelzál.-hitelbank 36 é.	5 %	104.—	104.50
Osztrák jelzálogbank 10 éves visszf.	5½%	100.25	101.—
Osztrák jelzálogbank sorsolással	5 %	100.—	—.—
Osztrák-magyar bank	5 %	100.80	100.95
Osztrák-magyar bank	4½%	100.85	101.—
Osztrák-magyar bank	4 %	94.50	94.65
Első osztrák takarékp. sorsol. 30 év	5½%	102.50	103.25
Első osztrák takarékp. sorsol. 32 év	5½%	102.50	103.25
Magyar ált. földhitel.-részv.-t. 34 év	5½%	—.—	— —
Magyar földhitelintézet	5½%	101.35	102.25
Magyar földhitelint. sorsolása 39 év	5 %	100.50	101.—
Magyar földhitelint. sorsolása	4½%	94.50	95.—
Magyar földh.-int. sors. 39 év arany	5 %	119.70	120.—
Magyar jelzálogbank 25 évi sors.	5½%	101.—	101.50
Magyar jelzálogbank 40 évi sors.	5½%	101.—	101.50
Magyar jelzálogbank 40 évi sors.	5 %	98.50	99.—
G) Elsőbbségi kötvények.			
Albrecht pálya 300 frt ezüst	5%	93.80	94.—
Alföld-fiumei pálya 200 frt ezüst	5%	95.80	96.10
Arad-temesvári vasut 200 frt ezüst	5%	— —	— —
Cseh északi vasut 300 frt	5%	101.75	— —
Cseh nyugati vasut 300 frt	5%	101.40	101.70
Dunagőzhajózási társ. 300 frt ezüst	5%	— —	— —
Dunagőzhaj. társ. 100/200 frt ezüst	6%	107.25	107.75
Dunagőzhajózási társ. 200 frt arany	5%	121.25	— —
Duna-drávai pálya 200 frt ezüst	5%	93.—	93.50
Erzsébet pálya 100 frt ezüst	5%	99.20	99.50
Erzsébet p. 300 frt o. é. 1862-iki kib.	5%	99.20	99.50
Ferdinánd északi pálya 100 frt p.p.	5%	106.50	107.—
Ferdinánd északi pálya 100 frt o.é.	5%	101.—	101.75
Ferdinánd északi pálya 300 frt ez.	5%	108.—	108.50
Ferencz-József pálya 200 frt ez.	5%	102.40	102.60
Pécs-barcsi pálya 200 frt ez.	5%	101.—	102.—
Károly-Lajos gácsi pálya 300 frt o.é.	4½%	100.40	100.70
Kassa-oderbergi pálya 200 frt ez.	5%	97.70	98.—
Eperjes-tarnovi pálya 300 frt ez.	5%	93.25	93.50
Lemb.-czern.-jassii p. I. kib. 300 frt o.é.		93.75	94.25
Lemb.-czern.-jassii p. II. kib. 300 frt ez.	5%	99.75	100.25
Lemb.-czern.-jassii p. III. kib. 300 frt ez.	5%	95.80	96.20
Osztrák észak-nyugati p. 200 frt ez.	5%	103.30	103.60
Rudolf-pálya 300 frt ez.	5%	100.30	100.60
Erdélyi pálya 200 frt ez.	5%	91.80	92.20
Osztrák államvaspálya 500 frank	3%	180.—	181.—
Osztr. állam.-p. 1874. kib. 500 frank	3%	174.25	174.75
Déli pálya 500 frank	3%	134.50	134.75
Déli pálya 200 frt ar.	5%	134.25	134.50
Dél-északném. összek.-p. 100 frt o.é.	5%	97.75	98.25
Dél-é.-n.összek.-p.1879.k. 100 frt o.é.	5%	95.80	96.30
Tiszavidéki pálya 1000 frt o.é.	5%	100.80	101.20
Magyar-gácsorsz. pálya 200 frt o.é.	5%	92.70	92.90
Magyar észak-kel. pálya 300 frt ar.	5%	91.80	92.—
M.nyug.(Székesf.-győr-grácz) 200 frt	5%	95.50	95.75
H) Különféle sorsjegyek.			
Hitelintézet 100 frt o.é.		176.50	177.—
Clary 40 frt p.p.		41.25	41.75
Dunagőzhajózási 100 frt p.p.		111.75	112.75
Innsbruck városi 20 frt o.é.		22.50	23.50
Kegievich 10 frt p.p.		—.—	—.—
Krakkói sorsjegy-kölcsön 20 frt o.é.		19.50	20.—
Laibachi dijsorsjegy 20 frt o.é.		23.50	24.—
Buda város kölcsöne 40 frt o.é.		42.—	42.50
Pálffy 40 frt p.p.		38.50	39.—
Rudolf alapitvány 10 frt o.é.		20.50	21.50
Salm 40 frt p.p.		52.—	—.—
Salzburgi dijsorsjegy 20 frt o.é.		24.—	24.75
St.-Genois 40 frt p.g.		47.25	47.50
Stanislau városi 20 frt o.é.		23.—	24.—
Trieszt városi 100 frt p.p.		127.—	128.—
Trieszt városi 50 frt o.é.		63.—	64.50
Waldstein 20 frt p.p.		29.50	30.—
Windischgrätz 20 frt p.p.		39.50	40.—
Nyereményjegyek 3%-nyi kölcsön		30.—	31.—
I) Bankok reszvényei.			
Angol-osztrák bank 200 frt	5%	131.25	131.50
Bécsi banktársulat 200 frt	5%	160.—	165.—
Bécsi bankegyesület 100 frt	5%	120.—	120.25
Osztrák által. földhitelintézet 200 frt	5%	243.50	244.50
Pesti magyar keresked. bank 500 frt	5%	— —	— —
Keresked. és ipar hitelintézet 160 frt	5%	344.75	345.—
Magyar általános hitelbank 200 frt	5%	340.50	341.—
Alsó-ausztriai leszámit. társ. 500 frt	5%	850.—	860.—
Magy. lesz. és pénzváltó bank 100 frt	5%	107.50	108.—
Bécsi giró- és pénztáregylet 200 frt	5%	285.—	287.—
Osztrák jelzálogbank 200 frt	5%	—.—	—.—
Magyar jelzálogbank II. kib. 200 frt	5%	129.—	130.—
Osztrák tartományi bank 200 frt	5%	— —	— —
Magyar országos bank 200 frt	5%	— —	— —
Magyar ált. municip. hit.-int. 200 frt	5%	— —	— —
Osztrák-magyar bank 600 frt	5%	827.—	829.—
Unio-bank 100 frt	5%	129.75	130.—
Altalános forgalmi bank 140 frt	5%	146.75	147.25
K) Közleked. vállalatok reszv.			
Albrecht pálya 200 frt o.é.		—.—	—.—
Alföld-fiumei pálya 200 frt o.é.	5%	172.—	172.50
Buschtiehradi vasut 500 frt p.p.	5%	768.—	770.—
Buschtiehradi v. (lit. B.) 200 frt p.p.		174.50	175.50
Dunagőzhajózási társas. 500 frt p.p.		552.—	554.—
Duna-drávai pálya 200 frt ez.	5%	—.—	—.—
Erzsébet pálya 200 frt p.p.	5%	210.—	211.—
Erzséb. p. Lincz-Budweis 200 frt p.p.	5%	189.50	190.—
Ferdinánd északi pálya 1000 frt p.p.	5%	2595.—	2600.—
Ferencz-József pálya 200 frt o.é.	5%	194.50	195.—
Pécs-barcsi pálya 200 frt o.é.	5%	210.50	211.50
Károly-Lajos galiczicz.p. 200 frt o.é.	5%	311.75	312.25
Kassa-oderbergi pálya 200 frt o.é.	5%	149.25	149.75
Lemberg-czern.-jassii p. 200 frt o.é.	3%	173.25	173.75
Osztrák-magyar Lloyd 500 frt p.p.	5%	661.—	664.—
Osztrák északnyugati p. 300 frt o.é.	3%	208.50	209.—
Rudolf-pálya 200 frt o.é.	5%	167.75	168.25
Első erdélyi pálya 200 frt o.é.	5%	165.75	166.25
Osztrák államvasut társ. 200 frt o.é.	5%	338.75	339.25
Déli pálya 200 frt o.é.	5%	143.—	143.50
Dél észak-ném. összek. p. 200 frt p.p.	5%	152.75	153.25
Tiszavidéki pálya 200 frt o.é.	5%	248.50	249.—
Bécsi Tramway 200 frt o.é.	5%	227.25	227.50
Magy. gácsországi pálya 200 frt o.é.	5%	161.25	161.75
Magyar északkeleti pálya 200 frt o.é.	5%	164.50	165.—
M. nyug. székesf.-gráczi 200 frt o.é.	5%	167.25	167.75
L) Iparvállalatok részvényei.			
Osztr. altalán. épitő-társaság 200 frt		86.—	87.—
Innerbergi bányatársaság 200 frt		— —	— —
Judenburgi vasmü 70 frt		— —	— —
Liesingi serfőződe 100 frt	4%	66.50	67.—
Nezsideri papirgyár részv.-t. 200 frt	5%	— —	—.—
Prágai vasipar-társulat 200 frt		—.—	—.—
Rima-murányi vas.-társ. 100 frt	5%	126.—	127.—
Salgó-tarjáni kőszénbánya 100 frt	5%	119.—	121.—
Bécsi fegyvergyár társaság 100 frt	5%	155.50	156.—
Altal. waggon-kölcs.-t. Bpest 80 frt	5%	80.50	81.—
Bécsi épitő-társaság 100 frt		—.—	—.—
Assicurazioni gen. com. 1000 frt p.p.	5%	2050.—	— —
Azienda assicuratrice 1000 frt o.é.		— —	— —
«Duna» osztr. bizt.-r.-társ. 200 frt	5%	— —	— —
Viszontbiztositó-társ. bécsi 200 frt	5%	— —	— —
«Securitas» viszontbizt.-társ. 250 frt		— —	— —
Bécsi élet- és járad.-bizt.-int. 200 frt	5%	— —	— —
Bécsi biztositó társaság 200 frt	5%	— —	— —
M) Váltók (látra).			
Amsterdamra 100 hol. frt	5 %	99.65	99.75
Brüsseli 100 frank	4½%	— —	— —
Német bankpiaczok 100 márka	4 %	58.70	58.80
London 10 font st.	4 %	120.—	120.20
Milano 100 ol. lira	5 %	— —	— —
Franczia bankpiaczok 100 frank	4 %	— —	— —
Páris 100 frank	4 %	47.65	47.70
Pétervár 100 rubel	6 %	— —	— —
Svájczi piaczok 100 frank	4½%	— —	— —
Zürich 100 frank	4½%	— —	— —
N) Valuták.			
Császári és királyi arany	darabja	5.62	5.65
Császári és kir. reczés arany	darabja	5.64	5.65
Osztrák-magyar 8 frtos arany	darabja	9.53½	9.54
20 frankos arany	darabja	9.53½	9.54
20 márkás arany	darabja	11.70	11.75
Orosz imperiale	darabja	9.79	9.81
Sovereigns	darabja	11.98	12.03
Török arany lira	darabja	10.80	10.82
Mária-Terézia (Levant) tallér	darabja	— —	— —
Ezüst	100 frt o.é.	— —	— —
Ezüstjáradék-szelvény	100 frt o.é.	58.70	58.75
Német birodalmi bankjegy	100 márka	46.45	46.55
Olasz bankjegy	100 ol. lira	1.21¼	1.21¼
Orosz papir rubel	darabja	— —	— —

Ezen intézet érdemdus működésért párisi európai tudományos társaság által az első rendü arany éremmel lett kitüntetve.

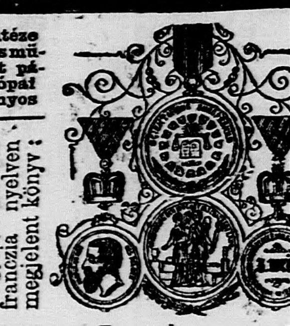

Ugyanott kapható az egész Európában elterjedt hires, magyar, német és franczia nyelven megjelent könyv: Az elgyengült férfierő. Ára 2 frt 50 kr.

Titkos betegségeket

és a tehetetlenséget (elgyengült férfierő),

továbbá **bőrbajokat, vizelési nehézségeket, hugycső**-szükületeket, friss és idült **nyákfolyást,** nőknél az ugynevezett **fehérfolyást,** a bujakórok fekélyeit és másodrendü bujakórt minden alakjaiban és elcsufitásaiban, **ugy katona** és **polgári** főkórházakban, mint a magángyakorlatban a legujabb tapasztalatok és buvárlatok nyomán kiválóan tartós siker biztositása mellett bámulatos gyorsan s alaposan gyógyit (ujon keletkezetteket 48 óra alatt) 2298

WEISS J., speczialista

gyak. orvos és szülész, az itteni csász. kir. katonai főkórházban volt osztályorvos, bel- és külföldi tudományos és humanitási társaságok rendes és tiszteletbeli tagja, *a belgiai koronás arany érem-, a svéd Medaille comem. és a párisi európai tudományos társaság első rendü arany-éremnek tulajdonosa.*

Rendelő intézet: Budapest, belváros, koronaherczeg-(uri)-utcza 8. szám, bemenet a lépcsőn.

Naponkint délelőtti 7—10-ig, d. u. 1—4-ig, este 7—8-ig.

HALOTTAS KOCSIK

részletfizetés mellett is,

400 frttól feljebb, nagy mennyiségben állnak készen.

Uj ruganyos díszkocsik 200 frttól feljebb,

uj homokfutó kosárkocsik 130 frttól feljebb

jótállás mellett nagy mennyiségben állnak készen eladásra

BOGDÁN JOZSEF

kocsigyárosnál,

Budapest IX., páva-utcza 10, saját házában. 3466

PLÉHDOBOZ-GYÁR

egy darabból huzott dobozok
Teadobozok
Conserve-dobozok
Bonbon-dobozok
Czukroknak való dobozok
Fénymáznak való dobozok
Zsiradék és pomade-nak való dobozok.
3873

Elegans villa,

árnyas kerttel bérbeadandó Erzsébet-királyné-uton, a fehér gólyához czimzett vendéglőnél. Bővebb értesités nyerhető a vendéglősnél, nemkülönben a tulajdonos

FEIWEL LIPÓT

vasbutor-raktárában

Budapesten, a Ferencziek bazárjában. 3863

Nagyfontosságu a

SZEMEKNEK

Az **egyedül valódi** dr. White-féle szemviz Traugott Erhardtól, Grossbreitenbach, Thüringiában. — 1822 óta világhirü. Ennek ára üvegenkint 1 frt.

Kapható **Budapest:** Barna Zsigmond udv. gyógyszerésznél, Török József gyógysz., király-utcza 12. **Egerben:** Schuttak Jánosnál.

Kizárólagosan csak is a valódi dr. White-féle szemviz Traugott Erhardtól kérendő, **és nem más.** 2276

Levélkivonatok:

Erhardt Tr. urnak. Az ön valódi dr. White-féle szemvize nekem oly rendkivüli hasznos, hogy nem győzöm eléggé megköszönni és mindenkinek ajánlani fogom (követk. megr.) Rieden 78. 27/3. Rümeli Péter. — Továbbá: minthogy most szembeteg vagyok s egy barátom — kinek szintén az ön valódi dr. White-féle szemvize segitett — ennek használatát ajánlotta, kérem (követk. megr.) au Combes 78. 29/3. Madame Stucki.

A Foncière pesti biztositó-intézet

tulajdonát képező s a

sugár-út és váczi körút sarkán

fekvő uj épületében f. évi november hó 1-től

több lakás és bolthelyiség

bérbeadandó.

Bérelni szándékozók sziveskedjenek az intézet irodájába (V. sas-utcza 10. sz., II. emelet) fordulni. 3880

Több orvosi szaklap és számos gyakorló orvos egybehangzó véleménye s jóváhagyása szerint **Brandt Richard** gyógyszerész által készitett schweiczi labdacsok, a velök tett számtalan kisérlet következtében emésztési zavarok s ezek utóbajai, mint: dugulás, felfuvódás, étvágytalanság, főfájás, vértolulás, szivdobogás, máj- és epebaj, aranyér, vérszegénység (sápkór) stb. ellen, legmegbizhatóbb gyógyszerként fényesen váltak be; továbbá sok hasonló szer fölött azon nagy előnynyel birnak, hogy gyöngéden hatnak, a beteg szerveket nem zsibbasztják el, hanem határozottan erősitik és ártalmatlanok. Az olcsó ár lehetővé teszi a kevésbé vagyonosnak is ezen valóságos népszerü gyógyszer megvételét. A valódi schweiczi labdacsok pléhdobozban vannak, 50 labdacs 70 kr.; kisérleti dobozokban, 15 labdacs 25 kr. A dobozok fehér schweiczi keresztet s vörös alapon **Brandt Richard** neve aláirását viselik. Kaphatók **Budapesten:** Török József, király-utcza 12., **Debreczenben:** dr. Rotschnek gyógysz., **Nagyváradon:** Nyiry G. gyógysz., **Gyöngyösön:** Vozáry gyógysz., **Jászberényben:** Merkl gyógysz., **Kassán:** Hegedüs gyógysz., **Nagy-Kanizsán:** Balus gyógysz., **Kaposvárott:** Babochay gyógysz., **Kecskeméten:** Katona gyógysz., **Kolozsvárt:** Wolff gyógysz., **Miskolczon:** Szabó Gyula gyógysz., **M.-Vásárhelyt:** Bernady gyógyszerésznél, **Ujvidéken:** Grossinger gyógysz., **Nyitrán:** Tamba gyógysz., **Pozsonyban:** Pistory gyógyszerésznél, **Székes-Fehérvárott:** Dieballa gyógysz., **Szatmáron:** minden gyógyszertárban, **Szegeden:** Harcz gyógysz., **Váczon:** Padulesta, **Verseczen:** Bienerth G., **Zomborban:** Alexievitz J. gyógysz., **Komáromban:** Kirchner gyógysz., **Selmeczbányán:** Sztankay gyógysz., **Szepes-Szombaton:** Gréb János gyógyszerész és Magyarország minden jó hirnevü gyógyszertárában. 2246

404/B. II. sz.

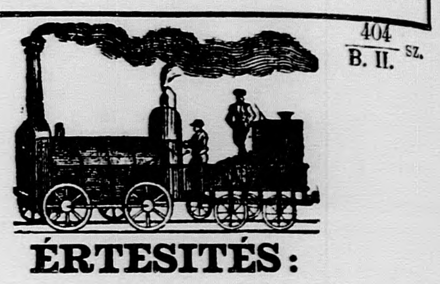

ÉRTESITÉS:

Cs. k. sz. osztr. államvaspálya-társaság.

F. évi máj. 7-től szeptember 24-ig bezárólag ünnep- és vasárnapokon, Budapestről-Szobbig és vissza a 35. és 36. számu kéjvonatok fognak közlekedni. Indulás **Budapestről** reggeli 6 óra 30 perczkor, megérkezés **Szobbra** délelőtti 9 órakor. Visszaindulás **Szobbról** esti 5 óra 50 perczkor, visszaérkezés **Budapestre** esti 8 óra 26 perczkor.

Ezen vonatokra, **menetre,** az omnibusz-vonatok menetjegyei szolgáltatnak ki.

Továbbá Budapest állomáson Palota-, Dunakesz-, Göd- és Váczra II. és III. osztályu menet- s jövetjegyek, három napi érvényességgel válthatnak.

Verőcze, Nagy-Maros és Szobb állomásokra, nemkülönben Kis-Maros, Nagy-Maros, Visegrád és Zebegény megálló helyekre, Budapest, Rákos-Palota, Dunakesz, Göd és Vácz állomásokon II. és III. osztályu menet- és jövetjegyek **nagyon mérsékelt áron** adatnak.

A Verőcze-, Nagy-Maros- és Szobbra, illetőleg a nevezett megálló helyekre váltott menet- s jövetjegyek, visszajövet alkalmával, csak a kéjvonatokra birnak érvénynyel.

Bővebb értesitést nyujtanak a falragaszok.

Az igazgatóság.

PÖSTYÉN

legbatásosabb kéntartalmu iszap-fürdő, hőfoka 52 R. Nyitravármegyében pósta, távirda és vasuti állomás. Fürdő-idény kezdete május hó 1-én. Utazás Budapestről a Bécs felé haladó gyorsvonattal Pozsonynak, onnét a vágvölgyi vasuttal Pöstyénbe. — Utazási idő Budapestről Pöstyénig 7½ óra. Kitünő hatással van a fürdő: idült csúz, köszvénybántalomnál, görvélykórnál, csontbántalmaknál, csonthártyalob, csontszu, csontelhalás, csonttöréseknél, idegbajoknál, hüdéseknél, bujakór és következményeinél, bőrbajoknál. — Gyönyörü hegyi vidék, kényelmes lakások, fogadók, kirándulási helyek, kitünő zene, tánczmulatságok, hangversenyek, nyári szinház. — Bővebb felvilágositással szolgál, lakás-megrendeléseket eszközöl alulirott. — Bejelentéseket fogad, utasitást ad máj. hó 4, 5, 6, 7-én Budapesten, «Vadászkürt szálloda» d. e. 10-től, d. u. 1 óráig; azután Pöstyén fürdő Nyitramegye.

3558 *Dr. Fodor Kálmán,* **fürdőorvos.**

ROYKO VIKTOR

TISZAUJLAKI GYÓGYSZERÉSZ

fehér, barna és fekete szinü

közkedvelt magyar bajuszpedrője.

Hamis készitmények elkerülése végett figyelmeztetik a t. vásárló, hogy csak a **Royko Viktor** gyógysz. készitményét kérje és fogadja el, ennek dobozai fehér alapon zöld nyomatu czimkét viselnek s azon **piros,** belül a fedélben pedig **kék** szinü betükkel, a készitő névaláirásával vannak ellátva.

Ezen, már 63 év óta kitünőnek ismert bajuszpedrő iránt évről évre növekszik a t. közönség dicsérő elismerése s ennélfogva az kiváló jó tulajdonaira nézve magasztalásra nem szorul.

Nagy doboz 35, kis doboz 20 kr.

Kapható fönti egyedüli készitőnél Tiszaujlakon.

BUDAPESTEN: Török József, király-u. 12; Thalmayer és Seitz, nádor-u. 10; Kochmeister Frigy. utódai, nagykorona-u. 32; Müller J. L. illatszerész; Lueff illatszerész; Kertész T.; Tunner J. M.; Profuma V. utóda, egyetem-tér; Havas, fodrász, uj bécsi u.; Csech, fodrász, egyetem-u.; Réthly, fodr., kecskeméti-u.; Berán, fodr., sütő-u.; Kaltenbach, fodrász, ujvilág-u. és Brukk Gyula uraknál, valamint az ország több gyógyszerészei, kereskedői és fodrászainál.

A viszont eladók illő százalékban és 24 nagy, vagy 36 kis doboz vételénél már bérmentes megküldésben részesülnek.

Postán csak 2 doboz rendelhető meg 3329

LIPIK JODFÜRDŐ

Szlavoniában (Pozsega-megyében)

délszaki fekvés, enyhe éghajlat

megnyitás 1882. május 1-én.

Az **51° R. forróságu jódforrás,** mely **fürdőknek** mint **ivó-kurának** egyaránt használtatik, **különös** hatásu minden foku **syphilis-, görvély-, csúz-, köszvény-, húgyhólyag-, bőr- és női betegségek** ellen, **kiütések** ellen, mennyiben ezeket igen gyorsan **elmulasztja.** Különféle **szembetegségek,** az **ikrák** strumatikus nagyobbodása-, s **idült sebek** ellen: **mint ivókura idült gyomor-, bél- és húgyhólyag-hurut** ellen. A fürdőintézet részéről, ez idényre *Dr. Kern Henrik* úr Lipikben lett fürdőorvosul alkalmazva. Továbbá rendelnek még *Dr. Gregorics A. J.* és *Dr. Mark Tamás* egészségügyi tanácsosok Pakracban.

Uti irány Bécsből v. **Pestről** a déli vasuttal **Barcsig** vagy **Zágrábon** át **Sziszekbe,** innen gőzhajóval **O-Gradiskába.** A déli és keleti vidékekről vasuton **Broodig,** innen gőzhajóval **O-Gradiskába.** Távirati értesitésre, — a megérkezés idejének pontos megjelölése mellett — a fürdőigazgatóság **Barcsba** vagy **O-Gradiskába** félig födött kocsit küld.

Jódviz-elárusitás: Bécsben, Mattoni H.; Budapesten: Édeskuty L., Mattoni és Wille, Radocsay és Bányai; Zágrábban: Mittelbach; Eszéken: Kopetzky. — Legujabb prospektusokat, valamint mindennemű értesitést küld a *Fürdőigazgatóság Lipikben.*

Barcstól 90, O-Gradiskától 36, Sziszektől 90 kilométer távolságra, jó utak.

Posta- és távirda-állomás.

3738 Utánnyomat nem dijaztatik.

! Verseny Triesztnek !

Az első magyar bizományi és szállitási üzlet

FIUMÉBAN

ajánl a legujabb aratásból kitünő minőségü illatdús 3540

KÁVÉT

minden vasuti és postaállomásra szállitva **dij-** és **vám**mentesen utánvétellel, göngyöletekben 4¾ kiló tiszta sulylyal a következő **jutányos** árak mellett:

		1 kiló frt
legfin.	Rio	1.32
«	Santos	1.36
«	S. Domingo	1.35
«	Java	1.52
«	Ceylon	1.85
igen fin.	Mocca	2.—
«	Cuba	1.74
«	Ceylon gyöngy	2.—

Nagyobb megrendeléseknél tetemes árkedvezmény

Megrendelhetők **egyéb gyarmatárúk** és **déli gyümölcsök** is. Teljes tisztelettel

ENGEL és STERN.

Ügynökök kerestetnek.

Bejelentéseket

birtokbérlés

valamint **eladás**

avagy **vevésre**

3807 *elfogad*

Krocsák G. Emil

irodája

Budapest, papnövelde-utcza 6.

ERECTEUR.

Ujonnan feltalált chirug. készülék **minden férfinak,** ki magát gyengének érzi, **biztos segélyt** nyujt. Bővebb prospektus s egyéb **párisi** különlegességekről árjegyzéket boritékban bérmentve 20 krnak bélyegben való beküldése mellett.

Pariser Agentur, Prag, Carlsgasse No. 22. I. Stock. 3181

Munkács mellett fekvő

szolyva-hársfalvi klimatikus

HIDEGVIZ-GYÓGY-INTÉZETBEN

az évad **május elején** kezdődik.

33 egyharmad százalék vasuti árengedély. Minden tudósitással és brochürekkel szolgál

3877 **az igazgatóság Munkácson.**

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent és kapható:

1882. **BUDAPESTI** 1882.

CZIM ÉS LAKJEGYZÉK

A BEJELENTÉSI HIVATAL

HIVATALOS ADATAI ALAPJÁN

Második évfolyam, 1882.

Ára füzve 3 frt 80 kr. Vászonba kötve 4 frt 50 kr.

TARTALMA:

I. Budapest főváros összes utczáinak, tereinek stb. jegyzéke (a régi utcza-nevek megjegyzésével). — II. Házjegyzék. — III. Hatóságok, intézetek, egyletek stb. — IV. Czim-jegyzék. — V. Lak-jegyzék. — VI. Hirdetések.

JAHNCKE CSÁSZ. ÉS KIR. SZABADALM. **LEGFINOM. KÁMFORRAL TÖLTÖTT**

PATENT ÉRCZ-KÁMFOR-DOBOZOK

ÓVSZER

ragályos betegségek ellen

zsebben hordandók.

Felnőtteknek és **gyermekeknek** egyaránt fontos.

Csinos.

moly-ét ellen.

Nélkülözhetlen minden **háztartásban**

szőrmék **téli ruhák** és női kalapok, karmantyuk, szőnyegek stb. megtartására.

Tartós.

Darabja 6 krajczár.

Ezen diszes, csinos, a zsebben rendkivül kényelmesen hordható, átlyukasztott cs. és kir. szab. töltött kámfor-dobozok, ugy gyermekek- mint felnőtteknek legjobb óvszerét képezik minden ragályos betegség ellen. Angolországban a társadalom minden osztálya általában használja. Londonban, hol a himlő-járvány uralkodik, egy gyermeknek sem szabad az iskolát látogatni anélkül, hogy egy Jahncke-féle Patent-kámfor-dobozt ne hordana magánál. Minden doboz saját zár-jegyemmel van ellátva, mely használat előtt leszakitandó. A dobozok könnyen nyilnak s minden időben, tetszés szerint, ismét megtölthetők. Minden doboz és jegy nevemet viseli.

Tuczatonkint 72 kr. 3 tuczaton alul bérmentesen, 3 tuczat bérmentve. Csomagolás ingyen.

JAHNCKE ERNŐ,

egyedüli gyáros és szabadalomtulajdonos, Bécs, II, Obere Donaustrasse 55. 3766

SCHLICK-féle

vasöntöde és gépgyár-részvénytársaság.

Alulirott igazgatóság a részvényeseknek 1882. évi márczius hó 26-án tartott közgyülésében hozott, a kereskedelmi biróság részéről jóváhagyott határozatok alapján ezennel közzéteszi, hogy a részvénytőke felemelése végett 2000 darab 200 forintos részvény bocsáttatik ki; a kibocsátás módozatait a közgyülés megállapitotta és az igazgatóságot hatalmazta föl, hogy a befizetendő részletek mennyiségét és a befizetés határidejét határozza meg.

Ennélfogva az igazgatóság az uj részvényekre egyelőre **50%, vagy o. é. 100 frt** befizetését elhatározván, felszólitjuk mindazon részvényeseket, kik az uj részvényekre az elővétel jogot gyakorolni óhajtják, hogy e végből részvényeikkel **1882. május hó 1-től egész bezárólag 1882. május hó 31-ig a magyar országos központi takarékpénztár** pénztáránál (IV. bécsi-utcza 4. sz.) a szokott üzleti órákban annál bizonyosabban jelentkezzenek és a részvénytőkére száz forintot, a tartalékalapra 1 frtot és bélyegilleték fejében 63 krajczárt fizessenek le, mert ama határidő eltelte után az elővételi jog semmi szin alatt gyakorolható nem lesz.

Végül felemlitjük, hogy az alapsz. 5. §-a és a közgyülés határozata szerint az elővételi jog minden három régi részvény után két uj részvényre gyakorolható.

Budapest, 1882. évi april 20-án. 3811

A SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár-részvénytársulat igazgatósága.

Lakás

A nádor-utczai 30-dikszámu ház első emeletén egy szép lakás, mely 4 utczai szoba, — közte egy salon és egy alkovszoba, — 4 udvari s 2 előszoba, konyha, kamara, pincze és padlásból áll, november 1-ére kiadó.

Bővebb tudósitást ad a házmester ugyanott. 3860

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent és kapható:

LEGUJABB SZERKEZETÜ NÉPSZERÜ MAGYAR

LEVELEZŐ ÉS HÁZI ÜGYVÉD

vagyis mindennemü viszonyokban előforduló

LEVELEK, KÜLÖNÖSEN KERESKEDŐI LEVELEK, VALAMINT A KÖZÉLETBEN ELŐFORDULÓ

BÁRMIFÉLE IRATOK ÉS OKLEVELEK SZERKESZTÉSÉRE

vezérlő

SEGÉDKÉZIKÖNYV.

Számos példákkal felvilagositva

szerkeszte

FARKAS ELEK.

Tizennegyedik javitott, tetemesen bővitett s legujabb honi törvényeinkhez és a mostani viszonyokhoz alkalmazott kiadás.

Ára füzve 80 kr.

BUDAPESTEN, MÁJUS 5—8-ÁN

LÓDIJAZÁS

NYILVÁNOS LÓÁRVERÉS

ÜGETŐ-VERSENY

fog tartatni. — Dijaztatni fognak: **páros kocsi- és hátas lovak** összesen **10 dijjal; ügető-verseny** 6 inditással összesen **21 dijjal.** A kiosztandó dijak **10,000 frank értéket** meghaladják.

Ezen lókiállitás és verseny a tenyésztő, lókedvelő és vevő közönség figyelmébe ajánltatik. Részletes programm kivánatra küldetik. — Budapesten, 1882. márczius hóban. 3548

A LÓTENYÉSZTÉS EMELÉSÉRE ALAKULT RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG.

ÓVÁS

Miután nagy megdöbbenésemre, azon nagy aggodalmam támadott, hogy irásom utánozását némely gonosztévők arra is felhasználták, hogy nevem alatt, védelmező és feladó kérvényeket intéztek, magam iránti kötelességemnek tartom kijelenteni azt, hogy én soha senkit sem vádoltam be — a Sréter Béla elleni panaszomat kivéve — kinek is azonban én teljesen megbocsájtottam.

E szerint, ha az én nevem alatt ily bevádolások, vagy védelmezések kijöttek, akkor azoknak szerzői, mint hamis okmányok készitői méltán büntetés alá vonandók lennének.

Ha kelséget nem szenvedő bizonyosságot nyernék a felől, hogy valaki ily hamis okmányokat készitett vala, akkor annak megfenyittetését tőlem kitelhető erélylyel kieszközölni magam iránti kötelességemnek nézném. 3887

SRÉTER KÁLMÁN.

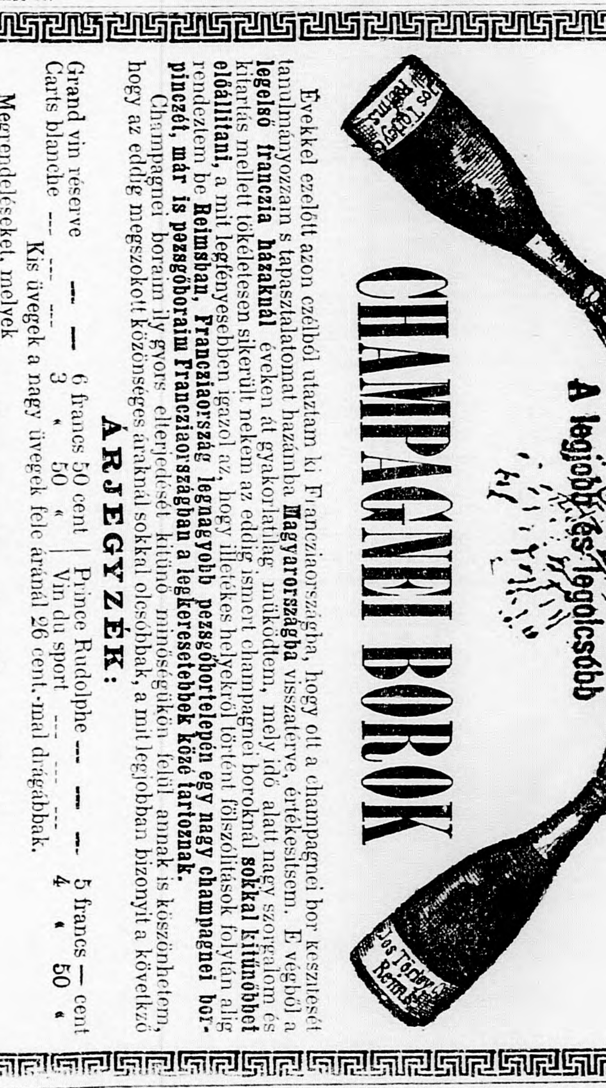

CHAMPAGNEI BOROK

Évekkel ezelőtt azon czélból utaztam ki Francziaországba, hogy ott a champagnei bor készitését tanulmányozzam s tapasztalatomat hazámba **Magyarországba** visszatérve, értékesitsem. E végből a **legelső franczia házaknál** éveken át gyakorlatilag müködtem, mely idő alatt nagy szorgalom és kitartás mellett tökéletesen sikerült nekem az eddig ismert champagnei boroknál **sokkal kitünőbbet előállitani,** a mit legfényesebben igazol az, hogy illetékes helyekről történt fölszólitások folytán alig rendeztem be **Reimsban, Francziaország legnagyobb pezsgőbortelepén egy nagy champagnei borpinczét, már is pezsgőboraim Francziaországban a legkeresetebbek közé tartoznak.**

Champagnei boraim ily gyors elterjedését kitünő minőségükön felül annak is köszönhetem, hogy az eddig megszokott közönséges áraknál sokkal olcsóbbak, a mit legjobban bizonyit a követkző

ÁRJEGYZÉK:

Grand vin réserve	6 francs 50 cent	Prince Rudolphe	5 francs — cent
Carts blanche	3 « 50 «	Vin du sport	4 « 50 «

Kis üvegek a nagy üvegek fele áránál 26 cent.-mal drágábbak.

Megrendeléseket, melyek

„JOS. TÖRLEY & Co. Reims"

czimzendők, bármily mennyiségben s azonnal teljesitek. Tisztelt megrendelőimet kérem czimüket pontosan közölni. Megrendelések bármily nyelven elfogadtatnak.

2688 **TÖRLEY JÓZSEF, pezsgőgyáros Reimsban,**

ALTER ÉS KISS

m. k. udv. szállitók Budapesten váczi-utcza 16.

ezennel értesitik a tisztelt hölgyvilágot, hogy a czég főnöke a magánéletbe visszalépni szándékozván, női divatkereskedésük **felhagyása** miatt

tökéletes végeladást tartanak,

mely alkalommal az egész áruraktár nagyon leszállitott árak mellett, a már eddig nagy mennyiségben megérkezett legujabb tavaszi és nyári czikkek pedig

beszerzési áron adatnak el.

A végeladás tartama alatt mühelyeik számos személyzetét foglalkoztatni óhajtván, **uj párisi mintaruhákat és kész felöltőket** vásároltak, melyek szerint a megrendelések legpontosabban végrehajtatnak.

Minták kivánatra bérmentve küldetnek. 3470

A FRANKLIN-TÁRSULAT kiadásában Budapesten megjelent és kapható:

KÖZHASZNU CSALÁDI KÖNYVTÁR

Egy-egy kötet füzve 40 krajczár.

1. **Legujabb levelező-könyv a magyar nép számára.** Szerk. Verőczi Sándor.
2. **Az alkalmas házi-ügyvéd** és törvényjártas tanácsadó. Szerk. Verőczi Sándor.
3. **Magyarország története** rövid vonásokban. Szász K.-tól.
4. 5. **Regélő István bácsi.** Mulatva oktató családkönyv. Szerk. Májer István. Két kötet.
6. **Gazdasszonyok könyve.** Vörös Esztertől.
7. **Az ügyes szakácsnő.** Vörös Esztertől.
8. 9. **Egészség könyve.** Egészségi szabályok, a leggyakrabban előforduló betegségek- s a beteg-ápolásról. Irta K.-Beniczky Irma. Két kötet.
10. **A tollasok világa.** Gyakorlati **utmutatás** a **baromfi** és különféle **disz-madarak** czélszerü **ápolására** és **tenyésztésére.** Irta K.-Beniczky Irma.
12. **A mindennapi életből a nőknek.** Irta K.-Beniczky Irma.
13. **A divat szélsőségei.** Irta K.-Beniczky Irma.
14. **Házasodjunk!** Irta Dr. Sikor József.
15. **Gyakorlati széptan.** Irta K.-Beniczky Irma.
16. **Anyák könyve.** A gyermek első nevelésének legfontosabb kérdéseiről. Irta Dr. Riecke G. A.
17. **A nők apró kötelmei s ezek fontossága az életben.** Irta K.-Beniczky Irma.
18. **Babonaság a salonban.** Irta K.-Beniczky Irma.
19. **Tanácsok a gyermekek természetszerü testi nevelésére.** Irta Steiner János. Forditotta K.-Beniczky Irma.
20. **Gyakorlati szépitészet.** Németből, Klenke A. után K-Beniczky Irma.
21. **A feleség.** Irta Dr. Sikor József.
22. **A nők előnyei.** Irta Dr. Sikor József.
23. **Illemtan.** A társadalmi illemszabályok kézikönyve. Mme D'Alq és Ebhardt Ferencz munkái után irta K.-Beniczky I.

A FRANKLIN-TÁRSULAT magyar irodalmi intézet kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvárusnál kapható:

KÖZSÉGI KALAUZ.

VEZÉRKÖNYV

község- és körjegyzők, községbirák, községi elöljárók s képviselők használatára.

Felvilágositó és utbaigazitó számos jegyzetekkel s gyakorlati irománypéldákkal.

Irta

TÓTH LAJOS,

köz- és váltóügyvéd, Pestmegye volt tiszti főügyésze.

Második kiadás. — Füzve 4 forint.

Tartalom:

I. Az ország közjogi állása s visszaállitott alkotmánya. Az 1847/8, 1865/7., 1868., 1869., 1870. és 1871. évi törvények rövid ismertetése és tárgyrokonság szerinti összeállitása. — II. A községek rendezése. — III. Adóügy. Bevezetés. 1. A földadó. 2. A házadó. 3. Személyes kereseti adó. 4. Jövedelemadó. 5. Szeszadó. 6. Söradó. 7. Czukoradó. 8. Sójövedék. 9. Dohányjövedék. 10. Bor- és husfogyasztási adó. 11. Bélyeg- és jog-illeték. Dijak. — IV. Pénzügyi biróságok. — V. A községi elöljárók, jegyzők és bizalmi férfiak hivatalos közreműködése, az egyenes és közvetett adók, továbbá a jövedékek és illetékek kivetésénél, befizetésénél, biztositásánál és behajtásánál. — VI. Közbiztonság (személyi és vagyoni); közrendőrség. — VII. Közmunka. Közlekedési és közforgalmi eszközök: utak, hidak, posta, távirda. Vizszabályozó társulatok. Gátrendőrség. — VIII. Vám- és kereskedelmi szövetség. Ipartörvény. — IX. A telekkönyvi intézmény. — X. Árva- és gyámi s gondnoki ügyek. — XI. Az 1848-dik évi törvények által megszüntetett urbéri kapcsolatból fenmaradt jog- és birtokviszonyok rendezése. — XII. Bérföldek. Udvartelki birtok. Telepitvények. — XIII. Királyi kisebb haszonvételek (regálék). Italmérési jog. Urbéri bormérés joga. — Rév-, vám-, piacz-, vásárjog. Vadászat és madarászat. — XIV. A községi elöljárók és jegyzők közreműködése a polgári ügyekben hozott birói határozatok kézbesitésénél s az örökösödési eljárásnál. — XV. Községi biráskodás. — XVI. A népiskolai közoktatásról. A vegyes házassági válóperekről. A törvényesen bevett keresztyén vallásfelekezetek viszonosságáról. — XVII. Hivatali oktatás a községi elöljárók és jegyzők számára, a védérőről szóló törvény (1868 XL. tcz.) és erre vonatkozó miniszteri utasitás foganatositása körül. — XVIII. 1868. XLIV. törvényczikk: a nemzetiségi egyenjoguság tárgyában.